LANDESSELBSTVERWALTUNG DER UNGARNDEUTSCHEN

MAGYARORSZÁGI NÉMETEK ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZATA

Kézikönyv a német nemzetiségi önkormányzatok számára

2024

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

KÉZIKÖNYV A NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA 2024

Kiadó: Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Felelős kiadó: Englenderné Hock Ibolya, elnök

Támogató: A Német Szövetségi Köztársaság Belügyminisztériuma

Gefördert durch:

Bundesministerium des Innern und für Heimat

aufgrund eines Beschlusses des Deutschen Bundestages

Szerzők:

Dr. Nagy Veronika

Dr. Sudár Ágnes

Almási Ibolya

Sax Ibolya

Szerkesztette: Erdélyi-Pfiszterer Angelika

A kiadvány szerzői jogi védelem alatt áll. Minden jog fenntartva. Bármilyen másoláshoz, sokszorosításhoz, utánnyomáshoz, rádiósugárzáshoz, mikrofilmre vételhez, adatfeldolgozó rendszerben való tároláshoz és kiértékeléshez, illetve a kiadvány idegen nyelvre fordításához a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata előzetes írásbeli engedélye szükséges.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A kézikönyv a 2024. szeptember 1. napján hatályos jogszabályok alapján készült.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Zum Geleit **5**

2. A nemzetiségi törvény főbb rendelkezései **6**
2.1. Kulturális autonómia 6
2.2. Alapvető jogok 6
2.1.1 Egyéni nemzetiségi jogok 8
2.1.2 Közösségi nemzetiségi jogok 8
2.3. A nemzetiségi önkormányzat jogállása, jogai és kötelezettségei 9
2.4. A nemzetiségi önkormányzat megalakulása 9
2.5. A nemzetiségi önkormányzat, a képviselő-testület, közgyűlés megbízatásának keletkezése 10
2.6. Megüresedett nemzetiségi önkormányzati képviselői mandátum betöltése 10
2.7. Az időközi választás 11
2.8. A nemzetiségi önkormányzat, illetve a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése megbízatása megszűnése 11
2.8.1 A nemzetiségi önkormányzat megszűnése 12
2.8.2 A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése megbízatása megszűnése 12
2.8.3 A nemzetiségi önkormányzat megszűnése vagy a képviselő-testület, közgyűlés megbízatásának megszűnése esetén követendő eljárás 12
2.9. A nemzetiségi önkormányzati képviselők jogállása, feladat- és hatáskörei 14
2.9.1 A nemzetiségi önkormányzati képviselő jogai 14
2.9.2 A nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnése 14
2.9.3 Az elnök megbízatása megszűnése 19
2.9.4 A nemzetiségi önkormányzat elnökének, elnökhelyettesének, képviselőjének, bizottsága elnökének és tagjának díjazása 20
2.10. A nemzetiségi önkormányzat működése 21
2.11. A nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatásköre 26
2.12. A nemzetiségi önkormányzat bizottságai 28
2.13. A képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve 29
2.14. A nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat együttműködése 30
2.15. A nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezési joga a nemzetiségi közügyek területén 32
2.16. Részvételi, együttdöntési jogok 33
2.17. Feladat- és hatáskörök kölcsönös átruházása nemzetiségi önkormányzatok között 34

3. A nemzetiségek oktatási jogai, a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata a nemzetiségi nevelési-oktatási intézmény fenntartójával és az intézménnyel **36**
3.1. A nemzetiségek oktatási önigazgatása a jogi szabályozás tükrében 36
3.1.1 A nemzetiségi oktatás keretei és feltételei 36
3.1.2 Intézményátvétel 40
3.1.3 A nemzetiségi önkormányzatok, mint köznevelési intézményfenntartók hatáskörei 42
3.2. A nemzetiségi önkormányzatok és a köznevelési rendszer szereplőinek együttműködése, egyetértési, véleményezési jogkörük gyakorlása 43
3.3. A német nemzetiség oktatási jogainak gyakorlásával kapcsolatos tapasztalatok 45
3.4. Helyi köznevelési intézményfenntartó nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatásköre 47
3.5. A köznevelési intézmények ellenőrzési és szabályozási rendszere 53

Magyarországi Német Országos Önkormányzata

3.5.1 Törvényességi és szakmai felügyeleti ellenőrzések 53
3.5.2 A köznevelési intézmények működésének szabályozása és az ehhez kapcsolódó feladatok 55
3.6. Igazgató kinevezésével kapcsolatos jogkörök 58

4. A helyi nemzetiségi önkormányzatok működésének átláthatósága 60
4.1 Közérdekű adatok közzététele 60
4.2 Átláthatósági kötelezettség 63

5. A helyi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzése 64
5.1. Az államháztartási ellenőrzési rendszer 64
5.1.1 Külső ellenőrzések (ÁSZ, MÁK, pályázati támogatási ellenőrző szervek) 64
5.1.2 Belső ellenőrzés a nemzetiségi önkormányzatnál, illetve a fenntartott 66

6. Mellékletek 69
6.1. Felhasznált jogszabályok jegyzéke és rövidítése 69
6.2. Mintadokumentumok 70
6.2.1 Közigazgatási szerződés 70
6.2.2 Szervezeti és Működési Szabályzat 77

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

1. Zum Geleit

Sehr geehrte Abgeordneten der deutschen Nationalitätenselbstverwaltungen,
liebe Kolleginnen und Kollegen!

Sie halten das aktuelle Handbuch für die Nationalitätenselbstverwaltungen in der Hand, das sich zum Ziel gesetzt hat, alle Vertreter der verschiedenen Organisationen, die sich für die Volksgruppe einsetzen, über den neuesten Stand der gesetzlichen Regelungen in Kenntnis zu setzen. Angesprochen werden in erster Linie die Abgeordneten der über 400 deutschen Nationalitätenselbstverwaltungen, die im Oktober 2024 ihr Amt übernehmen und mit ihrer Tätigkeit für die nächsten 5 Jahre beginnen. Auch Akteure anderer Nationalitäten sind eingeladen, in den vorliegenden Seiten zu blättern, da es ja allgemein um die Rechte der Selbstverwaltungen geht.
Wir, die weit über 1000 Abgeordneten haben die enorme Verantwortung der politischen Vertretung unserer Volksgruppe in den bevorstehenden fünf Jahren übernommen. Es wird in bedeutendem Maße von uns abhängen, wie, in welche Richtung sich das Ungarndeutschtum entwickelt, was mit unseren zivilen Organisationen und in der Pflege unseres kulturellen Erbes geschieht, wie es in den Bildungseinrichtungen um den Unterricht in unserer deutschen Muttersprache bestellt sein wird, wie sich unsere Partnerschaften, unsere Beziehungen zum deutschsprachigen Ausland gestalten werden.
Interessen zu vertreten ist keine leichte Aufgabe. Besonders in einer immer schneller werdenden Zeit mit vielen Herausforderungen. Wir müssen uns der Verantwortung stellen und unsere strategischen Ziele in allen Bereichen verwirklichen. Interessen zu vertreten ist aber auch eine edle, eine schöne Aufgabe, der wir uns verschrieben haben.
Sich den Herausforderungen zu stellen, Konflikten, Problemen nicht aus dem Weg zu gehen, sondern versuchen, diese im Interesse der Gemeinschaft zu lösen – überhaupt für die Gemeinschaft, für die Zukunft unserer Volksgruppe zu arbeiten – das ist der Auftrag, dem wir gerecht werden wollen und müssen!
Die Gremien, die Geschäftsstelle und die Mitarbeiter der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen werden auch in den bevorstehenden fünf Jahren allen ungarndeutschen Selbstverwaltungen und Abgeordneten mit Rat und Tat beistehen und werden ihre Arbeit unterstützen. Zu Beginn der neuen Wahlperiode wollen wir das mit dieser Handreichung tun, in der wir wichtige rechtliche Bestimmungen zusammengefasst haben.

Ich hoffe, wir können damit helfen und wünsche allen ungarndeutschen Abgeordneten viel Erfolg bei der Arbeit!

Ibolya Hock-Englender
Vorsitzende

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

2. A nemzetiségi törvény főbb rendelkezései

2.1. Kulturális autonómia

A nemzetiségi kulturális autonómia olyan kollektív nemzetiségi jog, amely a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: Njtv.), szerinti intézmény-összességnek és nemzetiségi önszerveződéseknek a nemzetiségi közösség által önigazgatással történő működtetése során megvalósuló önállóságban testesül meg.

2.2. Alapvető jogok

A Magyarországon élő nemzetiségek alapvető jogairól a legmagasabb jogszabályi szinten Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban: Alaptörvény) rendelkezik. Az Alaptörvény XXIX. cikke szerint a Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők és minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez, az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájának ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz. Az Alaptörvény továbbá rögzíti, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.
Az Alaptörvény szerint a nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg. E törvény a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: Njtv.), amely általános szinten rögzíti, hogy minden nemzetiség jogosult arra, hogy nemzetiségi közösségként létezzen és fennmaradjon. Minden nemzetiségi közösségnek és nemzetiséghez tartozó személynek joga van a szülőföldjén való zavartalan boldoguláshoz, a saját, a szülők, ősök születési vagy lakhelyének kultúrájához, hagyományaihoz való kötődés szabadságához és oltalmához, az óhazával való zavartalan kapcsolattartáshoz valamint joga van ahhoz, hogy a nemzetiségi listáról mandátumot szerző képviselője vagy a nemzetiségi szószólója útján részt vegyen az Országgyűlés munkájában, különösen a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő kérdésekben. Joga van továbbá az óhaza és a nyelvnemzetek állami és közösségi intézményeivel, valamint a más országokban élő nemzetiségekkel való kapcsolattartáshoz és az anyanyelvhasználathoz.
Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során a regisztrált aránya eléri a húsz százalékot, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a képviselő-testület köteles jegyzőkönyveit és határozatait a magyar mellett az adott nemzetiség nyelvén is vezetni, szövegezni. Értelmezési vita esetén a magyar nyelvű változat a hiteles.
Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során regisztrált aránya eléri a húsz százalékot, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a helyi köztisztviselői és közalkalmazotti, köznevelési foglalkoztatotti, valamint közjegyzői és bírósági végrehajtó állások betöltése során – az általános szakmai követelmények megtartása mellett – biztosítani kell az adott nemzetiség anyanyelvét is ismerő személy alkalmazását.
Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során regisztrált aránya eléri a tíz százalékot, a helyi önkormányzat az illetékességi területén működő érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére köteles biztosítani, hogy

a) rendeletének kihirdetése, hirdetményének közzététele – a magyar nyelven történő közzététel mellett – a nemzetiség anyanyelvén is megtörténjék,
b) a közigazgatási eljárás során használt nyomtatványok a nemzetiség anyanyelvén is rendelkezésre álljanak,
c) a közhivatalok, közszolgáltatást végző szervek elnevezését feltüntető táblák feliratai vagy ezek működésére vonatkozó közlemények – a magyar nyelvű szövegezés és írásmód mellett, azzal azonos tartalommal és formában – a nemzetiség anyanyelvén is olvashatóak legyenek,

Nádudvari Német Nemzetiségi Önkormányzata

d) a helység- és utcaneveket megjelölő táblák feliratai a magyar nyelvű szövegezés és írásmód mellett a hagyományos nemzetiségi elnevezés a nemzetiség anyanyelvén, ennek hiányában a magyar nyelvű elnevezéssel azonos tartalmú és formájú elnevezés a nemzetiség anyanyelvén is olvashatóak legyenek.

Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során regisztrált aránya eléri a tíz százalékot, a helyi önkormányzat által fenntartott vagy finanszírozott médiaszolgáltató – az illetékességi területén működő települési nemzetiségi önkormányzat kérésére – rendszeres nemzetiségi közszolgálati műsort biztosít az adott településen élő nemzetiségi közösség anyanyelvű tájékoztatása érdekében. A rendelkezés a helyi önkormányzat által kiadott vagy finanszírozott sajtótermékre is vonatkozik. Ezen médiaszolgáltatással kapcsolatos kérdésekben a helyi önkormányzatnak ki kell kérni az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában a településen székhellyel rendelkező nemzetiségi egyesület véleményét is.

Az Njtv.-ben meghatározott nyelvhasználati jogok gyakorolhatóságát a települési nemzetiségi önkormányzat mellett a települési székhelyű nemzetiségi egyesület is kezdeményezheti.

Nemzetiséghez való tartozás miatt tilos az egyenlő bánásmód követelményének bárminemű megsértése. Az alapvető jogok érvényesülésének biztosítékaként az Njtv. rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettese figyelemmel kíséri a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak érvényesülését és megteszi a külön törvény szerinti szükséges intézkedéseket.

A nemzetiségi önkormányzatok által ellátott feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybírósági és bírósági védelemben részesül. A nemzetiségi önkormányzatok törvényben meghatározott jogaikat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elve alapján, rendeltetésüknek megfelelően gyakorolják.

A helyi önkormányzat a nemzetiségi ügyek ellátása körében biztosítja a nemzetiségi jogok érvényesülését, e körben ellátja különösen a település, vármegye illetékességi területén jelentkező, a kulturális szolgáltatással, nyilvános könyvtári ellátással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és elektronikus sajtójával, a szociális alapellátással, a helyi közfoglalkoztatással kapcsolatos helyi önkormányzati feladatokat. Ezen kötelező feladata ellátása során a helyi önkormányzat képviselő-testülete – amennyiben a helyi önkormányzat a nemzetiségi ügyek ellátására, vagy a nemzetiséghez tartozókat e minőségükben érintő feladatok ellátására a helyi önkormányzatokról szóló törvény szerinti szervezetet hoz létre, vagy szerződést köt – az alapítás vagy szerződéskötés során az érintett nemzetiségi önkormányzat egyetértését, ha a településen, vármegyében nem működik nemzetiségi önkormányzat, a településen, vármegyében székhellyel rendelkező nemzetiségi egyesület véleményét beszerzi.

A helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, vármegyében működő

a) települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal,

b) nemzetiségi egyesülettel történő együttműködés során, ide értve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét.

A helyi önkormányzat a nemzetiségi jogok érvényesülése érdekében – a településen, vármegyében élő, adott nemzetiséghez tartozók kezdeményezésére – megteszi a szükséges intézkedéseket a helyi önkormányzati óvodai ellátás nemzetiséghez tartozók által történő igénybevételének biztosításával (megszervezésével, megszervezésének a feladatellátásra kötelezett által történő megszervezésének kezdeményezésével) kapcsolatban.

A helyi önkormányzat a településen, vármegyében települési, területi nemzetiségi önkormányzat hiányában az adott nemzetiség országos önkormányzata javaslataira tekintettel látja el a településen, vármegyében a nemzetiségi jogok érvényesülésével kapcsolatos feladatait.

Fontos újítása az Njtv. 2020. július 1. napján hatályba lépett módosításának, hogy a helyi önkormányzat képviselő-testülete a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezésére a **nemzetiségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hoz létre**, vagy e feladattal megbízza valamely bizottságát. A nemzetiségi ügyekkel foglalkozó bizottságban a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének kijelölt tagja tanácskozási jogú állandó meghívottként a napirendi pontokhoz hozzászólhat.

A nemzetiségi önkormányzatok alapvető feladata a nemzetiségi érdekek védelme és képviselete a nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörének gyakorlásával.
Az Njtv. a nemzetiségek alapvető jogain belül egyéni és közösségi jogokat különböztet meg.

2.2.1 Egyéni nemzetiségi jogok

A nemzetiséghez tartozó személynek joga van
a) nemzetiséghez való tartozása kinyilvánítására (nemzetiséghez való tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, de a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály az egyes nemzetiség jogok gyakorlását az egyén nyilatkozatához kötheti);
b) megtanulni anyanyelvét, anyanyelve szabad használatára szóban és írásban;
c) történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismeréséhez, ápolásához, gyarapításához, továbbadásához;
d) részt venni anyanyelvű köznevelésben, oktatásban és művelődésben;
e) az oktatási esélyegyenlőséghez és a kulturális szolgáltatásokhoz, amelyet az állam hatékony intézkedésekkel elősegíteni köteles;
f) nemzetiségi voltával kapcsolatos személyes adatok védelméhez;
g) nemzetiséghez tartozását hivatalos statisztikai adatgyűjtés, valamint népszámlálás alkalmával önkéntesen és névtelenül megvallhassa;
h) közéletben való részvételhez (érdekei kifejezésének, védelmének érdekében egyesületeket, pártokat hozhat létre);
i) a családra vonatkozó nemzetiségi hagyományok tiszteletben tartására, családi kapcsolatai ápolására, családi ünnepeinek anyanyelven történő megtartására és az ezekhez kapcsolódó, vallási közösség által végzett szertartások anyanyelven való lebonyolításának igénylésére;
j) családi és utónevének anyanyelvén való használatához, családi és utónevének hivatalos elismeréséhez;
k) saját és gyermeke utónevének saját nemzetiségének megfelelő megválasztásához és nemzetisége nyelvének szabályai szerinti anyakönyveztetéséhez;
l) kérni, hogy a személyazonosító igazolvány tartalmazza a nevét – az anyakönyvi bejegyzésben foglaltnak megfelelően – nemzetisége nyelvén is.

2.2.2 Közösségi nemzetiségi jogok

A nemzetiségi közösségeknek joguk van
a) önazonosságuk megőrzéséhez, ápolásához, erősítéséhez és átörökítéséhez;
b) történelmi hagyományaik, nyelvük megőrzéséhez és fejlesztéséhez, tárgyi és szellemi kultúrájuk ápolásához és gyarapításához;
c) közösségi névhasználathoz fűződő jogaik gyakorlása során joguk van a történelmileg kialakult helységnevek, utcanevek és egyéb, a közösség számára szánt földrajzi megjelölések használatához;
d) oktatási és kulturális önigazgatáshoz, ennek keretében intézmények létrehozásához és működtetéséhez, más szervtől történő átvételéhez,
e) nemzetiséghez tartozók óvodai neveléséhez, általános iskolai neveléséhez-oktatásához, nemzetiségi kollégiumi ellátásához, gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai neveléséhez-oktatásához, felsőfokú képzéséhez, továbbá jogosultak az országos önkormányzat útján a

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatás feltételeinek megteremtését kezdeményezni és kialakításában közreműködni;

f) rendezvényeik és ünnepeik zavartalan megtartásához, építészeti, kulturális, kegyeleti és vallási emlékeik, hagyományaik megőrzéséhez, ápolásához és átörökítéséhez, jelképeik használatához;

g) a nemzetiségi szervezetek által széles körű és közvetlen nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához;

h) médiatartalom-szolgáltatással összefüggő jogai keretében az információkhoz való – saját anyanyelvükön történő – szabad hozzáféréshez és azok továbbadásához, a tömegkommunikációs eszközök útján való – anyanyelvükön történő – tájékozódáshoz és tájékoztatáshoz, médiaszolgáltatás és sajtótermék eléréséhez és terjesztéséhez.

2.3. A nemzetiségi önkormányzat jogállása, jogai és kötelezettségei

A nemzetiségi közösségek érdekeik képviselete és érvényesítése érdekében közvetlen választással települési, területi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre. Az önkormányzati jogok tehát a nemzetiséghez tartozó választópolgárok közösségét illetik meg, és e jogokat a közösség választott képviselői útján gyakorolja. Sem a nemzetiségi önkormányzatok között, sem a települési, illetve területi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok között nincs alá-fölérendeltségi viszony.

A nemzetiségi önkormányzatot az elnök képviseli. A települési nemzetiségi önkormányzat testülete a képviselő-testület, a területi és az országos nemzetiségi önkormányzat testülete a közgyűlés. A nemzetiségi önkormányzat jogi személy.

A nemzetiségi önkormányzati jogok minden nemzetiségi önkormányzat tekintetében egyenlők, a nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatásköre azonban eltérő lehet. A nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörök a nemzetiségi önkormányzat testületét illetik meg, amely a feladat- és hatáskörét jogosult a szerveire (elnök, bizottság, országos szint esetében hivatal), valamint társulására átruházni. Kivételt képeznek ez alól a 2.10. pont szerinti át nem ruházható hatáskörök.

A nemzetiségi önkormányzat a nemzetiségi közügyek intézése során feladat- és hatáskörében eljárva határozatot hoz, önállóan igazgat, tulajdona tekintetében tulajdonosként jár el, önállóan megalkotja költségvetését és ezen alapuló költségvetési gazdálkodást folytat.

2.4. A nemzetiségi önkormányzat megalakulása

A nemzetiségi önkormányzati választások befejezését követően a választási bizottság megállapítja a választás eredményét, meghatározza, hogy mely képviselőjelöltek nyerték el a megszerezhető **három vagy öt** mandátumot. A vármegyei/fővárosi nemzetiségi önkormányzat esetében a választási bizottság a listáról (listákról) bejutott **hét** képviselő személyét állapítja meg. Ezt követően az illetékes választási bizottság elnöke a választás eredményének jogerőre emelkedését követő 15 napon belüli időpontra összehívja a nemzetiségi önkormányzat testületének alakuló ülését.[1]

[1] A nemzetiségi törvény lehetőséget teremt arra, hogy – a fővárosi kerület kivételével – bármely településen **átalakult nemzetiségi önkormányzattá nyilváníthassa magát** az általános vagy időközi választást követő alakuló ülésén **a települési önkormányzat**, ha a választás napján a településen választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékében szereplő polgárok több mint fele az adott nemzetiség választói jegyzékében szerepel, és a megválasztott képviselők több mint fele az adott nemzetiség jelöltjeként indult a települési önkormányzati választáson.

Amennyiben a települési önkormányzat átalakult nemzetiségi önkormányzattá nyilvánítja magát, és a településen nemzetiségi önkormányzatot is választottak, a települési nemzetiségi önkormányzat nem alakulhat meg.

Ha időközi választás megtartása után dönt a települési önkormányzat átalakult nemzetiségi önkormányzattá nyilvánításáról, a korábban megválasztott, megalakult és a települési önkormányzati időközi választásokig működő nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének megbízatása szünetel.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Az alakuló ülést a jelenlévő legidősebb nemzetiségi önkormányzati képviselő, mint korelnök vezeti a képviselő-testület, közgyűlés elnökének megválasztásáig.
Az alakuló ülésen a nemzetiségi önkormányzat testületének tagjai közül megválasztja az önkormányzat elnökét, elnökhelyettesét, bizottsága tagjait, megalkotja szervezeti és működési szabályzatát, dönt a tiszteletdíjakról, illetményekről.
Az alakuló ülés akkor tekinthető megtartottnak, ha a tisztségviselők, de legalább az elnök megválasztására sor került. Amennyiben a fenti feltételek nem teljesülnek az alakuló ülés összehívására legfeljebb további két ízben, a választás eredményének jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belüli időpontra kerülhet sor. Az utóbb összehívott legfeljebb két alakuló ülésre is vonatkozik az a szabály, hogy legalább az elnököt meg kell választani.
Ha az alakuló ülést határidőben nem lehetett megtartani, időközi választást kell kitűzni.

Az **országos nemzetiségi önkormányzat** esetében az alakuló ülést a választást követő 30 napon belüli időpontra kell összehívni. Az alakuló ülés további két alkalommal történő összehívására országos nemzetiségi önkormányzat esetén a választás eredményének jogerőre emelkedésétől számított 45 napon belüli időpontra kerülhet sor. Az országos nemzetiségi önkormányzat – szemben a települési nemzetiségi önkormányzatokkal – egy-négy elnökhelyettest választhat alakuló ülésén.

2.5. A nemzetiségi önkormányzat, a képviselő-testület, közgyűlés megbízatásának keletkezése

A nemzetiségi önkormányzat és a képviselő-testület, közgyűlés megbízatása a képviselő-testület, közgyűlés megalakulásával kezdődik, és a nemzetiségi önkormányzati képviselők következő általános választásának napjáig tart.

2.6. Megüresedett nemzetiségi önkormányzati képviselői mandátum betöltése

Ha a **települési nemzetiségi önkormányzati képviselő** helye megüresedik, helyére a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép. Az a jelölt, aki egyetlen szavazatot sem kapott, nem lehet képviselő.
A **területi vagy országos listán mandátumhoz jutott** nemzetiségi önkormányzati **képviselő** megbízatásának megszűnése esetén a mandátumot – a listán eredetileg is szereplő jelöltek közül – a listát állító nemzetiségi szervezet által megnevezett, ennek hiányában a listán soron következő jelölt szerzi meg.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Ha az átalakult nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületében a nemzetiségi jelöltként megválasztott képviselők aránya a képviselők számának fele alá csökken, a képviselő-testület kizárólag a települési önkormányzat képviselő-testületeként működik tovább. Ebben az esetben
a) a helyi választási bizottság elnöke 30 napon belüli időpontra összehívja a meg nem alakult nemzetiségi települési önkormányzat alakuló ülését,
b) a települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete megbízatásának szünetelése véget ér, vagy
c) megválasztott települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a nemzetiségi önkormányzat megszűnik.
Az átalakult nemzetiségi önkormányzat nemzetiségi önkormányzati jogait és kötelezettségeit, feladat- és hatáskörét a nemzetiségi törvény állapítja meg, helyi önkormányzati jogaira és kötelezettségeire feladat- és hatáskörére a helyi önkormányzatokról szóló törvény rendelkezései irányadók.

2.7. Az időközi választás

Ha a megüresedett mandátumot nem lehet betölteni, mert nincs több jelölt, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad.
Ha a képviselők száma a képviselő-testület, közgyűlés működéséhez szükséges létszám alá csökken, akkor az üres helyekre időközi választást kell kitűzni.
Időközi választást kell kitűzni
a) ha az általános választás eredménytelen,
b) ha az általános választást követően az önkormányzat nem alakult meg.

Időközi választást kell kitűzni, ha a képviselő-testületet, közgyűlést feloszlatják vagy kimondja feloszlását, és a nemzetiségi önkormányzat az időközi választás költségeit megelőlegezi.
A fővárosi, vármegyei és az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választásán azok a nemzetiségi szervezetek állíthatnak listát és közös listát, amelyek a megelőző általános választáson arra jogosultak voltak.

2.8. A nemzetiségi önkormányzat, illetve a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése megbízatása megszűnése

A nemzetiségi önkormányzat megszűnése és a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete megbízatásának megszűnése között különbség van, és a kettő nem feltétlenül esik egybe. A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének tagjai, vagy akár a testület valamennyi tagja kicserélődhet, illetve van lehetőség időközi nemzetiségi választások tartására is. A nemzetiségi önkormányzat megszűnése és a képviselő-testület megbízatása megszűnése között az alapvető különbség az, hogy ha a nemzetiségi önkormányzat megszűnik, újraválasztására csak a következő általános választáson kerülhet sor míg, ha a képviselő-testület megbízatása szűnik meg, van lehetőség arra, hogy a nemzetiségi önkormányzat tovább működjön mindaddig, amíg a kieső képviselők helyére a választáson indult jelöltek léphetnek, vagy időközi választást lehet tartani.

A bármely módon megszűnő nemzetiségi önkormányzat jogutóda a soron következő általános vagy időközi választáson újonnan választott, megalakult nemzetiségi önkormányzat.
Ha az általános nemzetiségi önkormányzati választás eredményeképpen nem alakul új helyi nemzetiségi önkormányzat, a megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat vagyona az adott nemzetiség országos nemzetiségi önkormányzatára száll át azzal, hogy azt kizárólag nemzetiségi célra lehet felhasználni. Ha a megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat a megszűnés időpontjában rendelkezik fennálló tartozással, akkor a tartozás a pozitív vagyonelemek mértékéig száll át az adott nemzetiség országos nemzetiségi önkormányzatára.
Az időközi választás eredményeképpen felálló új testület megalakulásáig, továbbá a soron következő általános nemzetiségi választás eredményeképpen felálló új testület megalakulásáig a megszűnt nemzetiségi önkormányzat vagyona ideiglenes kezelésbe kerül.
Az ideiglenes kezelői feladatokat a nemzetiségi önkormányzat megszűnésekor a jogutódlás megtörténtéig a megszűnt települési, területi nemzetiségi önkormányzat tulajdonát képező összes ingó és ingatlan vagyon, vagyoni értékű jog tekintetében az országos nemzetiségi önkormányzat, országos nemzetiségi önkormányzat megszűnése esetén az országos nemzetiségi önkormányzat hivatala látja el.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

2.8.1 A nemzetiségi önkormányzat megszűnése

A nemzetiségi önkormányzat tehát megszűnik az általános választás napján, ha az általános választást nem lehet kitűzni, amennyiben az alábbi feltételek nem teljesülnek:
a) a településen az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma – a legutóbbi népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összesített adatai szerint – a 25 főt eléri;
b) a településen a nemzetiségi önkormányzati képviselők előző általános választását követően az adott nemzetiség települési önkormányzata megalakult, és az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma – a legutóbbi népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összesített adatai szerint – a 20 főt eléri; vagy
c) a településen nemzetiségi köznevelési intézmény, nemzetiségi szakképző intézmény, vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő köznevelési intézmény működött az általános választás évét megelőző év december 1-jén.

A nemzetiségi önkormányzat ezen felül megszűnik a választási bizottság határozatának jogerőre emelkedése napján, ha az időközi választást nem lehet kitűzni a fenti feltételek hiányában.
Megszűnik a nemzetiségi önkormányzat akkor is, ha:

a) az általános vagy az időközi választáson nincs elég jelölt,
b) az időközi választás eredménytelen,
c) az időközi választáson megválasztott képviselő-testület, közgyűlés határidőben nem tartja meg alakuló ülését,
d) a képviselő-testületet, közgyűlést feloszlatták vagy kimondta feloszlását, és a nemzetiségi önkormányzat az időközi választás költségeit nem előlegezi meg.

2.8.2 A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése megbízatása megszűnése

A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének, közgyűlésének megbízatása megszűnik
a) ha a testület megbízatása lejárt,
b) a nemzetiségi önkormányzat megszűnése napján (lásd: 2.8.1. pont),
c) a képviselők számának a testület működéséhez szükséges létszám alá csökkenése napján,
d) a testület feloszlatása, feloszlásának kimondása miatti időközi választás napján.

A nemzetiségi önkormányzat testülete a megbízatásának lejárta előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel mondhatja ki a feloszlását. (A képviselő-testület megbízatásának megszűnésének esetei közül a feloszlás az egyetlen képviselő-testület döntésén alapuló megszűnési eset. Ebben az esetben a választási bizottság 120 napon belüli időpontra időközi választást ír ki, de csak abban az esetben, ha ennek költségeit a nemzetiségi önkormányzat megelőlegezi.)

2.8.3 A nemzetiségi önkormányzat megszűnése vagy a képviselő-testület, közgyűlés megbízatásának megszűnése esetén követendő eljárás

Az önkormányzat vagy a képviselő-testület, közgyűlés megbízatásának megszűnésével egyidejűleg az elnök megbízatása is megszűnik, azonban az elnök elszámolási kötelezettséggel tartozik az önkormányzati vagyon, ezen belül az állami támogatás jogszerű és időarányos felhasználásáról az új képviselő-testületnek, közgyűlésnek. Ha a képviselők száma a működéshez szükséges létszám alá csökken vagy nem alakul új képviselő-testület, közgyűlés, az elszámolási kötelezettség a települési és területi nemzetiségi önkormányzat esetén a fővárosi és vármegyei kormányhivatal felé áll fenn.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Az eljárás során az elnök, a nemzetiségi önkormányzattal közigazgatási szerződésben álló területi önkormányzat illetékes szerve, a kormányhivatal, valamint az országos nemzetiségi önkormányzat együttműködése nélkülözhetetlen.

A megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat leköszönő elnöke a megbízatása megszűnését követő harminc napon belül átadja munkakörét a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. A munkakör átadás-átvételi eljárás során a polgármesteri tisztségre vonatkozó jogszabályok analóg módon kerülnek alkalmazásra. A leköszönő elnök a munkakör átadás-átvételi eljárás során elszámolási kötelezettségét is teljesíti az önkormányzati vagyon, ezen belül az állami támogatás jogszerű és időarányos felhasználása tekintetében.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok feladata, hogy a jogszabályokban számukra megszabott keretek között figyelemmel kísérjék a helyi nemzetiségi önkormányzatok megalakulásának, esetleges megszűnésének folyamatát, valamint az átadás-átvételi eljárás lefolytatását, az átadás-átvételi jegyzőkönyv megkötését.
A munkakör átvételét és az elszámoltatást követően a kormányhivatal jellemzően felhívja a megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat elnökének figyelmét arra, hogy munkaköre átadását követően elnöki feladatai még nem értek véget: a leköszönő elnök feladata, hogy átadja az önkormányzati vagyont az országos nemzetiségi önkormányzat részére. Az országos nemzetiségi önkormányzatok információval történő ellátása érdekében a kormányhivatalok a munkakör átadásra vonatkozó jegyzőkönyvek másolatát továbbítják az országos önkormányzatoknak. E tekintetben különösen az önkormányzati vagyont és az önkormányzat tartozásait érintő adatoknak van jelentősége. Ugyancsak a kormányhivatal a szakmai segítségnyújtás keretében gondoskodik arról, hogy a helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat megszűnése napjától számított 60 napon belül elkészítse a megszűnt nemzetiségi önkormányzat éves költségvetési beszámolóját. Jellemzően ennek érdekében előzetesen tájékoztatja az érintett helyi önkormányzatokat ezen kötelezettségükről.

A megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat vagyonának átadására konkrétan meghatározott határidő nincsen, azonban a beszámoló elkészítéséhez igazítva a megszűnés napját követő hatvan napon belüli időponttal teljesíthető, legkésőbb az ezt követő két héten belül gyakorlati tapasztalatok alapján.

A megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat vagyona az adott nemzetiség országos nemzetiségi önkormányzatának ideiglenes kezelésébe vagy tulajdonába kerül azzal, hogy azt kizárólag nemzetiségi célra lehet felhasználni.
A vagyon átadása minden vagyonelemre kiterjed, így a dolgokra, a pénzre, az értékpapírokra, a követelésekre és a nem személyhez fűződő vagyoni értékű jogokra is.

A megszűnt nemzetiségi önkormányzat vagyonához kapcsolódó iratok és a bélyegzők is az országos nemzetiségi önkormányzat részére kerülnek átadásra.
Szükséges továbbá figyelemmel lenni arra, hogy a megszűnő nemzetiségi önkormányzat leköszönő elnökének kötelezettsége a vagyon őrzése. Elnök hiányában az elnökhelyettes, elnökhelyettes hiányában a képviselő-testület, illetve a közgyűlés tagjainak a felelőssége állapítható meg.
A leköszönő elnököt együttműködési kötelezettség terheli a szabályszerű átadás- és átvétel, az ingó és ingatlan vagyon, a pénzeszközök és iratanyag átadásának a lebonyolításáért

A megszűnt helyi nemzetiségi önkormányzat iratai, bélyegzői és szigorú számadású nyomtatványai sorsáról is gondoskodni kell. A megszűnt nemzetiségi önkormányzat bélyegzői a nemzetiségi önkormányzat vagyonának részét képezik, azokat a vagyon részeként szükséges átadni az országos nemzetiségi önkormányzat részére.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A megszűnő nemzetiségi önkormányzat iratainak őrzése, selejtezése és levéltárba adása a helyi önkormányzat feladata, ugyancsak a szigorú számadású nyomtatványok őrzése és selejtezése.

2.9. A nemzetiségi önkormányzati képviselők jogállása, feladat- és hatáskörei

A nemzetiségi önkormányzati képviselő nemzetiségi ügyekben az adott nemzetiség érdekeit képviseli. Részt vesz a nemzetiségi önkormányzat testületi döntéseinek előkészítésében, a döntésben és a végrehajtás megszervezésében.
A nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, és a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.
A nemzetiségi önkormányzati képviselő az alakuló ülésen, illetve a megválasztását követő ülésen – választása szerint – anyanyelvén vagy magyarul, vagy mindkét nyelven esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá. A nemzetiségi önkormányzati képviselő az eskü vagy fogadalom letételét megelőzően is gyakorolja képviselői jogait. Amennyiben a települési nemzetiségi önkormányzati képviselő tagja a területi vagy az országos nemzetiségi önkormányzatnak is, a területi vagy az országos testület előtt is esküt vagy fogadalmat tesz.

2.9.1 A nemzetiségi önkormányzati képviselő jogai

a) a testületi ülésen – az elnöktől, elnökhelyettestől, a bizottság elnökétől, a helyi önkormányzat jelen lévő képviselőjétől – nemzetiségi önkormányzati ügyben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen szóban, vagy legkésőbb 15 napon belül írásban érdemi választ kell adni;
b) kérésére írásbeli hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, illetve véleményét szó szerint rögzíteni kell a jegyzőkönyvben;
c) megbízás alapján képviselheti a nemzetiségi önkormányzat testületét;
d) köteles részt venni a testület munkájában;
e) megbízatásának ideje alatt legalább egy alkalommal köteles részt venni a vármegyei (fővárosi) kormányhivatal által szervezett ingyenes képzésen;
f) a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól;
g) a testületi üléseken jelnyelvet, illetve az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhat.

2.9.2 A nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik

a) a megválasztását követő általános nemzetiségi önkormányzati választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján;
b) az időközi választás napján, ha az alakuló ülés határidőben nem kerül megtartásra és se miatt időközi választást kell kitűzni,
c) választójogának elvesztésével;
d) összeférhetetlenségének kimondásával;
e) méltatlanság megállapításával;
f) a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség elmulasztásával;
g) lemondással;
h) a képviselő-testület, közgyűlés feloszlatásával;
i) a képviselő-testület, közgyűlés feloszlásával;
j) ha a nemzetiségi önkormányzati képviselő annak az ülésnek az időpontjától számítva, amelyről első ízben távol maradt, egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület, közgyűlés ülésén;
k) a képviselő halálával.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A képviselő-testület, közgyűlés a c)–f) és j) pontja esetén határozatban állapítja meg a képviselői megbízatás megszűnését. Határozatát a döntéshozatalt követő munkanapon megküldi
a) az érintett képviselőnek,
b) a választási bizottságnak és
c) a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak.

A képviselő lemondását a képviselő-testület, közgyűlés ülésén jelentheti be. A lemondást és a megbízatás megszűnésének időpontját az ülés jegyzőkönyvében rögzíteni kell.
A képviselő lemondhat a képviselő-testülethez, közgyűléshez intézett írásbeli nyilatkozatával is, melyet a képviselő-testület, közgyűlés elnökének ad át vagy juttat el. Az írásbeli nyilatkozatot a képviselő-testület, közgyűlés következő ülésén ismertetni kell. A lemondás nem vonható vissza.

A képviselő megbízatása lemondás esetén megszűnik:
a) a képviselő által meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában,
b) a lemondás bejelentésének vagy az írásbeli nyilatkozat átvételének napján.

A képviselő-testület, közgyűlés szóbeli lemondás esetén a képviselő-testület, közgyűlés ülését követő munkanapon, írásbeli lemondás esetén a lemondás átvételét követő munkanapon, az írásbeli lemondás másolatának megküldésével tájékoztatja a választási bizottságot.

A nemzetiségi önkormányzati képviselő a megválasztásától számított 30 napon belül, majd ezt követően minden év január 31-ig az Njtv. 2. melléklet (megtalálható a www.ldu.hu „Szakmai anyagok" menüpont alatt) szerinti vagyonnyilatkozatot köteles tenni, amelyhez köteles csatolni a vele közös háztartásban élő házastársának vagy élettársának, illetve gyermekének vagyonnyilatkozatát.
A vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén – annak benyújtásáig – a képviselő nem gyakorolhatja képviselői jogait, és nem részesülhet tiszteletdíjban, természetbeni juttatásban, költségtérítésben.
Amennyiben a képviselő kilencven napon belül nem tesz eleget vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségének, nemzetiségi önkormányzati képviselői megbízatása megszűnik.

Összeférhetetlenség

A nemzetiségi önkormányzati képviselők összeférhetetlenségére vonatkozó szabályokat az Njtv. 106. §-a tartalmazza.
Az összeférhetetlenség esetköreiről az Njtv. a 106. §-ában a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat elnöke vonatkozásában rendelkezik, majd ezen rendelkezéseket a (9) bekezdésében alkalmazni rendeli eltérésekkel az elnökhelyettesre és a nemzetiségi önkormányzati képviselőre is.

Az Njtv. 106. § (1) bekezdése alapján nem lehet a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke:
- a köztársasági elnök,
- az Alkotmánybíróság tagja,
- az alapvető jogok biztosa és helyettese,
- az Állami Számvevőszék elnöke, alelnöke és számvevője,
- politikai felsővezető,
- központi államigazgatási szerv kormánytisztviselője,
- a Magyar Nemzeti Bank elnöke, alelnöke,
- a Pénzügyi Békéltető Testület elnöke és a pénzügyi békéltető testületi tag,

- a Magyar Nemzeti Bank fizetési, elszámolási, és értékpapír-elszámolási rendszerek felvigyázásával, a makroprudenciális politika kialakításával, a szanálási hatósági feladatok ellátásával és a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletével kapcsolatos feladatköréhez kapcsolódó feladatot ellátó alkalmazottja,
- a fővárosi és vármegyei kormányhivatalt vezető főispán,
- a területi vagy helyi államigazgatási szervnek az a kormánytisztviselője, akinek feladatkörébe az adott települési, területi nemzetiségi önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége a helyi nemzetiségi önkormányzatra kiterjed,
- a területileg illetékes helyi önkormányzat jegyzője, főjegyzője, polgármesteri vagy közös önkormányzati hivatalának köztisztviselője,
- bíró,
- ügyész,
- közjegyző,
- bírósági végrehajtó,
- a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja,
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatal foglalkoztatottja,
- a területileg illetékes területfejlesztési tanács munkaszervezetének tagja,
- az, aki ugyanannál a helyi nemzetiségi önkormányzatnál a helyi nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény, gazdasági társaság vezetője, vezető tisztségviselője.

Az Njtv. 106. § (3) bekezdése az országos nemzetiségi önkormányzat elnöke vonatkozásban az (1) bekezdésben foglalt összeférhetetlenségi okokat rendeli alkalmazni azzal a kiegészítéssel, hogy országos nemzetiségi önkormányzat elnöke nem lehet az országos nemzetiségi önkormányzati hivatal munkavállalója, vagy a hivatallal munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy.

Összeférhetetlenségi eljárás

A törvény pontos, egyértelmű szabályokat tartalmaz az összeférhetetlenségi eljárásra, az összeférhetetlenség eljárás megindítására, a döntéshozatalra, a jogorvoslatra. A rövid határidőket az önkormányzati képviselői mandátum esetleges megszűnése, a bizonytalan helyzet mielőbbi megszüntetése indokolja.

Az elnök az összeférhetetlenségi okot a megválasztásától, illetve az összeférhetetlenségi ok felmerülésétől számított harminc napon belül köteles megszüntetni. Amennyiben a külön jogszabály szerint nem lehetséges az összeférhetetlenség alapjául szolgáló jogviszony megszüntetése, az elnök a jogviszony megszüntetéséről szóló, az arra jogosult által megerősített nyilatkozatát a képviselő-testület, közgyűlés elé terjeszti és egyidejűleg megküldi a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak.
Ha az elnök az összeférhetetlenségi ok határidőben történő megszüntetésének nem tett eleget, bármely képviselő indítványára a képviselő-testület, közgyűlés a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetetlenség megállapításának kezdeményezését követő harminc napon belül határozattal megállapítja az összeférhetetlenség alapjául szolgáló körülmények fennállását, és kimondja az összeférhetetlenséget. A képviselő-testület határozatát az ülést követő munkanapon az elnöknek és a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak kézbesíteni kell.
Az elnök az összeférhetetlenségét vagy a megbízatás megszűnését megállapító képviselő-testületi, közgyűlési határozatot a határozat közlését követő tizenöt napon belül közigazgatási perben támadhatja meg.

Ha a képviselő-testület, közgyűlés nem dönt az összeférhetetlenségről, vagy döntése jogszabálysértő a fővárosi és vármegyei kormányhivatal közigazgatási pert indíthat az elnök összeférhetetlenségének kimondása iránt.

A helyi és országos nemzetiségi önkormányzat elnöke vonatkozásában megfogalmazott összeférhetetlenségi szabályokat az elnökhelyettesre és a nemzetiségi önkormányzati képviselőre is alkalmazni kell azzal, hogy nemzetiségi önkormányzati képviselő esetében nem minősül összeférhetetlenségi oknak, ha a nemzetiségi önkormányzati képviselő ugyanannál a nemzetiségi önkormányzatnál a nemzetiségi önkormányzat által létesített vagy fenntartott intézmény vezetője.

Az országos nemzetiségi önkormányzat főállású elnöke, elnökhelyettese tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti, jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet, más kereső foglalkozást nem folytathat, és e tevékenységet nem végezheti gazdasági társaság személyesen közreműködő tagjaként, egyéb tevékenységéért díjazást nem fogadhat el.

Nem minősül összeférhetetlenségi oknak az önkéntes tartalékos szolgálati viszony létesítése, fenntartása, e szolgálati viszony alapján díjazás elfogadása.

A méltatlanság

Az önkormányzati képviselővel szemben fontos követelmény a társadalmilag elvárt, méltó magatartás tanúsítása, ezért az önkormányzati képviselő is méltatlanná válhat e tisztségére. A méltatlanságban, mint szubjektív értékítéletben többféle mérce jelenhet meg, súlyában is rendkívül különböző lehet, ezért objektíven nem határozható meg. Erre tekintettel a törvény tételesen állapítja meg a méltatlanság azon esetköreit, amelyek az Njtv. alapján a mandátum megszüntetését eredményezhetik. Ezek objektívek, bíróság vagy hatáskörrel rendelkező hatóság jogerős döntésén alapulnak.
Különleges a szabályozás abban, hogy a képviselő (elnök, elnökhelyettes) méltatlanságát a képviselő-testület állapítja meg határozatával, és a méltatlanság megállapítása megszünteti az önkormányzati képviselő megbízását. Az önkormányzati képviselő utóbb eleget tehet a köztartozásmentes adatbázisba történő felvétel feltételeinek, új kérelem alapján felvehetik a köztartozásmentes adózói adatbázisba, ezzel azonban már nem kaphatja vissza a már megszüntetett képviselői mandátumát, mert azt betöltötték: a listáról a következő jelölt lépett a helyére.

Méltatlanság miatt szűnik meg annak a képviselőnek a megbízatása
a) akinek az állammal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezi,
b) akinek a Ptk. rendelkezései alapján a felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság jogerősen megállapította a felelősségét, és a bírósági határozat szerinti helytállási kötelezettségét nem teljesítette,
c) akit megbízatásának ideje alatt – a mentesítésre tekintet nélkül – szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélnek,
d) aki a valóságnak nem megfelelő vagyonnyilatkozatot tett.

A képviselő köteles a b)–c) pontban foglaltakról, a jogerős ítélet kézhezvételétől, illetve az a)–c) pontban foglaltak beálltától számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet, közgyűlést, az illetékes választási bizottságot és a fővárosi és vármegyei kormányhivatalt.

Fontos kiemelni, hogy a képviselői megbízatás nem minden büntetőbírósági ítélet nyomán szűnik meg. Mivel az Njtv. csak *szándékos bűncselekmény*hez köti ezt a méltatlansági esetkört. Így a gondatlanul elkövetett bűncselekmények (például az igen gyakori gondatlan közlekedési bűncselekmények) nem tartoznak ebbe a körbe. A méltatlansági ok alkalmazásának másik feltétele az, hogy ezen szándékos bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság a képviselőt *jogerősen a* megbízatásának ideje alatt *szabadságvesztés büntetésre ítélte.* Azaz a törvény szerint a jogerős ítélettel szembeni rendkívüli jogorvoslat benyújtása nincs halasztó hatállyal a méltatlanság megállapítására. A hatályos szabályozás értelmében a *felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása is megalapozhatja ezt az esetet.* A büntetőeljárásról szóló törvényben foglaltakra figyelemmel az eljáró bíróság a nemzetiségi önkormányzati képviselő bűnösségét megállapító jogerős ítélet meghozataláról haladéktalanul tájékoztatja a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

A közbizalmat erősíti, hogy a nemzetiségi önkormányzati képviselő megválasztásától számított 30 napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény törvényben (a továbbiakban: Art.) meghatározott **köztartozásmentes adózói adatbázis**ba (továbbiakban: adatbázis).
Az Art. a köztartozás fogalmát az alábbiak szerint határozza meg:
köztartozás a törvényben meghatározott, az államháztartás alrendszereinek költségvetéseiből ellátandó feladatok fedezetére előírt fizetési kötelezettség, amelynek megállapítása, ellenőrzése, behajtása bíróság vagy közigazgatási szerv hatáskörébe tartozik, valamint a köztestület működésének fedezetére törvényben előírt fizetési kötelezettség, feltéve, hogy azt önkéntesen az esedékességkor nem teljesítették. Köztartozás az is, ha az államháztartás alrendszereinek költségvetése terhére jogosulatlanul igénybe vett vagy rendeltetésétől eltérően felhasznált támogatás és járulékai, amelyek megfizetését az arra hatáskörrel rendelkező szerv elrendeli, és azt a kötelezett az előírt határidőig nem teljesíti és amelyre az állami adó- és vámhatóság (a továbbiakban: NAV) a támogatás visszafizetéséről rendelkező szerv megkeresésére a költségvetési támogatás visszatartási jogát e tartozások tekintetében is gyakorolja.

Az Art. rendelkezik a köztartozásmentes adózói adatbázisról. Az Art. alapján az adatbázis a NAV honlapján közzétett, az az adózók nevét, elnevezését, székhelyét, telephelyét, adóazonosító számát tartalmazó nyilvántartás, amely azokat az adózókat tartalmazza, akik vagy amelyek a közzétételt megelőző hónap utolsó napján az alábbi együttes feltételeknek megfelelnek:
a)az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott
  aa) adótartozásnak nem minősülő köztartozása nem haladja meg a harmincezer forintot,
  ab) nettó adótartozása nem haladja meg az ötezer forintot;
b) az adózó nyilatkozata alapján az esedékes bevallási és befizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tesz vagy tett;
c) nem áll csődeljárás, végelszámolás, kényszertörlési, illetve felszámolási eljárás alatt;
d) csoportos általános forgalmi adóalanyiság esetén a csoportos általános forgalmi adóalanynak nincs általános forgalmi adó tartozása;
e) csoportos társasági adóalanyiság esetén a csoportos társasági adóalanynak nincs társasági adó tartozása;
f) adó megfizetésére kötelezettként lejárt esedékességű tartozása nincs.

A nemzetiségi önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvételére irányuló kérelme benyújtásának hónapját követő hónap utolsó napjáig köteles a képviselő-testületnél, közgyűlésnél igazolni az adatbázisba való felvételének megtörténtét. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, amelyről írásban értesíti a képviselő-testületet, közgyűlést és a vármegyei (fővárosi) kormányhivatalt.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A köztartozásmentes adatbázisba (a NAV szóhasználatában: KOMA) kizárólag elektronikus úton lehet bejelentkezni. Az alábbi linkről le kell tölteni a bejelentkezéshez szükséges nyomtatványt: http://nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/kerelmek/koma.html
A nyomtatvány kitöltését követően azt az ügyfélkapun keresztül kell a NAV-nak eljuttatni. A NAV az adatbázisba történt felvételről igazolást küld elektronikus úton a kérelmező részére, melyet a képviselőnek be kell mutatnia a képviselő-testületnek.
Az adóhatóság a köztartozásmentes adózói adatbázis adatait minden hónap 10. napján frissíti. Amennyiben a köztartozásmentes adózói adatbázisba történő felvételt követően az adózó a feltételek bármelyikének nem felel meg, az adóhatóság az adózót a köztartozásmentes adózói adatbázisból törli, amelyről az adózót elektronikus úton és írásban értesíti. Ezt követően a köztartozásmentes adózói adatbázisba történő felvétel a kérelem ismételt benyújtásával kérhető.

A méltatlansági eljárásra egyebekben az összeférhetetlenségi eljárás szabályait kell alkalmazni.

2.9.3 Az elnök megbízatásának megszűnése

Az elnök megbízatása megszűnik:
a) a választójog elveszítésével,
b) a képviselői megbízatás megszűnésével,
c) a képviselő-testület, közgyűlés feloszlatása vagy feloszlása kimondása esetén,
d) az elnöki tisztségről történő lemondással,
e) összeférhetetlenség kimondásával,
f) méltatlanság megállapításával,
g) az elnöki tisztségnek a bíróság által történő megszüntetésével,
h) halálával.

A b) és e)–f) pontja esetén a képviselő-testület, közgyűlés határozatban állapítja meg az elnöki megbízatás megszűnését. Határozatát a döntéshozatalt követő munkanapon megküldi
a) az elnöknek,
b) a választási bizottságnak és
c)a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak.
Az elnök által írásban benyújtott vagy a képviselő-testületi, közgyűlési ülés jegyzőkönyvébe foglalt lemondása nem vonható vissza.
Az írásban benyújtott lemondást a soron következő testületi ülésen ismertetni kell. Lemondás alapján az elnök megbízatása megszűnik:
a) a lemondásban meghatározott, a lemondás benyújtását követő harminc napon belüli időpontban, ennek hiányában,
b) a lemondás bejelentésének, vagy írásbeli benyújtás esetén a nemzetiségi önkormányzat által történő átvétele napján.

Az elnök – elnöki megbízatásával egyidejűleg – külön nyilatkozatban képviselői megbízatásáról is lemondhat.
A nemzetiségi önkormányzat testülete – minősített többséggel hozott határozata alapján – közigazgatási pert indíthat az elnök ellen sorozatos törvénysértő tevékenysége, illetve mulasztása miatti jogi felelősségének megállapítása iránt. Egyidejűleg – az azonnali jogvédelem szabályai szerint – kérhető az elnöknek e tisztségéből történő felfüggesztése. A perindítással kapcsolatos határozat meghozatalában az elnök nem vesz részt, de a határozatképesség szempontjából jelenlévőnek kell tekinteni.
Ha a fővárosi és vármegyei kormányhivatal törvényességi felhívásában foglaltaknak a testület nem tesz eleget, és nem indít pert az elnök ellen sorozatos törvénysértő tevékenysége, illetve mulasztása

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

miatti jogi felelősségének megállapítása iránt, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal e tárgyban közigazgatási pert indíthat az elnök ellen. A bíróság határozata ellen nincs helye perújításnak.

Az elnökhelyettesre az elnökre irányadó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az elnökhelyettes megbízatása megszűnik abban az esetben is, ha a megbízását a képviselő-testület, a közgyűlés az elnök javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel visszavonja.

2.9.4 A nemzetiségi önkormányzat elnökének, elnökhelyettesének, képviselőjének, bizottsága elnökének és tagjának díjazása

A nemzetiségi önkormányzat testülete az elnökének, elnökhelyettesének, tagjának, valamint az általa létrehozott bizottság elnökének és tagjának – a nemzetiségi önkormányzat költségvetése terhére, a nemzetiségi közfeladat-ellátás veszélyeztetése nélkül – tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.
Az országos önkormányzat közgyűlése, amennyiben nem társadalmi megbízatású elnököt, elnökhelyettest vagy elnökhelyetteseket választ, illetményt állapít meg tisztségviselői részére.

A **települési** nemzetiségi önkormányzat elnökének tiszteletdíja nem lehet magasabb, mint a mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap kétszerese, ha köznevelési intézményt is tart fenn az önkormányzat, akkor a mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap négyszerese, a **területi** nemzetiségi önkormányzat elnökének tiszteletdíja nem lehet magasabb, mint a mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap négyszerese, ha köznevelési intézményt is tart fenn az önkormányzat, akkor a mindenkori közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap hatszorosa, a természetbeni juttatás pedig az illetményalappal megegyező mértékű. A tiszteletdíj mértéke legfeljebb ötven százalékkal megemelhető, amennyiben a képviselő tanácsnoki, bizottsági elnöki vagy tagsági feladatot is ellát.

A nemzetiségi önkormányzati képviselőnek a képviselő-testület, közgyűlés képviseletében vagy a képviselő-testület, közgyűlés illetve az elnök megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt, szükséges költségét meg kell téríteni. A képviselői költségek kifizetését az elnök engedélyezi.

A helyi nemzetiségi önkormányzat elnökhelyettese részére megállapított tiszteletdíj, valamint az országos nemzetiségi önkormányzat elnökhelyettese részére megállapított tiszteletdíj vagy illetmény nem érheti el az elnök részére megállapított összeget.

A helyi nemzetiségi önkormányzati bizottság elnöke, tagja esetében a tiszteletdíj nem lehet magasabb a nemzetiségi önkormányzat elnöke tiszteletdíjának ötven százalékánál.

A helyi nemzetiségi önkormányzati képviselő tiszteletdíja, természetbeni juttatása nem lehet magasabb a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke tiszteletdíjának, természetbeni juttatásának 30 százalékánál. Az e törvényben meghatározott kötelezettségeit megszegő nemzetiségi önkormányzati képviselő tiszteletdíját, természetbeni juttatását a képviselő-testület, illetve a közgyűlés – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak alapján – legfeljebb tizenkét havi időtartamra csökkentheti, vagy megvonhatja. Ismételt kötelezettségszegés esetén a csökkentés vagy a megvonás újra megállapítható.

Az országos önkormányzat által az elnök részére megállapított illetmény összege nem lehet magasabb a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap huszonhétszeresénél,

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

valamint az elnökhelyettes részére megállapított illetmény összege nem lehet magasabb a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti illetményalap huszonkétszeresénél.

A nemzetiségi önkormányzati tisztségviselő, képviselő tiszteletdíja, illetménye és egyéb juttatása közérdekű adat.

2.10. A nemzetiségi önkormányzat működése

A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése működésének alapvető színtere a testületi ülés.
A nemzetiségi önkormányzat testületének megválasztását követő első ülését, az alakuló ülést az illetékes választási bizottság elnöke a választás eredményének jogerőre emelkedését követő tizenöt, országos nemzetiségi önkormányzat esetében harminc napon belüli időpontra hívja össze.

Az alakuló ülés összehívására legfeljebb további két ízben, a választás eredményének jogerőre emelkedésétől számított harminc, országos nemzetiségi önkormányzat esetében negyvenöt napon belüli időpontra kerülhet sor.
Ha az alakuló ülés határidőben nem kerül megtartásra, időközi választást kell kitűzni.

Az alakuló ülést a jelenlévő legidősebb nemzetiségi önkormányzati képviselő mint korelnök vezeti a képviselő-testület, közgyűlés elnökének megválasztásáig.
Az alakuló ülésen a nemzetiségi önkormányzat a testületének tagjai közül megválasztja az önkormányzat elnökét, elnökhelyettesét, bizottsága tagjait, megalkotja szervezeti és működési szabályzatát, dönt a tiszteletdíjakról, illetményekről. Az országos önkormányzat egy-négy elnökhelyettest választ.
Fontos rendelkezés, hogy az alakuló ülés csak akkor tekinthető megtartottnak, ha a tisztségviselők, de legalább az elnök megválasztására sor került, ellenkező esetben időközi választást kell kitűzni.

A nemzetiségi önkormányzat működésének részletes szabályait a **szervezeti és működési szabályzat** határozza meg. A szervezeti és működési szabályzat legalább az alábbiakról rendelkezik:
a) a nemzetiségi önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről, telephelyéről, elérhetőségéről;
b) a képviselő-testület átruházott hatásköreinek felsorolásáról;
c) a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről, nyelvhasználatáról;
d) a képviselőkre vonatkozó magatartási szabályokról, az ülés rendjének fenntartásáról és az annak érdekében hozható intézkedésekről;
e) a nyilvánosság biztosításáról;
f) a döntéshozatalról és a szavazás módjáról;
g) a nemzetiségi önkormányzat ülésének jegyzőkönyvéről, vezetésének nyelvéről, valamint fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak való megküldéséről;
h) a közmeghallgatásról (települési önkormányzat esetében);
i) a nemzetiségi önkormányzat szerveiről, azok jogállásáról, feladatairól;
j) a nemzetiségi önkormányzat bizottságairól, működésük szabályairól;
k) a helyi önkormányzattal vagy annak szerveivel való kapcsolattartás módjáról.

A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább négy ülést tart.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Az ülést tizenöt napon belüli időpontra össze kell hívni a nemzetiségi önkormányzati képviselők több mint egynegyede (települési szint esetében legalább két képviselő), a nemzetiségi önkormányzat bizottsága, továbbá a vármegyei (fővárosi) kormányhivatal kezdeményezésére, amennyiben az indítvány tartalmazza az ülés összehívásának indokát, napirendjét, pontos időpontját és helyszínét. Össze kell hívni az ülést a közigazgatási szerv megkeresésére is, amennyiben az indítvány a nemzetiségi önkormányzat egyetértésének, véleményének vagy állásfoglalásának beszerzésére irányul.

Az ülést az elnök hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az elnökhelyettes, több elnökhelyettes esetén az elnök által írásban kijelölt elnökhelyettes gyakorolja. Az elnöki és az elnökhelyettesi tisztség egyidejű betöltetlensége vagy tartós akadályoztatásuk esetén, illetve kijelölt elnökhelyettes hiányában a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik az ülések összehívásának és vezetésének módjáról.

A testület ülése fő szabályként nyilvános. Az Njtv. e mellett kivételként lehetővé teszi zárt ülés tartását. Egyes, Njtv.-ben meghatározott esetekben *kötelező* a zárt ülés megtartása, más esetekben az *érintett kérésére tarthat* zárt ülést, végül a harmadik csoport esetén a képviselő-testület, közgyűlés *mérlegeli*, hogy a törvényi feltételek fennállnak-e, s szükség van-e zárt ülésre.

Az Njtv. előírja, hogy zárt ülést kell tartani összeférhetetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, valamint vagyonnyilatkozati eljárás és fegyelmi büntetés kiszabása során. Ezen ügyek a zárt ülés tartásának kötelező, mérlegelésre lehetőséget nem adó esetei. Ezekben az ügyekben a elnöknek kell elrendelnie a zárt ülést, amelyre tehát törvény erejénél fogva kerül sor. A képviselő-testületnek itt nincs döntési kompetenciája.

A képviselő-testület zárt ülést tarthat az érintett kezdeményezése alapján, választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás, megbízás visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor. Ez esetben a testület határozattal rendeli el a zárt ülés tartását.

A testület ezen felül határozatával zárt ülést rendelhet el, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene. A zárt ülés elrendelésére vonatkozó szavazáshoz szükséges többség tekintetében az Njtv. nem tartalmaz kifejezett rendelkezést, hanem azt a helyi önkormányzatokra vonatkozó jogszabályokra utalással állapítja meg. A zárt ülés elrendelésére ezért az Mötv. rendelkezésit kell alkalmazni, amely szerint a zárt ülés elrendelése minősített többséget követel meg.

Amíg a nyílt ülésen – az ülés rendjének zavarása nélkül – bárki részt vehet, a zárt ülésen a nemzetiségi önkormányzat tagjai, települési szint esetén a jegyző vagy megbízottja, az országos szint esetén országos nemzetiségi önkormányzati hivatal vezetője, továbbá meghívása esetén az érintett és a szakértő vesz részt.

A nemzetiségi önkormányzat testülete akkor **határozatképes**, ha az ülésen és az adott döntés meghozatalánál a nemzetiségi önkormányzati képviselők több mint a fele jelen van. A határozatképesség megállapítása során a jelenlévő érintettet, a döntéshozatalból kizárt képviselőt, továbbá a be nem töltött képviselői helyet a jelenlévők létszámába be kell számítani. Be kell számítani képviselői megbízatás megszűnésével összefüggő, az Njtv.-ben meghatározott döntéshozatal során -jelenlététől függetlenül- az érintett képviselőt a jelenlévők létszámába.

A képviselő-testület döntéshozatala során alapvető elvárás, hogy a döntés elfogulatlan legyen, ezért a döntéshozatalból kizárható az, akit vagy akinek a hozzátartozóját az ügy személyesen érinti.
A hozzátartozó fogalmának meghatározását a Ptk. tartalmazza, amely szerint hozzátartozó: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

testvére, és a testvér házastársa. Közeli hozzátartozó: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér. (Ilyen lehet pl. ha a nemzetiségi önkormányzat egy oktatási-nevelési intézmény vezetője kinevezése során egyetértési jogát gyakorolja és a pályázó a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének tagja, vagy valamely képviselő hozzátartozója.)

A képviselő a személyes érintettséget köteles a döntéshozatal előtt bejelenteni.
A képviselő kizárását a döntéshozatalból ő maga, de bármely más képviselő is kezdeményezheti. A konkrét döntéshozatalt ekkor egy külön, ún. kizárási eljárás előzi meg.

A kizárási eljárás Njtv. szerinti mozzanatai a következők:
1)a személyes érintettség bejelentése;
2) kezdeményezés vagy javaslat a kizárásra;
3) döntés a kizárásról;
4) kizárás a döntéshozatalból.

Az eljárás egyik mozzanata sem hagyható el. Annak ellenére, hogy a bejelentés a személyes érintettség addig nem ismert tényét tárja a döntéshozó, továbbá nyilvános ülésen a hallgatóság elé is, a bejelentés megtétele még nem elégséges ahhoz, hogy az érintett önkormányzati képviselőt automatikusan kizárttá tegye az érdemi döntéshozatalból. Az eljárás második mozzanatát tehát nem lehet kihagyni, és a harmadikkal folytatni a képviselő-testület, közgyűlés ülését a bejelentést követően. Az érintett önkormányzati képviselő az első feltétel teljesítését követően neki kezdeményeznie *is* kell a kizárását abból a döntéshozatalból, amellyel az ő személyes érintettsége összefüggésbe hozható.
„A kizárásról az érintett önkormányzati képviselő kezdeményezésére vagy bármely önkormányzati képviselő ***javaslatára*** a testület dönt." *Ahhoz, tehát hogy a képviselő-testület oldalán döntési kényszer keletkezzen, kezdeményezésre vagy javaslatra van szükség.* Az eljárás első két elemét követően, a harmadik, valamint a negyedik elemnél mutatható ki a képviselő-testület döntési kötelezettsége.

A jelenlegi joggyakorlatban is találni példát arra, hogy az érintett önkormányzati képviselő a bejelentése megtételét követően a „tartózkodom" kijelentéssel kívánja elfogulatlanságát megőrizni, a bejelentése következményeit a képviselő-testületre hagyva. Ennek egyenes következménye a törvénnyel ellentétes eljárás, mert az érintett önkormányzati képviselőtől kiinduló kizárási kezdeményezés vagy önkormányzati képviselői javaslat hiányában a képviselő-testület is már csak egyféleképpen tarthatja fenn az elfogulatlanságát, illetve annak látszatát: az érintett önkormányzati képviselő tartózkodása mellett, azaz a szavazásból való ilyetén „kimaradásával" dönt az előtte lévő javaslatról.

Továbbra sincs tehát akadálya annak, hogy a kizárását kezdeményező érintett önkormányzati képviselő is részt vegyen a kizárásáról döntő szavazásban, mert a kezdeményezéséről a képviselő-testületnek – melynek az érintett önkormányzati képviselő is tagja – kell döntést hoznia, és csak a kizárásról meghozott döntés eredményeként tekinthető az érintett önkormányzati képviselő a képviselő-testület döntéshozatalából „kizárt" önkormányzati képviselőnek, akit a határozatképesség szempontjából változatlanul jelenlévőnek kell tekinteni. (Tehát pl. ha egy háromfős testületből egy fő érintett, de az ülésen jelen van, nem szavazhat, de a szavazás eredményének megállapításánál jelenlévőnek kell tekinteni. Sajnos előfordulhat viszont, hogy a testület nem tud érvényes döntést hozni, ha a két érvényesen leadott szavazat egymással ellentétes.)

A képviselő-testület a személyes érintettségről számot adó bejelentés ellenére dönthet úgy is, hogy mégsem zárja ki az érintett önkormányzati képviselőt a döntéshozatalból.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Ugyanezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a képviselői hely nincs betöltve. (Pl.: a háromfős testületből egy fő lemondott a képviselői mandátumáról, és a megüresedett képviselői helyet még nem töltötték be, a határozatképesség szempontjából a be nem töltött képviselői helyet is be kell számítani a jelenlévők létszámába.) A betöltetlen önkormányzati képviselői helyet a határozatképesség szempontjából betöltöttnek kell tekinteni.

Fontos szabály, hogy a kizárási szabályok nem alkalmazhatóak a nemzetiségi önkormányzat elnökének, elnökhelyettesének megválasztására, továbbá a bizottságok létrehozására, bizottsági tisztségviselők megválasztására. Ez azt jelent, a gyakorlatban, hogy a jelölésre került elnök, elnökhelyettesek, bizottsági tisztségviselők a tisztség választása során szavazhatnak saját magukra vagy adott esetben hozzátartozójukra is anélkül, hogy be kellene jelenteniük érintettségüket, amely a döntéshozatalból történő kizárást eredményezhetné.

A képviselő-testület a törvény vagy a szervezeti és működési szabályzat eltérő rendelkezése hiányában **egyszerű szótöbbséggel** hozza meg a döntését. Egyszerű szótöbbségről beszélünk akkor, ha a javaslat elfogadásához a döntéshozatalnál jelenlévő képviselők több mint felének „igen" szavazat szükséges.
A minősített többséget igénylő döntés esetén a megválasztott képviselők több mint felének „igen" szavazata szükséges.

Fontos novum, hogy a képviselői megbízatás megszűnésével összefüggő, a 102. § (2) bekezdése szerinti döntéshozatal során a jelenlévők létszámába be kell számítani – jelenlététől függetlenül – az érintett képviselőt is. Ezen rendelkezésnek a célja a kis létszámú nemzetiségi önkormányzati képviselő-testületekben az Njtv. által egyesesetekben előírt a megbízatás megszűnésének megállapításáról szóló határozat meghozatala során a megüresedett képviselői mandátum betöltésének biztosítása. Ezek az esetek (például vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása, méltatlansági, összeférhetetlenségi helyzet fennállása, választójog elvesztése) jellemzően kihatnak az érintett képviselő képviselő-testületi ülésen való részvételére, szavazati jogának gyakorlására, ezáltal a képviselő-testület határozatképességére, működőképességére is (például vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén a képviselő nem is gyakorolhatja képviselői jogait). Kis létszámú képviselő-testületek esetén ad megoldást – kizárólag a döntéssel érintett tekintetében alkalmazandó – kisegítő szabály, amely lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület határozatképessége megmaradjon annak érdekében, hogy a határozatot el lehessen fogadni.

Az előírt támogatottság hiányában az előterjesztett javaslat elutasítottnak tekintendő. Ha az igen szavazatok száma tehát nem éri el a javaslat elfogadásához szükséges mértéket (egyszerű vagy minősített többség), az egyértelműen azt jelenti, hogy hozott döntést a képviselő-testület, csak az elutasító tartalmú.

A nemzetiségi törvény felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörében és minősített többséggel köteles döntést hozni.

Minősített többséggel dönt a képviselő-testület
a) szervezete és működése részletes szabályairól az alakuló ülést követő három hónapon belül, továbbá módosítja azt a szükségessé válást követő harminc napon belül,
b) a nemzetiségi önkormányzat elnevezéséről, jelképeiről, az általa képviselt nemzetiség ünnepeiről,
c) vagyonleltáráról, törzsvagyona köréről és a tulajdonát képező vagyon használatának szabályairól,
d) a használatába adott, tulajdonba vagy vagyonkezelésbe vett, egyéb módon rendelkezésére bocsátott állami vagy önkormányzati vagyon kezelésére, használatára, működtetésére vonatkozó szabályokról, továbbá e körben a szükséges megállapodások megkötéséről,

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

d) gazdálkodó és más szervezet alapításáról, megszüntetéséről, átalakításáról, vagy az ezekben való részvételről,
e) önkormányzati társulás létrehozásáról vagy társuláshoz való csatlakozásról,
f) feladat- és hatáskör átvételéről,
g) arról, amit törvény vagy a szervezeti és működési szabályzat ilyenként határoz meg.

Az át nem ruházható hatáskör azt jelenti, hogy a képviselő-testületnek kell a döntést meghoznia, azt sem bizottságára, sem az elnökére nem ruházhatja át.

A helyi nemzetiségi önkormányzat át nem ruházható hatáskörében dönt:
a) elnöke, elnökhelyettese megválasztásáról,
b) bizottság létrehozásáról,
c) bírósági ülnökök megválasztásáról,
d) költségvetéséről és zárszámadásáról, ellátja továbbá az ezzel kapcsolatos, az államháztartás működési rendjére vonatkozó jogszabályok szerinti adatszolgáltatási teendőket,
e) hatáskörébe tartozó kinevezésről, vezető megbízásról,
f) pályázat, állami támogatás iránti kérelem, igénylés benyújtásáról, támogatásról történő lemondásról,
g) olyan ügyben, amely törvény vagy a szervezeti és működési szabályzat szerint át nem ruházható hatáskörébe tartozik.
A tulajdonost megillető jogosultságokról a nemzetiségi önkormányzat testülete át nem ruházható hatáskörében minősített többséggel határoz.

Az Njtv. az országos nemzetiségi önkormányzat tekintetében a fenti át nem ruházható döntéseken túl előírja, hogy az országos nemzetiségi önkormányzat legfeljebb négy elnökhelyettest választ, továbbá át nem ruházható hatáskörben, minősített többséggel dönt:
a) székhelyéről,
b) az általa képviselt nemzetiség országos ünnepeiről,
c) rendelkezésére álló rádió- és televízió csatorna felhasználásának elveiről és módjáról,
d) a rendelkezésére álló közszolgálati rádió és televízió műsoridő felhasználásának elveiről,
e) a nemzetiségi közösség számára jogsegélyszolgálat létrehozásáról és működtetéséről, továbbá a települési nemzetiségi önkormányzatok számára információs szolgálat működtetéséről,
f) a nemzetiségi utónévjegyzék összeállításáról, a nemzetiségi utónévvel kapcsolatos megkeresésekről,
g) nemzetiségi médiumoknak az e törvény szerinti országos nemzetiségi önkormányzati állami támogatásból történő támogatásáról,
h) egyéb, törvény által meghatározott feladat- és hatáskörébe tartozó ügyekről.

A testület a határozatait nyílt szavazással hozza. Az elnök név szerinti szavazást rendel el a jelenlévő képviselők több mint a felének kezdeményezésére.
A zárt ülésen tárgyalt ügyekben titkos szavazás is tartható, a jelen lévő képviselők több mint a felének kezdeményezésére.
Ha az előterjesztett javaslat a törvényben illetve a szervezeti és működési szabályzatban előírt támogatottságot nem szerzi meg, elutasítottnak tekintendő.

Az országos nemzetiségi önkormányzat működésére vonatkozó szabályok

Az országos önkormányzati feladat- és hatáskörök az országos önkormányzat közgyűlését illetik meg. A közgyűlés a feladat- és hatáskörét az át nem ruházható hatáskörök kivételével az elnökére, bizottságára, hivatalára, valamint – e törvényben meghatározottak szerint – társulására átruházhatja.

Magyarországi Németek Országos

A közgyűlés szervei: az elnök, az – egy vagy több – elnökhelyettes, a bizottság és a hivatal.

Az országos önkormányzat a szervezeti és működési szabályzatában részletesen szabályozza az országos nemzetiségi önkormányzat hivatala működését.

Az országos nemzetiségi önkormányzat hivatala foglalkoztatottjainak jogviszonyára (ide nem értve a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyokat) a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A nemzetiségi önkormányzat által fenntartott nemzetiségi kulturális és tudományos intézmények foglalkoztatottjainak jogviszonyára a munka törvénykönyvéről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

2.11. A nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatásköre

A nemzetiségi önkormányzatok alapvető feladata a nemzetiségi érdekek védelme és képviselete. A nemzetiségi önkormányzat részére az Njtv. állapíthat meg kötelező feladat- és hatáskört, ezzel egyidejűleg a kötelező feladat- és hatáskör ellátásához az Országgyűlés biztosítja az azzal arányban álló forrást és eszközrendszert.

A helyi nemzetiségi önkormányzat Njtv. szerinti **kötelező közfeladata**:
a) a nemzetiségi feladatokat ellátó intézménye fenntartásával kapcsolatos feladatellátás,
b) a saját kezdeményezésére más önkormányzat által átruházott feladat- és hatáskör ellátása, ideértve az átvett intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatellátást,
c) a más szervtől átvett intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatok ellátása,
d) a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,
e) a nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén működő állami, helyi önkormányzati vagy más szerv által fenntartott intézmények működésével, feladatellátásával összefüggő, a nemzetiségi közösség kulturális autonómiája megerősítését szolgáló döntési, együttdöntési jogok gyakorlása,
f) a képviselt közösség kulturális autonómiájának megerősítése érdekében a közösség önszerveződésének szervezési és működtetési feladatok ellátásával történő támogatása, kapcsolattartás a képviselt közösség helyi nemzetiségi civil szervezeteivel, szerveződéseivel, a helyi nemzetiségi önkormányzat területén működő vallási közösségekkel,
g) a nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén lévő, a nemzetiségi közösséghez kötődő kulturális javak megőrzése érdekében szükséges intézkedések kezdeményezése,
h) közreműködés a fejlesztési tervek előkészítésében,
i) a nemzetiségi nyelven folyó nevelésre és oktatásra irányuló igények felmérése.

Az újonnan alakult helyi nemzetiségi önkormányzat helyett az f)–h) pontjában meghatározott feladatokat az országos nemzetiségi önkormányzat látja el.

Az újonnan alakult helyi nemzetiségi önkormányzat a megalakulását követő **tíz évig intézményt nem alapíthat és nem vehet át.**

A helyi nemzetiségi önkormányzat – a rendelkezésére álló források keretei között – **önként vállalt közfeladata különösen**:
a) nemzetiségi intézmény alapítása;

b) kitüntetés alapítása, odaítélése feltételeinek és szabályainak meghatározása;
c) nemzetiségi pályázat kiírása, ösztöndíj alapítása.
A helyi nemzetiségi önkormányzat – hatósági feladatok kivételével – önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a helyi írott és elektronikus sajtó, a hagyományápolás és közművelődés, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.
A nemzetiségi önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátására intézményt, gazdasági társaságot, más szervezetet alapíthat, ideértve az intézményátvételt is, kinevezi ezek vezetőit, és gyakorolja a külön jogszabály szerinti alapítói jogokat.
A nemzetiségi önkormányzat csak olyan gazdálkodó szervezetet alapíthat, vagy olyan működésében vehet részt, ahol felelőssége nem haladja meg a vagyoni hozzájárulásának mértékét, és vállalkozása a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti.

Az országos nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata:
a) amennyiben a településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, ellátja az adott nemzetiségi közösséggel kapcsolatosan a településen jelentkező érdekképviseleti, érdekvédelmi feladatokat,
b) a vármegyei önkormányzat által ellátott önkormányzati feladatok kapcsán – törvényben meghatározott – érdekképviseleti, érdekvédelmi tevékenységet fejt ki,
c) ellátja az általa képviselt nemzetiség érdekeinek országos szintű képviseletét és védelmét,
d) a nemzetiségi kulturális autonómia fejlesztése érdekében országos szintű nemzetiségi intézményhálózatot tart fenn.

Az országos nemzetiségi önkormányzat elláthatja továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt közfeladatait, valamint az érintett miniszter engedélyével szociális ellátó intézmény alapítására és fenntartására jogosult.

Az országgyűlési képviselők általános választásával kapcsolatos fontos feladata az országos nemzetiségi önkormányzat közgyűlésének, hogy legkorábban az országgyűlési képviselők általános választását megelőző naptári év október 1-jén, legkésőbb az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követő húsz naptári napon belül, át nem ruházható hatáskörében határozatban döntsön a nemzetiségi lista állításáról.
A döntésnek – e törvényben megjelölt egyéb feltételeken túl – tartalmaznia kell
a) a jelöltek nevét és a listán elfoglalt helyük sorszámát, továbbá
b) a jelöltek személyi azonosítóját.
A döntés – a személyi azonosító kivételével – nyilvános. A döntést legkésőbb a döntést követő naptári napon írásba kell foglalni és – a személyi azonosító kivételével – az országos nemzetiségi önkormányzat honlapján közzé kell tenni. A döntésről készült jegyzőkönyvet legkésőbb a döntést követő harmadik naptári napig írásba kell foglalni és az országos nemzetiségi önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak meg kell küldeni.

Az országos önkormányzat további feladatai:
a) véleményt nyilvánít az általa képviselt nemzetiségeket e minőségében érintő jogszabályok tervezetéről,
b) véleményt nyilvánít a nemzetiségek védelmével kapcsolatos két- és többoldalú nemzetközi megállapodások hazai végrehajtásáról és kezdeményezi az abban foglaltak érvényesítéséhez szükséges intézkedések megtételét,
c) a képviselt nemzetiségek csoportjait érintő kérdésekben közigazgatási szervektől tájékoztatást kérhet, részükre javaslatot tehet, a hatáskörükbe tartozó ügyekben intézkedést kezdeményezhet,
d) egyetértési jogot gyakorol – az adott nemzetiséget közvetlenül érintő kérdésekben – a fejlesztési tervekkel kapcsolatban.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A nemzetiség történelmi hagyományokkal rendelkező településeinek és építészeti emlékeinek megőrzésével és ápolásával kapcsolatos jogszabály (ide nem értve a helyi önkormányzat rendeletét) és a köznevelési törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletek megalkotásakor – a nemzetiséghez tartozók oktatási önigazgatását érintő kérdésekben – az országos önkormányzatok véleményének kikérése szükséges.

2.12. A nemzetiségi önkormányzat bizottságai

Az Njtv. 104. §-a alapján a bizottság a képviselő-testület, közgyűlés szerve, amely a képviselő-testületet, közgyűlést segíti az önkormányzati feladatok ellátásában. Alapvető funkciója az, hogy javaslataival, véleményével, előterjesztéseivel közreműködjön a döntések előkészítésében, és ellenőrizze azok végrehajtását. A bizottsága szerepe azonban túlterjed a javaslattevő, véleményező, ellenőrző funkción. Az önkormányzati szervezetben működő bizottság a képviselő-testület, közgyűlés által választott, testületi szerv, amely önkormányzati döntés meghozatalára is felhatalmazással rendelkezik. A törvény lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület, közgyűlés önkormányzati hatásköröket a bizottságra ruházzon át, lehetőséget biztosítva ezzel, hogy önállóan járjon el és döntést hozzon önkormányzati ügyekben.
A bizottságok fontos szerepet töltenek be az önkormányzatok szervezetében és működésében. A bizottsági rendszer lehetőséget biztosít a hatékonyabb önkormányzati feladatellátás érdekében egy differenciált munkamegosztás kialakítására az önkormányzati szervezetben. Azzal, hogy a bizottságok tagjai nemcsak önkormányzati képviselők lehetnek, lehetőség van olyan szakembereknek a bizottsági munkába való bevonására, amely növeli az önkormányzati döntések megalapozottságát, szakszerűségét.
A képviselő-testület, közgyűlés nagy szabadsággal rendelkezik a bizottsági szervezet kialakításában, az egyes bizottságok feladat- és hatáskörének meghatározásában. Az Njtv. a bizottságok létrehozásának a kereteit határozza meg, e törvényi keretek között a nemzetiségi önkormányzatok testületei szabadon döntenek arról, hogy milyen feladatok ellátására hoznak létre bizottságot, milyen létszámú bizottságokat működtetnek, felruházzák-e a bizottságokat döntési jogkörrel, s ha igen, mely hatáskörök gyakorlását ruházzák át.
A képviselő-testület, közgyűlés jogszabályban, a szervezeti és működési szabályzatában szabályozza a bizottsági szervezetét, az egyes bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, valamint működésük szabályait.
A képviselő-testület e döntési szabadságát némileg korlátozza az, hogy törvény elrendelheti meghatározott bizottságok kötelező létrehozását.

A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése az Njtv. 2020. július 1. napjától hatályos módosítását követően **három tagból vagy öt tagból álló bizottságot** (bizottságokat) hozhat létre. Az országos nemzetiségi önkormányzat kötelezően létrehozandó bizottsága a pénzügyi bizottság.
A három tagból álló bizottság legalább egy képviselője a nemzetiségi önkormányzat képviselője, az öt tagból álló bizottság legalább két képviselője a nemzetiségi önkormányzat képviselője.

A bizottság a feladatkörében előkészíti a képviselő-testület döntését. A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete által ráruházott hatáskörben döntést hoz, e jogkörében hozott döntéseit a képviselő-testület, közgyűlés felülvizsgálhatja.
A bizottságot a nemzetiségi önkormányzat elnökének vagy bármely bizottsági tag indítványára össze kell hívni.
A bizottság működésére, határozatképességére, döntéshozatalára a **képviselő-testület működésének, döntéshozatalának szabályait kell alkalmazni.**

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A nemzetiségi önkormányzat elnöke nem lehet a bizottság elnöke és a bizottság tagja sem. A bizottság tagjainak száma három fő, az országos nemzetiségi önkormányzati bizottság tagjainak száma legfeljebb öt fő.
A nemzetiségi önkormányzat elnöke felfüggesztheti a bizottság döntését, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával, vagy sérti a nemzetiségi önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a képviselő-testülete a soron következő ülésén határoz.
A bizottság nem képviselő tagjainak jogai és kötelezettségei a bizottság ülésein megegyeznek a nemzetiségi önkormányzati képviselő bizottsági tag jogaival és kötelezettségeivel.
Egyebekben a bizottság nem képviselő tagjaira a helyi önkormányzatokról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

2.13. A képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve

A testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet az ülésen használt tárgyalási nyelven vagy – testületi döntés alapján – magyar nyelven kell elkészíteni. A jegyzőkönyv közokirat.
A jegyzőkönyv tartalmazza az ülés helyét és időpontját, a megjelent képviselők nevét, az ülésről történő távozásuk időpontját, a meghívottak nevét, megjelenésük tényét, a javasolt, elfogadott és tárgyalt napirendi pontokat, az előterjesztéseket, az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk, illetve az ülésen elhangzottak lényegét. Tartalmaznia kell továbbá a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát, a döntéshozatalban résztvevők számát, a döntésből esetleg kizárt önkormányzati képviselő nevét és a kizárás indokát, a jegyző vagy megbízottja jogszabálysértésre vonatkozó esetleges jelzését, a szavazás számszerű eredményét, a hozott döntéseket és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott egyéb részleteket.
A jegyzőkönyvet az ülést levezető elnök és a testület által a képviselők közül kijelölt jegyzőkönyv-hitelesítő írja alá. Az önkormányzat elnöke a jegyzőkönyvet az ülést követő 15 munkanapon belül köteles megküldeni a vármegyei (fővárosi) kormányhivatalnak, valamint a helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat által kötött együttműködési megállapodásban meghatározott személyeknek.
A jegyzőkönyv részét képezi az ülésre szóló meghívó, a közmeghallgatásról szóló közlemény és az előterjesztések.
Az előterjesztések és jegyzőkönyvek – a zárt ülésre készült előterjesztések és jegyzőkönyvek kivételével – megtekinthetőek. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi, közgyűlési határozat nyilvános. A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni.

A települési nemzetiségi önkormányzat évente legalább egyszer – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott rendben – közmeghallgatást tart. A közmeghallgatásról jegyzőkönyv készül.
A közmeghallgatás tulajdonképpen egy „kibővített képviselő-testületi ülés", lényegét tekintve a közvetlen demokrácia eszköze. A közmeghallgatást előre meg kell hirdetni, azon a képviselő-testület tagjain kívül az állampolgárok is részt vehetnek. A közmeghallgatást az elnök vezeti. Az állampolgárok a közmeghallgatáson közérdekű kérdéseket és javaslatokat intézhetnek a képviselő-testülethez. Az elhangzott javaslatra, kérdésre a közmeghallgatáson vagy legkésőbb tizenöt napon belül választ kell adni. Amennyiben a szervezeti és működési szabályzat nem zárja ki, a nemzetiségi önkormányzat egy napon, egymást követően is tarthat testületi ülést és közmeghallgatást. Ebben az esetben azonban a testületi ülést és a közmeghallgatást is külön-külön kell meghirdetni, és jegyzőkönyvezni.
2024. január 1. napjától a közmeghallgatás a helyi lakosság, valamint a helyben érdekelt szervezetek képviselőinek személyes megjelenése nélkül is megtartható lehetőség szerint a különböző helyszínen jelen lévők között, egy időben, valós idejű kommunikációt lehetővé tévő, kép és hang

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

egyidejű továbbítására alkalmas elektronikus hírközlő eszköz, illetve a honlapon való közzététel útján.
A közmeghallgatás időpontját megelőzően lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az érintettek írásban is észrevételeket tehessenek és kérdéseket tehessenek fel. Az elhangzott, illetve az írásban megfogalmazott javaslatra, kérdésre a közmeghallgatáson vagy legkésőbb tizenöt napon belül ebben az esetben is választ kell adni. A képviselő-testület a közmeghallgatás eredményessége érdekében minden alkalmas eszközt – így különösen helyi műsorszóró szolgáltatást, hirdetményi vagy közösségi felületeket – is igénybe vehet.

2.14. A nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat együttműködése

A helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok között nincs alá-fölérendeltségi viszony.
A települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.
Önkormányzati működésen értendő a testületi üléseken és a közmeghallgatáson túl a bizottságok működése, a tisztségviselői és képviselői megbízatás ellátása, valamint a kötelező önkormányzati feladatok ellátását szolgáló rendezvények megtartása is.

Az Njtv. tételesen felsorolja a települési önkormányzat által a helyi nemzetiségi önkormányzat részére kötelezően biztosítandó feltételeket. Ez a felsorolás nem példálózó jellegű, tehát a helyi önkormányzat minimálisan a következőket köteles a helyi nemzetiségi önkormányzat részére biztosítani:

a) a helyi nemzetiségi önkormányzat részére annak saját székhelyén havonta igény szerint, de legalább harminckét órában, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használata, a helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségek viselése;
b) a helyi nemzetiségi önkormányzat működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása;
c) a testületi ülések előkészítése, különösen a meghívók, az előterjesztések, valamint a testületi ülések jegyzőkönyvei esetében, továbbá a jegyzőkönyvek benyújtásában való közreműködés és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása;
d) a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítése, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátása;
e) a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási, iratkezelési feladatok ellátása;
f) a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása.

A felsorolt feladatellátáshoz kapcsolódó költségek – a nemzetiségi önkormányzat tagja és tisztségviselője telefonhasználata költségeinek kivételével – viselését.

A felmerülő tipikus költségek a nemzetiségi önkormányzat által használt irodahelyiség, a testületi ülések, a közmeghallgatás megtartására használt helyiségek fenntartásával, működtetésével kapcsolatos költségek. Az önkormányzat működésén a bizottságok működését, a képviselői (elnöki) feladatok ellátását, valamint a kötelező nemzetiségi önkormányzati feladatok ellátását szolgáló rendezvények megtartását is érteni kell.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A helyi önkormányzat tehát nem kérhet bérleti díjat, vagy nem követelheti a rezsiköltségek megfizetését a nemzetiségi önkormányzattól. A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat adminisztrációjával kapcsolatos költségeket is köteles viselni.

A helyi önkormányzat a fent felsorolt kötelezettségének teljesítése érdekében az erre vonatkozó írásbeli kezdeményezés kézhezvételétől számított harminc napon belül biztosítja a rendeltetésszerű helyiséghasználatot.

A települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan **közigazgatási szerződésben** megállapodik. A megállapodást szükség szerint, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő **harminc napon belül** felül kell vizsgálni. A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül.

Az együttműködési megállapodásban rögzíteni kell:
a) a helyi önkormányzat és a helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetésének előkészítésével és megalkotásával, valamint a költségvetéssel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével, továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzat önálló fizetési számla nyitásával, törzskönyvi nyilvántartásba vételével és adószám igénylésével kapcsolatos határidőket és együttműködési kötelezettségeket, a felelősök konkrét kijelölésével,
b) a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatosan a helyi önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási, szakmai teljesítésigazolási feladatokat, továbbá a felelősök konkrét kijelölését,
c) a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelezettségvállalásának a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott szabályait, különösen az összeférhetetlenségi, nyilvántartási kötelezettségeket,
d) a helyi nemzetiségi önkormányzat működési feltételeinek és gazdálkodásának eljárási és dokumentációs részletszabályaival, a belső ellenőrzéssel, valamint az ezeket végző személyek kijelölésének rendjével, és az adatszolgáltatási feladatok teljesítésével kapcsolatos előírásokat, feltételeket.

A helyi önkormányzat és a helyi nemzetiségi önkormányzat megállapodásában rögzíteni kell, hogy a jegyző vagy annak – a jegyzővel azonos képesítési előírásoknak megfelelő – megbízottja a helyi önkormányzat megbízásából és képviseletében részt vesz a nemzetiségi önkormányzat testületi ülésein és jelzi, amennyiben törvénysértést észlel, továbbá a nemzetiségi önkormányzat kérésére szakmai segítséget nyújt annak ülésén és azon kívül is a nemzetiségi önkormányzat működését érintően.

A megállapodásban célszerű konkrétan rögzíteni a nemzetiségi önkormányzat számára biztosított helyiséget és a berendezési tárgyakat. (Önálló épület vagy irodahelyiség megnevezése, a rendelkezésre bocsátott berendezések, felszerelési tárgyak, eszközök felsorolása.)

A megállapodásban nem csak a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeinek biztosításáról lehet rendelkezni. Az Njtv. nem zárja ki – és javasoljuk is –, hogy a két önkormányzat rögzítse azt is, hogy a nemzetiségi önkormányzatot a településen milyen, az egyéb jogszabályokban meghatározott együttdöntési jogok (lásd 2.16. pontban kifejtettek) illetik meg. Az sem kizárt, hogy a helyi önkormányzat a jogszabályi kötelezettségeken túl is biztosítson bizonyos együttdöntési jogokat a nemzetiségi önkormányzat részére (pl. egyetértési jogot a helyi közművelődési rendelet megalkotása során, vagy jogilag nem nemzetiségnek minősülő, de ténylegesen nemzetiségi

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

feladatokat is ellátó közösségi színterek (könyvtár, művelődési ház) vezetői pályáztatása és vezetői kinevezése, alapító okiratai, vagy költségvetései elfogadása során. A megállapodásban célszerű rögzíteni azt is, hogy a nemzetiségi feladatot ellátó nevelési-oktatási intézmény vezetője kinevezési eljárása során már a pályázat kiírásánál is ki kell kérni a helyi nemzetiségi önkormányzat egyetértését. A kézikönyv 6.2.2 pontja általános közigazgatási mintaszerződést tartalmaz, amelyből kiindulva elkészíthető a részletes, nemzetiségi önkormányzatra szabott megállapodás. Egy alaposan előkészített és részletes megállapodás nagyban hozzájárulhat a két önkormányzat korrekt együttműködéséhez és az éves költségvetési tervezést sokkal kiszámíthatóbbá teszi.

Amennyiben a megállapodás megkötésére határidőben nem kerül sor, a fővárosi és a vármegyei kormányhivatal eljárást folytat le, ennek keretében egyeztetést tart a felek között. Az egyeztetés eredménytelensége esetén a nemzetiségi jogok sérelmére hivatkozással a nemzetiségi önkormányzat közigazgatási pert indíthat.

2.15 A nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezési joga a nemzetiségi közügyek területén

Nemzetiségi közügyön a nemzetiségi törvényben biztosított egyéni és közösségi jogok érvényesülését, a nemzetiséghez tartozók érdekeinek kifejezésre juttatását értjük. Nemzetiségi közügy különösen az anyanyelv ápolása, őrzése és gyarapítása. A közügyek körébe tartozik, a kulturális autonómia nemzetiségi önkormányzatok által történő megvalósítása, a nemzetiséghez tartozók meghatározott közszolgáltatásokkal (pl. óvoda, iskola) való ellátását, illetve ezen ügyek önálló vitele és az ehhez szükséges szervezeti, személyi és anyagi feltételek megteremtése. Nemzetiségi közügy továbbá a közhatalmat gyakorló állami és helyi önkormányzati, valamint a nemzetiségi önkormányzati szervekben való nemzetiségi képviselethez – és mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek biztosításához – kapcsolódó ügy.
A nemzetiségi önkormányzatok a nemzetiségi közügyek intézése érdekében jogosultak az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező állami és önkormányzati szervek eljárásának kezdeményezésére, azoktól tájékoztatást kérhetnek, részükre javaslatot tehetnek. A kezdeményezés joga magában foglalja az állami, önkormányzati fenntartású (tulajdonban levő) intézmények működésével kapcsolatos, a nemzetiségek jogait sértő gyakorlat megszüntetésének, jogszabály vagy egyedi döntés megváltoztatásának, visszavonásának kezdeményezését is.
Az illetékes szerv vezetője a kezdeményezésről a kézhezvételétől számított 30, testületi szerv esetén 60 napon belül köteles érdemben határozni, illetve 30 – jogalkotással összefüggő kérdésben 45 – napon belül érdemben nyilatkozni. Ha a megkeresett szerv vezetője a megkeresés tárgyát illetően nem rendelkezik hatáskörrel vagy illetékességgel, köteles a megkeresést 3 napon belül a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervhez áttenni.
Ha a megkeresett állami vagy önkormányzati szerv a kötelezettségének nem tesz eleget, a nemzetiségi önkormányzat jogosult a felettes szerv vagy a vármegyei (fővárosi) kormányhivatal soron kívüli eljárását kezdeményezni. A soron kívüli eljárás eredményéről legkésőbb 30 napon belül tájékoztatni kell a kezdeményezőt.
Ha a nemzetiségi önkormányzat jogainak gyakorlásához a helyi önkormányzatnak vagy szervének döntése szükséges, a nemzetiségi önkormányzat erre irányuló kezdeményezését a döntésre jogosult köteles a következő ülésén napirendre tűzni, valamint a kezdeményezés benyújtásától számított 30, testületi döntés esetén 60 napon belül döntést hozni. Amennyiben a nemzetiségi önkormányzat jogainak gyakorlásához szükséges döntés nem születik meg a meghatározott határidőben, a nemzetiségi önkormányzat a fővárosi és vármegyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárását kezdeményezheti. A nemzetiségi jogok sérelmére hivatkozással a nemzetiségi önkormányzat közvetlenül is közigazgatási pert indíthat.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

2.16. Részvételi, együttdöntési jogok

A nemzetiségi önkormányzatok számára a jogszabályok beleszólást biztosítanak a nemzetiségi lakosságot érintő, de más szervezet hatáskörébe tartozó döntésekbe. Ezt a lehetőséget nevezzük részvételi jognak, amelynek lényege, hogy a nemzetiségi önkormányzat részt vehet a – közjogi szempontból vele egyenrangú – helyi önkormányzat, az állam, az egyház nemzetiségi lakosságot érintő döntéseinek meghozatalában.
Ilyen részvételi jogosítványok:
- egyetértési jog
- véleményezési jog
- megkeresési, kezdeményezési jog, melyekről az előző pontban beszéltünk.

A részvételi jogosítványok a nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testületét illetik meg.

Az **egyetértési és véleményezési jog** ún. participációs (együttdöntési) jog. Ez azt jelenti, hogy az egyetértési jog kötelezettje a nemzetiségi önkormányzat egyetértése nélkül nem hozhat törvényes, jogszerű döntést. A véleményezési jog kötelezettje köteles a nemzetiségi önkormányzat véleményét beszerezni, de ahhoz nincs kötve; a nemzetiségi önkormányzat véleményétől eltérő döntést is hozhat.
Az egyetértési jog kötelezettje köteles a nemzetiségi önkormányzatot megkeresni.

Az Njtv.-ben meghatározott nemzetiségi jogok, különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg. A nemzetiségi önkormányzat részére biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – harminc nap áll rendelkezésre. A határidő – bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján – egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Ha a nemzetiségi önkormányzat a nyitva álló határidőben nem nyilatkozik, a másik fél az egyetértési nyilatkozat pótlása iránt közigazgatási pert indíthat. A perköltséget a felperes viseli.
Ha az előbbi bekezdésben meghatározott kérdéskörökben a nemzetiségi önkormányzat egyetértését nem kérték ki vagy nyilatkozatának tartalmát figyelmen kívül hagyták, a nemzetiségi önkormányzat – a határozatról való tudomásszerzést követő harminc napon belül – közigazgatási pert indíthat. A perköltséget a felperes viseli.

A nemzetiségi intézmények esetében:
a) a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény hatálya alá tartozó vezetőinek megbízására (vezetői megbízás visszavonására),
b) a munka törvénykönyvéről szóló törvény hatálya alá tartozó vezető állású munkavállalói munkaszerződésének megkötéséhez (megszüntetéséhez)
– ha nem az adott nemzetiség önkormányzata gyakorolja a megbízási, illetve munkáltatói jogot –, valamint a nemzetiséghez tartozók oktatási és kulturális önigazgatására is kiterjedő fenntartói döntés meghozatalára csak az adott nemzetiség önkormányzata **egyetértésével**, egyházi köznevelési intézmény vagy egyházi felsőoktatási intézmény esetében az adott nemzetiség önkormányzata **véleményének kikérésével** kerülhet sor. Érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában az érintett területi, ennek hiányában az országos önkormányzat, ennek hiányában az adott nemzetiség helyi egyesületeinek véleményét ki kell kérni.

Ha az Njtv.-ben meghatározott nemzetiségi jogok tárgykörében a helyi önkormányzat rendeletet alkot, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal a nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésére

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

vizsgálja a rendeletet, és megteszi a szükséges törvényességi felügyeleti intézkedést. A nemzetiségi jogok sérelmére hivatkozással a települési és területi nemzetiségi önkormányzat közvetlenül is indítványozhatja az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatát.
Ha jogszabály az Njtv.-ben meghatározott tárgykörökön túl egyéb tárgyban ír elő együttműködési kötelezettséget, és a feladatkörében eljáró állami, önkormányzati szerv, egyházi jogi személy az előírt egyetértés, vélemény hiányában valósítja meg közigazgatási cselekményét, vagy vélemény hiányában alkot jogszabályt, az érintett nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésére a felettes szerv, illetve a fővárosi és vármegyei kormányhivatal a döntést megvizsgálja, és megteszi a szükséges intézkedéseket. A nemzetiségi jogok sérelmére hivatkozással a nemzetiségi önkormányzat közvetlenül is közigazgatási pert indíthat, illetve az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatát indítványozhatja. A keresetlevél benyújtásának halasztó hatálya van.
Az egyetértési és a véleményezési jog jogosultja jogait az ez irányú kezdeményezés kézhezvételétől vagy az egyéb módon történő tudomására jutásától számított harminc napon belül gyakorolhatja. E határidő elmulasztása jogvesztő. Az egyetértési, véleményezési jog jogosultjának nyilatkozatáról, a nyilatkozat elmulasztásáról a döntéshozót az előterjesztőnek a döntést megelőzően tájékoztatnia kell.

Az Njtv.-ben meghatározott nemzetiségi jogok védelmében, különösen a helyi kollektív nyelvhasználat, az oktatás, nevelés, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás tárgyában folyó hatósági eljárásokban az adott nemzetiség területileg illetékes települési nemzetiségi önkormányzatát, ennek hiányában területi, ennek hiányában országos önkormányzatát az – általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény által meghatározott rendben – ügyféli jogállás, e körben nyilatkozattételi és jogorvoslati jogosultság illeti meg.

2.17. Feladat- és hatáskörök kölcsönös átruházása nemzetiségi önkormányzatok között

A nemzetiségi önkormányzatok testületei megállapodás alapján a feladat- és hatáskörüket – az általuk képviselt nemzetiséggel azonos (vagy attól eltérő) nemzetiségi önkormányzatra kölcsönösen átruházhatják. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.

Az átadó és az átvevő önkormányzat, valamint az érintett országos nemzetiségi önkormányzat, önkormányzatok (kivéve, ha az országos szint maga az átvevő) közigazgatási szerződésben állapodnak meg. A megállapodás kötelezően tartalmazza, hogy a megállapodással egyidejűleg
a) a megállapodás tárgyát képező feladat- és hatáskört az átvevő az átadótól átveszi,
b) az átadó az ellátandó feladat- és hatáskör ellátásával arányban álló anyagi, tárgyi és pénzügyi feltételeket az átvevő rendelkezésére bocsátja,
c) az átvevő tudomásul veszi, hogy az átadó – ha a feladat ellátása nehézségbe ütközik – az országos önkormányzat egyetértésével, egyoldalú nyilatkozattal visszavonhatja az átadott feladat- és hatáskört; ez esetben az átvevő az átvett vagy annak helyébe lépő vagyont, vagyonrészt – átadáskori értékben – az eredeti átadó rendelkezésére köteles bocsátani,
d) az átadó és az átvevő tudomásul veszi, hogy ha bármely okból ellehetetlenül a megállapodás tárgyát képező kötelező önkormányzati feladat- és hatáskör ellátása, a hatáskört az a területileg illetékes helyi önkormányzat gyakorolja tovább, amely a jogszabály előírásai szerint köteles azt ellátni.

A megállapodás kötelező melléklete az átvétel pénzügyi megalapozottságát igazoló dokumentáció.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Intézmény fenntartói jogának a nemzetiségi önkormányzat által történő átvétele nem eredményezheti az átvétel előtti szolgáltatások színvonalának romlását, a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek csökkenését.
A megállapodás végrehajtásával kapcsolatban a megállapodás résztvevői között felmerült vitáról a fővárosi és vármegyei kormányhivatal a felek erre irányuló kezdeményezésétől számított tizenöt munkanapon belül egyeztetést tart. Ha az egyeztetés során harminc munkanapon belül nem jön létre megegyezés, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti jogkörében jár el.
A nemzetiségek oktatási és kulturális önigazgatása keretében történő intézményfenntartói jog átvételére 2.16. pontban foglaltak nem alkalmazhatóak.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

3. A nemzetiségek oktatási jogai, a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata a nemzetiségi nevelési-oktatási intézmény fenntartójával és az intézménnyel

3.1. A nemzetiségek oktatási önigazgatása a jogi szabályozás tükrében

3.1.1 A nemzetiségi oktatás keretei és feltételei

Az **Njtv. 22-23.§-a** kimondja:

- Az állam a magyarországi nemzetiségek anyanyelvét közösség-összetartó tényezőként ismeri el.
- Az állam tekintet nélkül arra, hogy a köznevelési intézménynek ki a fenntartója, támogatja a nemzetiségek által használt nyelv alkalmazását a nemzetiségi köznevelésben.
- A nemzetiséghez tartozó gyermek – törvényes képviselője döntésétől függően – nemzetiségi anyanyelvű, nemzetiségi két tanítási nyelvű vagy kiegészítő nemzetiségi óvodai nevelésben, illetve nemzetiségi anyanyelvű, nemzetiségi két tanítási nyelvű, vagy nemzetiségi nyelvoktató iskolai nevelésben-oktatásban, kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatásban vagy roma nemzetiségi köznevelésben, illetve nemzetiségi kollégiumi nevelésben jogosult részt venni.
- A településen meg kell szervezni és fenn kell tartani a nemzetiségi óvodai nevelést, továbbá a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást, ha ezt ugyanahhoz a nemzetiséghez tartozó legalább nyolc (gyermek) tanuló törvényes képviselője a fenntartótól kérte, és az óvodai csoport, iskolai osztály a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján megszervezhető. *A nyolc fős létszám az adott településen a nemzetiségi nevelés-oktatás elindításakor kritérium, nem alapja az önálló csoport vagy osztály indításának és fenntartásának. Az intézmény fenntartója dönthet csoportok, osztályok összevonásáról ennél magasabb létszám esetén is.*
- Ha a tanulólétszám nem teszi lehetővé a nemzetiségi óvodai nevelés, iskolai nevelés-oktatás egy településen belüli megszervezését, az érintett országos önkormányzat kezdeményezésére a feladatellátásra köteles szerv megteremti a kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatás feltételeit. A kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatást az országos nemzetiségi önkormányzat maga is megszervezheti. *A kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatás azon kis létszámú nemzetiségek szempontjából releváns, akik egy adott településen a nyolc fős létszámot nem tudják elérni, sőt több település együtt sem tudja azt teljesíteni, s így nem iskolarendszerben, hanem a „vasárnapi iskolaként" ismert kiegészítő nemzetiségi nevelésben és oktatásban részesülnek. A kiegészítő iskolai oktatás a nyelvoktató formában valósul meg, hiszen csak a nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret tantárgyakat tanítják.*
- A nemzetiségi óvodai nevelésre és nemzetiségi iskolai nevelésre-oktatásra irányuló igények felmérésében és megszervezésében a törvény által e feladatok ellátására kötelezett szervek és a nemzetiségi önkormányzatok együttműködnek.
- A nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban biztosítani kell a népismeret tárgykörébe tartozó ismeretanyag elsajátítását, így különösen a nemzetiség és az anyaország történelmének, irodalmának, földrajzának, kulturális értékeinek és hagyományaiknak, a nemzetiségi jogok és intézményrendszerének megismerését.
- A nemzetiségi anyanyelvű és anyanyelvi köznevelés az anyanyelvű pedagógusok képzésének, továbbképzésének biztosítása állami feladat. E feladat keretében az állam támogatja a nemzetiségek anya-, illetve nyelvországából érkező oktatók magyarországi vendégtanári alkalmazását is. *Ez a kitétel akkor valósulhat meg, ha az adott anyaország hivatalos úton biztosít vendégtanárokat.*

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (továbbiakban: 20/2012. EMMI rendelet) 157-159. §-a egyértelműen és részletesen szabályozza a **nemzetiségi óvodai nevelés és iskolai nevelés-oktatás megszervezésére vonatkozó teendőket**, a benyújtandó kérelmek, szülői nyilatkozatok tartalmát, valamint azok benyújtásának határidejét.

Magyarországi Német Országos Önkormányzata

Ha a gyermek, tanuló egy olyan intézménybe iratkozik be, ahol már folyik nemzetiségi nevelés-oktatás, akkor a beiratkozásnál írásban nyilatkoznia kell arról, hogy kéri a nemzetiségi programot. Ezt a nyilatkozatot elegendő csak egyszer megtenni, az érvényes marad a képzési időszak végéig, azt az intézményben meg kell őrizni. Fontos, hogy a nyilatkozatot az a gyermek vagy tanuló szülője is tegye meg, aki későbbi évfolyamon kapcsolódik be. Ellenben, ha úgy dönt, hogy a következő nevelési évtől kezdve nem kéri (az intézményen belül vált képzési formát és magyar nyelvű osztályban/csoportban folytatja) a nemzetiségi nevelést-oktatást, akkor azt legkésőbb május utolsó napjáig írásban kell bejelentenie. Ha másik intézményben tanul tovább és kiiratkozik, akkor a nyilatkozat tétel értelemszerűen nem szükséges.

158. § (1) Az iskolai nemzetiségi nevelést-oktatást a kezdő évfolyamtól kell megszervezni.
Azt, hogy az iskolai nemzetiségi nevelést-oktatást a kezdő évfolyamtól kell megszervezni, többek között úgy kell értelmezni, hogy a későbbi évfolyamokon érkező tanulók – ha nem nemzetiségi képzésből jönnek – osztályozó vizsgával vehetők csak fel. Ha az érintett tanuló ezt nem tudja teljesíteni, akkor számára az iskola a választható tanórai foglalkozások időkerete terhére a pedagógiai programban meghatározottak szerint legalább heti két órában megszervezi a vizsgára való felkészítést.

Fontos a jogszabályi hierarchia figyelembevétele: a legmagasabb szintű jogszabályok a törvények, őket követik a kormányrendeletek, majd a miniszteri rendeletek, tartalmi szabályozók. Ennek értelmében a nemzetiségi oktatás szabályozása terén az elsődleges jogszabály a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről, ezt követi a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (továbbiakban: NAT), amely a tartalmi szabályozáshoz ad iránymutatást. (https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor)
A nemzetiségi nyelv és irodalom, illetve a népismeret tantárgyak esetében a Nemzeti Alaptanterv csak általánosan rendelkezik, a 2020-as NAT-hoz tartalmi szabályozóként kötődő Nemzetiségi Irányelvek és a 20/2012. EMMI rendelet adja a részletes szabályozást.
A jogszabályok ilyetén változása némi zavart okozott a 2020-as NAT megjelenésekor, mivel annak záró rendelkezésében a következő passzus szerepel: Hatályát veszti…„a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet.” Ezt az érintettek úgy értelmezték, hogy ettől kezdve megszűnt a „nemzetiségi irányelvek”, sőt voltak olyan hangok is, hogy megszűnik a nemzetiségi oktatás. Nagyon tanulságos volt ez az időszak, mert azt jelezte, hogy mennyire fontos a nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevők közvetlen tájékoztatása és megnyugtatása a jogszabályi háttér elmagyarázásával. Az is bizonytalanságra adott okot, hogy a korábbi EMMI rendelet helyett a nemzetiségi irányelv, mint a 2020-as NAT-hoz kapcsolódó tartalmi szabályozó jelent meg. Ez azt a látszatot keltette, hogy nem annyira kötelező erejű annak tartalma, mint egy rendeleté, és a fenntartók nem fogják figyelembe venni azt. Többek között ez volt a legnagyobb aggodalma az intézményeknek: ha az Irányelvek már nem rendelet, akkor a fenntartók mérvadónak tartják-e rájuk nézve ezeket az ajánlásokat, hiszen a NAT-hoz képes alacsonyabb rendű a jogszabály, jobban mondva nem is jogszabály, hanem tárcadokumentum. Itt ugyanis nemcsak arról van szó, hogy a két nemzetiségi tantárgy órakeretét biztosítsák az intézmények, hanem arról is, hogy az befolyásolja a közismereti és készségtárgyak óraszámát is, az idegennyelv oktatásának indítását is, amelyek kapcsán viszont a NAT előírásai a mérvadóak. (Az idegen nyelvi mérés bevezetésekor derült pl. fény arra, hogy több nemzetiségi általános iskolában nem tanítják az angol nyelvet, mert a nemzetiségi nyelvet gondolták annak az „egy” nyelvnek megfeleltetni, ami az általános iskolára nézve kötelező. Nem vették figyelembe, hogy az nem idegen nyelv, hanem nemzetiségi nyelv.)

A NAT továbbá tartalmaz az óratábla megalkotására vonatkozó rendelkezéseket is, amelyek az „Irányelvekben” kerülnek részletezésre:

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

8. § (3) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – a (4) – (7) bekezdésben foglalt eltérésekkel – egy tanítási héten legfeljebb a) az első – harmadik évfolyamon huszonnégy, b) a negyedik évfolyamon huszonöt, c) az ötödik és a hatodik évfolyamon huszonnyolc, d) a hetedik és a nyolcadik évfolyamon harminc, e) a kilencedik – tizenharmadik évfolyamon harmincnégy óra lehet.
(5) A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1 – 8. évfolyamon legfeljebb három tanítási órával, a 9 – 12. évfolyamon legfeljebb négy tanítási órával emelkedhet. (6) A (4) és (5) bekezdésben meghatározott óratöbbletek nem összevonhatóak.

A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolákban a 8. § (5) bekezdése alapján biztosított óratöbbletek mellett a szabadon tervezhető órakeret is felhasználható a nemzetiségi nyelv és irodalom és a nemzetiségi népismeret tantárgyak oktatására.

Hangsúlyozva tehát:
Mint feljebb jeleztük, a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról (https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300017.EMM&timeshift=20170831&txtreferer=00000003.TXT) a NAT 2020-as megjelenésével hatályát vesztette, a benne foglaltak ugyanakkor más formában, két dokumentumra osztva jelentek meg:

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók – nemzetiségi irányelvek (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_nemzetisegi_oktatashoz)

A nemzetiségi nevelés-oktatás formái a következők lehetnek:

- *anyanyelvű nevelés-oktatás*: a magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv kivételével az oktató-nevelő munka a nemzetiség nyelvén folyik. Ez a forma a legkevésbé elterjedt (nemzetiségenként változó lehet), mert nem biztosított a szaktanári ellátás.
- *kétnyelvű nevelés-oktatás*: a magyar nyelv s irodalom mellett a pedagógiai programban meghatározottak szerint legalább három tantárgyat a nemzetiség nyelvén kell oktatni a heti tanítási időkeret legalább 50%-ában (a számításkor ki kell venni a magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv óraszámait). Itt is fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy ez a kétnyelvű oktatási forma nem azonos az idegennyelvi kéttannyelvű oktatási formával, amelyet a jogszabályok „célnyelv"-ként definiálnak. A különböző rendelkezések értelmezésénél (pl. idegennyelvi mérés) ezt figyelembe kell venni.
- *nyelvoktató nevelés-oktatás*: ez a leginkább elterjedt forma, kétféle módon alkalmazható; a hagyományos nyelvoktató tanítási nyelve a magyar, biztosítani kell viszont a heti kötelező órakeretből a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására legalább négy, a horvát, német, román, szerb, szlovák és szlovén nyelv oktatására legalább öt órát, valamint heti egy tanórát a népismeret tanítására a nemzetiség nyelvén (önálló vagy integrált formában) A bővített nyelvoktató forma a kétnyelvű program „csökkentett" változata, amelyben ugyanolyan feltételek mellett a heti óraszám 35%-ában folyik a nemzetiség nyelvén a tanítás. A bővített nyelvoktató forma szinte alig volt fellelhető a gyakorlatban, mert aki ezt vállalta volna, az kis ráfordítással a kétnyelvű formát preferálta inkább. Mára ez a folyamat megfordult, a nemzetiségi nyelven közismereti tárgyat tanítani tudó szakemberek hiánya miatt egyre többen adják fel a kétnyelvű formát és igyekeznek legalább a bővített nyelvoktató képzésnek megfelelni.
- *kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás*: ez a forma azon nemzetiségeknél alkalmazott, akik kis létszámban és területileg szórtabban vannak jelen az országban, hogysem egy adott intézményben felmenő rendszerben osztályokat tudjanak indítani. Vagy az országos

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

önkormányzatok hozzák létre ezt a formát (pl. a lengyel és a görög nemzetiség esetében) és utazó pedagógusok segítségével biztosítják a nemzetiségi oktatást különböző iskolákban, vagy létrehoznak egy kiegészítő nyelvoktató iskolát, ahová a tanulók különböző iskoláikból tanítás után érkeznek, s vesznek részt a nemzetiségi órákon. Az oktatás tartalmára és időkeretére a nyelvoktató program előírásai a mérvadóak. Amennyiben az országos vagy helyi nemzetiségi önkormányzat nem kíván ilyen formát létrehozni, akkor a tankerületi központé a feladat. A kiegészítő nyelvoktató képzésben részesülő tanulók kérhetik osztályzataik feltüntetését a törzslapon és bizonyítványban abban az iskolában, ahol tankötelezettségüket teljesítik.

- *roma vagy cigány nemzetiségi nevelés-oktatás*: ez a forma azért képez külön kategóriát, mert ez az egyetlen magyar nyelven folyó nemzetiségi nevelés-oktatás. Az óraszámok is eltérnek a többi formától, heti egy órában magyar nyelven népismeret tanítását és legalább három órában a roma vagy beás nyelv oktatását szükséges biztosítani.

A nemzetiségi népismeret tanítása önálló vagy integrált tantárgyként az adott nemzetiség nyelvén folyik.

A jogszabályok lehetővé teszik a népismeret tantárgy integrált oktatását, ami annyit jelent, hogy a kerettantervi tartalmakat és a vele járó óraszámokat más tantárgyakba be kell építeni. Nem lehetséges csak egy tantárgyba (pl. a nyelv és irodalomba) integrálni, mert akkor annak a heti óraszámát egy órával meg kell növelni, hiszen az adott tárgy kerettantervi tartalmait is teljesíteni kell. Az integráció tehát csak akkor működik, ha több tantárgyba is beépítjük: történelem, földrajz, technika, ének-zene stb. Minden tárgy kerettanterve csak max. 20%-ban fogadhat be tartalmakat, így legalább 5 tantárgyba való beépítésről beszélünk. Tekintettel arra, a népismeret tanítása kizárólag a nemzetiség nyelvén folyhat, erre az integrációnál is tekintettel kell lenni.

158. § (3) ***A nemzetiségi iskolai nevelésben-oktatásban a nemzetiség nyelvét és a nemzetiség nyelvén tanított tantárgyak oktatását*** *– a helyi tantervben meghatározottak szerint –* ***az Nkt. szerinti intézménytípusra, oktatási formára előírt átlaglétszám feletti osztályokban osztálybontással kell megszervezni.*** (Lásd a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: köznevelési törvény, Nkt.) 4. melléklete)

A fenntartó számára a köznevelési törvény mellékletében szereplő átlaglétszám (23 fő) feletti bontás a kötelező érvényű. Amennyiben financiálisan megoldható, természetesen engedélyezhet ennél kevesebb tanulónál is bontást, de erre nem kötelezhető. Ha a fenntartó úgy von össze osztályt, hogy annak csak egy része vesz részt a nemzetiségi képzésben, akkor biztosítani kell ezen tanulók számára a heti öt nyelv és irodalom, és az egy népismeret órát. Hátrányos a tanulókra nézve és nem is biztosítja az esélyegyenlőséget az a megoldás, hogy ha ez kizárólag csatlakozó órákban történik.

158.§ (8) Bármely nevelési-oktatási forma esetében ***a készségtárgyakra előírt óraszámokból évi harminchét óra átcsoportosítható a nemzetiségi nyelv és irodalom vagy a nemzetiségi népismeret oktatására.***

Itt tehát lehetőség van arra, hogy a népismeret egy olyan elemét (pl. néptánc, zene), amelyet jobban ki szeretne bontani az intézmény, heti egy órában tanítsa. Ezzel szinte minden iskola él is.

A rendelet kimondja **a feladatellátásra kötelezett (fenntartó) tájékoztatási** és a nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködési **kötelezettségét**:

159/A. § (1) **A nemzetiségi óvodai nevelés, nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás iránti, a következő naptári évben kezdődő nevelési évre, tanévre vonatkozó igényt az első óvodai nevelési évre, első iskolai évfolyamra beiratkozni szándékozók körében a feladatellátás kötelezettje** – az érintett helyi települési nemzetiségi önkormányzattal együttműködve – **méri fel.** Az igényfelmérés során a feladatellátás kötelezettje az érdekelt települési, területi vagy országos nemzetiségi önkormányzat véleményének kikérésével tájékoztatót készít a szülők számára. A

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

tájékoztatót az óvodai, általános iskolai beiratkozásról szóló tájékoztatóval egy időben, azzal megegyező módon kell a nemzetiségi feladatellátásban érdekelt intézményekben közzétenni.
A köznevelési törvény 83. § (7) bekezdése szerint: A magyar nyelvi előkészítés, a nemzetiség nyelvén folyó nevelés és oktatás iránti igényt a települési önkormányzat, a tankerületi központ évente köteles felmérni az érintett első óvodai nevelési évre, első iskolai évfolyamra beiratkozni szándékozók körében az érdekelt települési nemzetiségi önkormányzat, *ennek hiányában* az országos nemzetiségi önkormányzat bevonásával. (Nemzetiségi óvodai nevelésben, illetve nemzetiségi iskolai nevelés-oktatásban való részvételhez szükséges nyilatkozat és kérelem minta elérhetősége: https://kormany.hu/dokumentumtar/nyilatkozat-es-kerelem-minta))

A rendelet részletesen szabályozza a **kiegészítő nemzetiségi oktatás** biztosítását:
159. § (1) A kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás megszervezése előtt a tankerületi központ beszerzi az érintett országos nemzetiségi önkormányzat, annak nemleges válasza esetén az érintett területi nemzetiségi önkormányzat, annak nemleges válasza esetén az érintett települési nemzetiségi önkormányzat állásfoglalását arról, hogy kíván-e a kiegészítő nemzetiségi oktatási feladatok ellátására iskolát létesíteni és fenntartani.
(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti nemzetiségi önkormányzatok egyike sem kíván iskolát létesíteni, a tankerületi központ szervezi meg a nemzetiségi anyanyelv és a nemzetiségi népismeret oktatását.
(3) Az érintett nemzetiségi önkormányzatok az (1) bekezdésben meghatározott sorrendben dönthetnek úgy is, hogy a kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás feladatait iskola létesítésével, az általuk fenntartott iskola tagintézményeként vagy utazó pedagógusi hálózat működtetésével szervezik meg. Ha a nevelés-oktatás nem nemzetiségi önkormányzat fenntartásában lévő iskolában működik, a nemzetiségi önkormányzat az iskola fenntartójával megállapodásban rendezi az együttműködés kérdéseit vagy az utazó pedagógussal történő feladatellátás keretében megvalósuló együttműködést.

3.1.2 Intézményátvétel

A köznevelési törvény alapvetően megváltoztatta az oktatás rendszerét. A jelenlegi köznevelési rendszerben, amely felváltotta a helyi önkormányzatokra épülő közoktatási rendszert, az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A települési önkormányzatoknak csak az óvodai feladatellátás biztosítása maradt.

Az Njtv. értelmében nemzetiségi önkormányzatok továbbra is alapíthatnak, vehetnek át állami, önkormányzati fenntartóktól és más szervezetektől köznevelési intézményeket:

24. § (1) **A nemzetiségi önkormányzat – helyi nemzetiségi önkormányzat esetén az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével – köznevelési intézményt, illetve szakképző intézményt alapíthat, vagy fenntartásba átvehet.**

Az intézmény átvételi szándék esetén a nemzetiségi törvény különbséget tesz az országos és a települési nemzetiségi önkormányzat között:
25. § (1) **Állami, önkormányzati feladatot ellátó intézmény esetében az országos nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésére át kell adni az országos nemzetiségi önkormányzat részére** annak az **országos vagy térségi beiskolázású** köznevelési intézménynek a fenntartói jogát, amely alapító okirata alapján nemzetiségi feladatot lát el, és a gyermekek, tanulók legalább hetvenöt százaléka részt vesz a nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban, illetve kollégiumi ellátásban részesül. A kezdeményezéshez csatolni kell az érintett

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

intézmény óvodaszékének, iskolaszékének, intézményi tanácsának, ennek hiányában szülői szervezetének (közösségének) és diákönkormányzatának, továbbá az adott nemzetiség érintett települési és területi nemzetiségi önkormányzatának a véleményét.
(2) **A helyi nemzetiségi önkormányzat megkeresésére – az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértése esetén – az intézmény helyi önkormányzati, állami fenntartója átadhatja a helyi nemzetiségi önkormányzatnak** annak a köznevelési intézménynek a fenntartói jogát, amely **alapító okirata alapján nemzetiségi feladatot lát el, és a gyermekek, tanulók legalább hetvenöt százaléka részt vesz a nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban**, illetve kollégiumi ellátásban részesül. A kezdeményezéshez csatolni kell az intézmény óvodaszékének, iskolaszékének, intézményi tanácsának, ennek hiányában szülői szervezetének (közösségének), diákönkormányzatának, továbbá az adott nemzetiségi országos nemzetiségi önkormányzatának a véleményét.
(3) Amennyiben a helyi nemzetiségi önkormányzat a feladat ellátására törvény alapján köteles fenntartótól átvett köznevelési intézmény fenntartói jogáról le kíván mondani, a fenntartói jogot az érintett országos önkormányzat átveheti, ha nem kívánja átvenni, a korábbi fenntartó vagy jogutódja köteles a fenntartói jog visszavételére.

Fontos tisztázni, hogy az országos nemzetiségi önkormányzat számára csak az országos vagy térségi beiskolázású köznevelési intézményeket kell az államnak átadnia. *Tehát az óvodák és települési beiskolázású általános iskolák nem tartozhatnak ebbe a körbe, akkor sem, ha magas színvonalon működnek.*

A köznevelési törvény 4. § 22. pontja szerint **országos feladatot lát el a köznevelési intézmény**, ha a szolgáltatásait igénybe vevők legalább ötvenegy százaléka – feladatellátási helyenként külön-külön vizsgálva, leszámítva azt a vármegyét (fővárost), ahol a feladatellátási hely található – legkevesebb öt különböző vármegyéből (fővárosból) élők közül kerül ki, feltéve, hogy az adott feladatot ellátó, szolgáltatást nyújtó köznevelési intézményből legfeljebb három működik az országban. Országos feladatot lát el akkor is, ha nemzetiségi nevelés, oktatás feladatait látja el, vagy vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett nevelést, oktatást folytat és az országban legfeljebb egy ilyen intézmény található, amelyik egy településen, a fővárosban egy kerületben működik.

A köznevelési törvény 4. § 35. pontja szerint **térségi feladatot lát el a köznevelési intézmény**, ha öt év átlagában szolgáltatásait legalább ötvenegy százalékban – az intézmény székhelyét leszámítva – kettőnél több vármegyében, vagy a főváros határain kívül élők veszik igénybe.

A nemzetiségi törvény 25. § (4) bekezdése szerint különösen indokolt esetben az országos nemzetiségi önkormányzat – a köznevelésért felelős miniszter engedélyével – **átveheti az országos vagy térségi feladatot el nem látó, nemzetiségi anyanyelvű, nemzetiségi két tanítási nyelvű, illetve nemzetiségi nyelvoktató intézmény fenntartását.** A miniszter az átadást akkor engedélyezi, ha a tanulók legalább hetvenöt százaléka részt vesz a nemzetiségi oktatásban és az átvétel az adott nemzetiség köznevelése szempontjából kiemelt jelentőséggel bír.

A helyi nemzetiségi önkormányzatok átvételi szándéka esetén együttes feltétel az alapító okiratban meghatározott nemzetiségi feladat, a gyermekek/tanulók legalább hetvenöt százalékos részvétele a nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban és az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértő határozata. Mindezek megléte esetén mérlegelheti az illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete vagy az állami fenntartó (a gyakorlatban a köznevelésért felelős államtitkár) az óvoda, iskola fenntartói jogának átadását.

A települési nemzetiségi önkormányzatok szempontjából jelentős fejlemény, hogy 2013. október 1. napjától az állam biztosítja a települési nemzetiségi önkormányzatok, mint intézményfenntartók

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

számára az állami támogatást: a **nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak után átlagbér alapú támogatást, valamint működési és kiegészítő támogatást állapít meg.**

A 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról 90. § (2) szerint **nemzetiségi pótlékra** az a pedagógus jogosult, aki

a) nemzetiségi nyelvű óvodában, iskolában, kollégiumban állandó jelleggel nemzetiségi anyanyelven nevelő, oktató munkát végez, ha e tevékenységet – a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő figyelembevételével – a neveléssel-oktatással, tanórával, foglalkozással lekötött munkaidejének

aa) kevesebb, mint húsz százalékában, de legalább heti egy órában végzi, a pótlék alsó határával megegyező,

ab) legalább húsz százalékában, de kevesebb, mint ötven százalékában végzi, a pótlék középértékének megfelelő,

ac) legalább ötven százalékában végzi, a pótlék felső határával megegyező

mértékben.

3.1.3 A nemzetiségi önkormányzatok, mint köznevelési intézményfenntartók hatáskörei

A nemzetiségi önkormányzatok, mint fenntartók gyakorolják a köznevelési törvényben meghatározott fenntartói hatáskörüket az alábbiak szerint:

83. § (2)

a) e törvényben foglalt keretek között – a tankerületi központ, valamint az állami felsőoktatási intézmény által fenntartott köznevelési intézmény kivételével – dönt a köznevelési intézmény létesítéséről, nevének megállapításáról, gazdálkodási jogköréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, alapfeladatának módosításáról, fenntartói jogának átadásáról,

b) dönt az óvodába történő jelentkezés módjáról, az óvodai általános felvételi időpontról, az óvoda heti és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról,

c) meghatározza a köznevelési intézmény költségvetését, továbbá a kérhető térítési díj és tandíj megállapításának szabályait, a szociális alapon adható kedvezmények feltételeit,

d) meghatározza az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát, az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, a kollégiumban szervezhető csoportok számát,

e) ellenőrzi a köznevelési intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét, nevelési-oktatási intézményben továbbá a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet, a tanuló- és gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedéseket; ha a fenntartó nem települési önkormányzat, a tanuló- és gyermekbalesetet jelenti a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes köznevelési feladatokat ellátó hatóságnak,

g) jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, pedagógiai programját, éves munkatervét, továbbképzési programját, tantárgyfelosztását,

h) értékeli a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét (*Az értékelést a fenntartónak el kell végeznie – ez nem azonos az igazgató által készített év végi beszámolóval –, középtávú értékelési tervet kell készíteni. Hatósági ellenőrzés esetén kérhetik a szakmai munka értékeléséről készült dokumentumot.)*

i) ellenőrzi a házirendet,

j) dönt a nevelési-oktatási intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadásáról.

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 73. § (13) pontja szerint a köznevelési intézmény igazgatójának megbízásával és annak visszavonásával kapcsolatos munkáltatói jogkört szintén a fenntartó gyakorolja, összhangban a nemzetiségek jogairól szóló törvényben meghatározottakkal.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

3.2. A nemzetiségi önkormányzatok és a köznevelési rendszer szereplőinek együttműködése, egyetértési, véleményezési jogkörük gyakorlása

A nemzetiségi önkormányzatok a településükön, illetékességi területükön működő állami és önkormányzati fenntartású, nemzetiségi nevelési-oktatási feladatot ellátó nevelési-oktatási intézmények esetében egyes fenntartói döntések meghozatala előtt a köznevelési törvény értelmében egyetértési jogkörrel rendelkeznek:

84. § (9) A települési önkormányzat, az állami fenntartó a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti **nemzetiségi köznevelési intézmény**
a) **létesítésével, megszüntetésével, átszervezésével, nevének megállapításával,**
b) **költségvetésének meghatározásával és módosításával,**
c) **igazgatójának megbízásával, megbízásának visszavonásával**
összefüggő döntéséhez, véleményéhez beszerzi az érintett települési nemzetiségi önkormányzat, térségi feladatot ellátó intézmény esetében a területi nemzetiségi önkormányzat, országos feladatot ellátó köznevelési intézmény esetében az országos nemzetiségi önkormányzat **egyetértését**. Többcélú köznevelési intézményben, valamint ha a nevelési-oktatási intézménynek több tagintézménye, több intézményegysége van, akkor több tagintézmény esetén tagintézményenként, több intézményegység esetén intézményegységenként kell vizsgálni azt, hogy szerepel-e a nemzetiségi nevelés-oktatás az alapító okiratban vagy a szakmai alapdokumentumban, továbbá azt, hogy a tagintézmény, intézményegység a nemzetiségi nevelési-oktatási feladatot ténylegesen ellátja-e, továbbá a nemzetiségi nevelésben, oktatásban résztvevő gyermekek, tanulók arányát. Ha a tagintézményben vagy intézményegységben folyó nevelés-oktatás megfelel e feltételeknek, akkor az érintett nemzetiségi önkormányzatot az adott tagintézményre, intézményegységre vonatkozóan az a)–c) pontban felsorolt döntések meghozatala során egyetértési jog illeti meg. **Érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában** az érintett területi, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az adott nemzetiség helyi egyesületeinek **véleményét** kell kikérni.

A nemzetiségi törvény 81. § (2) bekezdése szerint a **nemzetiségi intézmények esetében:**
a) a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény hatálya alá tartozó vezetőinek megbízására (vezetői megbízás visszavonására),
b) a munka törvénykönyvéről szóló törvény hatálya alá tartozó vezető állású munkavállalói munkaszerződésének megkötéséhez (megszüntetéséhez) – ha nem az adott nemzetiség önkormányzata gyakorolja a megbízási, illetve munkáltatói jogot –, valamint a nemzetiséghez tartozók oktatási és kulturális önigazgatására is kiterjedő fenntartói döntés meghozatalára **csak az adott nemzetiség önkormányzata egyetértésével**,
egyházi köznevelési intézmény vagy egyházi felsőoktatási intézmény esetében az adott nemzetiség önkormányzata **véleményének kikérésével** kerülhet sor. Érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában az érintett területi, ennek hiányában az országos önkormányzat, ennek hiányában az adott nemzetiség helyi egyesületeinek véleményét ki kell kérni.

Az 50. § (10) bekezdésnek megfelelően a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását ellátó **nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása** előtt be kell szerezni az érdekelt települési nemzetiségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat **egyetértését**. Több településre kiterjedő működési, felvételi körzet esetén valamennyi érintett települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését be kell szerezni, érintett települési nemzetiségi önkormányzat hiányában a területileg illetékes, érintett területi nemzetiségi önkormányzat véleményét kell kikérni.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A települési nemzetiségi önkormányzatok a településükön működő nem állami és önkormányzati *(pl. egyházi)* fenntartású nemzetiségi nevelési-oktatási feladatot ellátó nevelési-oktatási intézmények esetében is egyes fenntartói döntések meghozatala előtt **véleményezési jogkör**rel rendelkeznek a köznevelési törvény szerint:

83.§ (3) A fenntartó **a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt** beszerzi a (4) bekezdésben foglaltak véleményét.
(4) A fenntartó (3) bekezdésben foglalt döntése előtt ki kell kérni – többek között – a nemzetiségi nevelés-oktatásban részt vevő intézmény esetén – ha nem rendelkezik egyetértési joggal – a települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az érintett területi, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat véleményét.

A települési nemzetiségi és országos önkormányzatok további véleményezési jogkörei a köznevelési törvényben:
A 94. § (4) bekezdés szerint **az Óvodai nevelés országos alapprogramjának, a Nemzeti alaptanterv, Az érettségi vizsga vizsgaszabályzat bevezetéséről és kiadásáról, A pedagógus-szakvizsga bevezetéséről és a pedagógus-továbbképzés rendszeréről** szóló kormányrendeleteknek a Kormány részére történő benyújtásához – a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelését, iskolai nevelését, oktatását érintő kérdésekben – be kell szerezni az országos nemzetiségi önkormányzatok véleményét.

*A **nemzetiségi önkormányzatok véleményezési és egyetértési jogkörök gyakorlásának szabályait** jelen kézikönyv 2.16 pontban ismertettük.*

A köznevelési törvény 40. § (1) bekezdése értelmében: Ha jogszabály a fenntartói irányítás körébe tartozó valamely döntés meghozatalát előzetes **vélemény, egyetértés**, szakvélemény beszerzéséhez köti, az ennek **elmulasztásával** hozott döntést a sérelmet szenvedett fél és az, akinek a megtámadáshoz törvényes érdeke fűződik **közigazgatási perben** megtámadhatja. A megtámadást három hónapon belül írásban kell közölni, majd a közlés eredménytelensége esetében tizenöt napon belül érvényesíteni. A három hónapos határidő a döntésnek az érdekelt részére történő közlésének napján kezdődik. Ha ez a nap nem állapítható meg, a közlés napja a döntés meghozatalát követő tizenötödik munkanap. A megtámadásra biztosított határidő jogvesztő, igazolásnak helye nincs. A keresetlevelet a bíróságnál, települési önkormányzati fenntartó esetében a köznevelési feladatokat ellátó hatóságnál kell benyújtani.
(2) Az érvénytelenség megállapítása a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat nem érinti.
(3) Érvénytelenség megállapítása esetén a közigazgatási ügyben eljáró bíróság a) elrendelheti aa) a jogsértés abbahagyását és eltilthatja a jogsértőt a további jogsértéstől, ab) hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és ennek a saját költségén megfelelő nyilvánosságot biztosítson, ac) a jogsértő költségén a jogsértés előtti állapot helyreállítását, a jogsértő állapot megszüntetését, a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától megfosztását, b) meghatározott időre vagy feltételek teljesítéséig megtilthatja adott nevelési-oktatási intézmény vagy annak tagintézménye tekintetében az új óvodai nevelési jogviszony, tanulói jogviszony, kollégiumi tagsági viszony létesítését, feltéve, hogy a településen másik intézményben megoldható az érintett gyermekek, tanulók felvétele.

A nemzetiségi törvény 27. §-a szerint: Ha jogszabály a nemzetiségi önkormányzat részére valamely döntés meghozatalánál a köznevelléssel kapcsolatos ügyben **véleményezési vagy egyetértési jogot** biztosít, a nyilatkozat megtételére – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – **harminc nap áll rendelkezésre**. A határidő – bármely fél másik félhez intézett nyilatkozata alapján – egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Ha a nemzetiségi

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

önkormányzat a nyitva álló határidőben nem nyilatkozik, a másik fél az egyetértési nyilatkozat pótlása iránt közigazgatási pert indíthat. A perköltséget a felperes viseli.

A köznevelési törvény 40. § (1) bekezdése szerint, ha egy fenntartói döntést előzetes vélemény vagy egyetértés alapján kell meghozni, de ezt elmulasztják, az érintett fél közigazgatási pert indíthat a döntés ellen. A panaszt három hónapon belül írásban kell benyújtani, és a határidő jogvesztő, ami azt jelenti, hogy később nem lehet igazolni a késedelmet. A keresetet az illetékes hatósághoz vagy bírósághoz kell benyújtani.

A nemzetiségi törvény 27. §-a kimondja, hogy ha egy nemzetiségi önkormányzat köznevelési ügyekben véleményezési jogot kap, harminc nap áll rendelkezésre a nyilatkozat megtételére. Ez egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbítható, de a határidő jogvesztő. **Ha a nemzetiségi önkormányzat nem nyilatkozik időben, a másik fél közigazgatási pert indíthat az egyetértés pótlásáért, és a perköltségeket a felperes viseli.**

Ezáltal mindkét törvény (köznevelési és nemzetiségi egyaránt) hangsúlyozza a véleményezési és egyetértési határidők betartásának fontosságát, és jogorvoslatot biztosít azok számára, akik sérelmet szenvednek a döntéshozatali eljárásban.

3.3. A német nemzetiség oktatási jogainak gyakorlásával kapcsolatos tapasztalatok

Magyarországon a rendszerváltást követően – a szakképző iskolák kivételével – jelentős mértékben növekedett a német nemzetiségi nevelésben-oktatásban résztvevő gyermekek, tanulók száma *(Forrás: Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2012-2013, 2023. évi októberi köznevelési statisztika):*

Óvodások, tanulók száma		1990-1991. tanév	2001-2002. tanév	2012-2013. tanév	2023-2024. tanév
Óvoda	összesen	391.950	342.285	340.204	323.228
	ebből: nemzetiségi	14.009	18.015	20.446	23.865
	ebből: német	9.187	13.423	15.279	14.017
Általános iskola	összesen	1.117.612	960.790	745.058	713.813
	ebből: nemzetiségi	44.545	46.189	57.247	73.721
	ebből: német	33.550	39.692	48.910	46.446
Gimnázium	összesen	142.247	215.500	228.315	217.399
	ebből: nemzetiségi	1.237	3.306	3.003	3.952
	ebből: német	728	2.685	2.280	2.500
Szakiskola	összesen	222.204	123.991	117.543	2.700
	ebből: nemzetiségi	0	196	6	0
	ebből: német	0	107	0	0
Szakközép-iskola/Szakgimnázium	összesen	168.445	238.622	224.214	17.9858
	ebből: nemzetiségi	67	634	229	107
	ebből: német	18	601	215	107

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A legutóbbi, 2023-2024. tanévre vonatkozó adatok alapján a nemzetiségi nevelés és oktatás terén a következő megállapításokat tehetjük:

- **Óvodákban** a nemzetiségi nevelésben részt vevő gyermekek száma nőtt. Míg a 2012-2013-as tanévben az óvodások 6,0%-a vett részt nemzetiségi óvodai nevelésben, ez az arány tovább emelkedett. 23.865 gyermek járt nemzetiségi óvodába, ami a teljes óvodai létszám mintegy **7,4%-át** jelenti. A német nemzetiségi óvodások száma azonban kismértékben csökkent 14.017 főre. Ez a nemzetiségi óvodások mintegy **58,7%-át** adja.
- **Általános iskolákban** a nemzetiségi nevelésben részt vevő tanulók száma szintén növekedett: a 2023-2024-es tanévben 73.721 tanuló vett részt nemzetiségi nevelésben, amely a teljes általános iskolai létszám **10,3%-át** teszi ki. A német nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók száma 46.446 fő. Ez a nemzetiségi iskolások **63%-át** teszi ki.
- **Gimnáziumokban** is növekedett a nemzetiségi oktatásban résztvevő diákok száma, 3.952 főre. Ez a teljes gimnáziumi létszámnak **1,8%-át** jelenti. A német nemzetiségi gimnazisták száma 2.500 főre nőtt, amely a nemzetiségi gimnazisták több mint **63%-a**.
- **Szakiskolákban** a nemzetiségi nevelésben résztvevő tanulók száma továbbra is minimális, 2023-2024-ben nem is volt ilyen tanuló.
- **Szakgimnáziumokban** a nemzetiségi oktatásban részt vevő tanulók száma jelentősen csökkent az elmúlt években, mindössze 107 fő vett részt nemzetiségi képzésben, akik közül mindannyian német nemzetiségi képzésben részesültek. Ez a teljes szakgimnáziumi létszám kevesebb mint **1%-a**.

Általánosságban elmondható, hogy a nemzetiségi nevelésben és oktatásban részt vevő gyermekek és tanulók többsége továbbra is a német nemzetiségi oktatásban vesz részt. Ez az arány a különböző oktatási szinteken 58-63% között mozog. A nemzetiségi oktatás aránya általánosságban növekedett, különösen az általános iskolákban, ahol a nemzetiségi oktatásban részt vevő tanulók aránya meghaladja a 10%-ot. A szakképzésben részt vevő nemzetiségi tanulók aránya minimális, és az elmúlt években tovább csökkent, szinte elenyésző a jelenlegi adatok szerint.

A nemzetiségi óvodák fenntartói meghatározó részt települési önkormányzatok, a nemzetiségi általános iskolák döntő részt állami (tankerületi) fenntartásban működnek. Esetükben a köznevelési törvényben meghatározott döntések előtt a települési nemzetiségi önkormányzatoknak egyetértési jogkörük van.

Előfordult, hogy a tankerületek által fenntartott nemzetiségi általános iskoláknál a települési nemzetiségi önkormányzatok nem gyakorolhatták egyetértési jogkörüket. Ennek többféle oka volt: részben az egyes tankerületek vezetői – jogszabályi előírásokat helytelenül értelmezve – véleményezési lehetőséget biztosítottak, és a nemzetiségi önkormányzat egyet nem értése esetén azt csak véleményként kezelték.
Jelentős számban jutott el hozzánk olyan észrevétel, hogy az egyetértési jog gyakorlása csak formális aktus, mert az egyetértés kikérése előtt a fenntartó döntése megszületett, és a változás az intézmény honlapján vagy a www.kir.hu oldalon már olvasható volt.
Az ilyen esetek elkerülése érdekében nagyon fontos, hogy a nemzetiségi önkormányzatok tisztában legyenek jogaikkal és a fentiekben ismertetett módon éljenek is velük.

A már korábban is települési német nemzetiségi önkormányzati fenntartásában működő törökbálinti, solymári, budakeszi, szekszárdi és ófalui óvodák, valamint a piliscsabai általános iskola mellett a 2014-2015. tanévtől egyre több települési nemzetiségi önkormányzat tart fenn oktatási intézményt. Jelenleg 35 óvoda és 35 iskola fenntartója helyi német nemzetiségi önkormányzat.

Meglátásunk szerint az intézményfenntartói feladatvállalás csak a települési önkormányzatok maximális együttműködésével és az önkormányzati hivatalok segítségével lehet sikeres, hisz a nemzetiségi önkormányzatok nem

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

rendelkeznek a tanügy-igazgatási, pénzügyi feladatokat ellátni képes önálló szakapparátussal, illetve anyagi helyzetük ezt nem is teszi lehetővé.

3.4. Helyi köznevelési intézményfenntartó nemzetiségi önkormányzatok feladat- és hatásköre

Határidős feladatok

Feladat	Határidő	Jogszabályi hely
Normatíva igénylés – Magyar Államkincstár (továbbiakban: MÁK) fenntartó székhelye szerint területileg illetékes vármegyei igazgatóságánál	Január 31. (jogvesztő!)	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 37/C. § (1)
A nevelőtestület elemzi, értékeli a pedagógiai munkát, vizsgálja annak hatékonyságát. Az értekezletről készült jegyzőkönyvet a fenntartó megismeri.	Az általános iskola első félév utolsó napját követő tizenöt napon belül	BM rendelet az adott tanév rendjéről 4. § (2)
Tájékoztatás az óvoda nyári zárva tartásáról (a fenntartó engedélyezi!)	Február 15.	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szól 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 3. § (7), Nkt. 83.§ (2)
Költségvetési határozat-tervezet megismertetése a testülettel	Február 15.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról 24. § (3), 26. §
Fenntartóváltás kezdeményezése: A települési német nemzetiségi önkormányzat kezdeményezheti egy köznevelési intézmény fenntartói jogainak és kötelezettségeinek átadását a következő tanévtől	Február 28.	Nkt. 84. § (8)
Ötéves továbbképzési program (időarányos) értékelésének megismerése	5 évente, március 15. előtt	277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről 1 . § (10)
Ötéves továbbképzési program elfogadása. Az igazgató a nevelőtestület véleménye alapján állítja össze. A továbbképzési ciklus alatt évente egyszer módosítható. **Meg kell határozni, hogy mely képzéseket támogatja a fenntartó.**	5 évente, március 15.	277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről 1. § (2), (7)

Költségvetés elfogadása	Március 15-ig adatszolgáltatás a MÁK felé	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról 25. § (1), 26. §
Költségvetés módosítása	Negyedévenként (az első negyedév kivételével) vagy szükség szerint gyakrabban	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról 34. § (4-5)
Az általános iskolai beíratás időpontjának kihirdetése	30 nappal az esedékesség előtt	Nkt. 50. § (7), A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 22. § (1)-(2)
Igényfelmérés az első óvodai nevelési évre, első iskolai évfolyamra beiratkozni szándékozók körében: nemzetiség nyelvén folyó nevelés és oktatás iránti igény felmérése. **A feladatellátás kötelezettje az érdekelt települési, területi vagy országos nemzetiségi önkormányzat véleményének kikérésével tájékoztatót készít a szülők számára. Az általános iskolai beiratkozásról szóló tájékoztatóval egy időben, azzal megegyező módon kell közzétenni.**	Március-április	Nkt. 83. § (7), A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 159/A. § (1)
Tájékoztató a választható tantárgyakról – fenntartói jóváhagyás (azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók a tanévben választhatnak)	Április 15. (közzététel) előtt	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 15. § (1)
Tankönyvrendelés: A fenntartói jóváhagyásnak (mind a normatív keret terhére, mind a térítéses tankönyvre leadott rendelésnél) az alaprendelés, az alaprendelés módosítási, valamint pótrendelési időszakokban az aktuális rendelési határidőig minden esetben meg kell történnie.	április utolsó munkanapja., június 30., szeptember 15.	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 184/F. § (1)
Új iskola indításához vagy megszüntetéséhez, átszervezéséhez a fenntartónak a kormányhivatalhoz működési engedély iránti kérelmet kell benyújtania. A kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő.	Május utolsó munkanapja	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 39. § (5)
A fenntartó a KIR honlapján keresztül köznevelési intézményenként és feladatonként az adatszolgáltatás évét	Április 1. – május 31. között	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló

megelőző naptári évről statisztikai célra közérdekű pénzügyi és gazdálkodási adatokat közöl.		229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 19. § (1)
Előző évi zárszámadás	legkésőbb május 31-ig	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról 91. § (1)
Tájékoztatás az óvodai beiratkozás idejéről, az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról	Április 20. és május 20. között (közzététel az esedékesség előtt 30 nappal)	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 20. § (1)
Fenntartói döntés a nevelési-oktatási intézmény fenntartói jogának átadásával, az intézmény átalakításával (egyesítés, beolvadás vagy összeolvadás, szétválasztás, különválás vagy kiválás), megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatban.	Május utolsó munkanapja	Nkt. 84. § (7)
A benyújtott kérelmek alapján lefolytatott középfokú felvételi jogorvoslati eljárás befejezése a fenntartónál.	Június 1.	BM rendelet a …. tanév rendjéről 2. melléklet 33.pont
Fenntartói jog átadása esetén a kormányhivatalhoz az intézmény működésének megkezdéséhez szükséges engedély iránti kérelem beadása. A kérelem benyújtására meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő.	Június 20.	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 39. § (5)
Adatszolgáltatás: munkakör-típusonként hány álláshely létesítésére, megszüntetésére került sor, hány köznevelési intézmény alapításáról, átalakításáról, jogutód nélküli megszűnéséről döntött, hány köznevelési intézmény fenntartói jogát adta át, a köznevelési intézmény fenntartói jogát milyen típusú fenntartónak adta át, és egyúttal közli az átadott intézmény OM azonosítóját is.	Június 30.	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 25. § (1)
Normatíva: A fenntartó a becsült gyermek-, tanulólétszám változása miatt bekövetkező lemondást vagy	Június 30.	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló

pótigénylésre vonatkozó bejelentését a gyermek-, tanulólétszám alapján járó átlagbér alapú támogatás tárgyév szeptember-december hónapokra vonatkozó módosítását ill. a gyermek- és tanulóétkeztetéshez nyújtott támogatás módosítását a tárgyév június 30-áig kezdeményezi.		229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 37./C. § (4)
Az igazgató teljesítményének értékelése.	Június 30. (iskola), augusztus 15. (óvoda)	18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítmény-értékeléséről 5. § (1) a)
A nevelőtestület elemzi, értékeli a pedagógiai munkát, vizsgálja annak hatékonyságát. Az értekezletről készült jegyzőkönyvet a fenntartó megismeri.	Június 30. után	BM rendelet a …. tanév rendjéről 4. § (2)
Tantárgyfelosztás jóváhagyása.	Augusztus 15.	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 105. § (3)
Az igazgató személyes teljesítmény-céljainak meghatározása, és ezek rögzítése a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben.	Augusztus 31.	18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítmény-értékeléséről 5. § (4)
Új köznevelési intézmény, új feladatellátási hely alapításával, köznevelési intézmény szüneteltetést követő újraindításával, új köznevelési alapfeladat ellátásával összefüggő kérelem benyújtása. (Év közben létesített óvoda, kollégium, pedagógiai szakszolgálat esetén a működés megkezdését követő tizenötödik napig) A határidő elmulasztása jogvesztő.	Augusztus 31.	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 37/D. § (1)
Az igazgató a nevelőtestület bevonásával éves munkatervet készít, amelyet az intézmény honlapján közzétesz. Az éves munkatervet a fenntartó hagyja jóvá.	Augusztus-szeptember	Köznevelési törvény. 27. § (3)
Jóváhagyás céljából meg kell küldeni a fenntartónak a középfokú iskola által meghirdetendő tanulmányi területek tervezett létszámadatait. Ha a fenntartó öt munkanapon belül nem nyilatkozik, akkor hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.	Október 10.	A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 32. § (2A)
Normatíva: A fenntartó a gyermek- és tanulólétszám változása miatt	Október 31.	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló

bekövetkező lemondást vagy pótigénylést kezdeményezi az átlagbér alapú támogatás, illetve a gyermek- és tanulóétkeztetéshez nyújtott támogatás módosítására a tárgyévre vonatkozóan.		229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 37./C. § (4)
A minősített pedagógusok és a nemzetiségi pótlékban részesülő pedagógusok tárgyévi foglalkoztatotti létszámának változása miatt bekövetkező lemondás vagy pótigényre vonatkozó bejelentés kezdeményezése (köznevelési intézmé-nyenként, a minősített pedagógusokra vonatkozóan az előmeneteli rendszerben megállapított fokozat szerinti bontásban)	Október 31.	A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet 37./C. § (5)

Egyéb felmerülő feladatok

Nkt. szerint:
7. § (4) Az intézmény alapításával, működési engedéllyel kapcsolatos **többletköltségeket** a fenntartó viseli.

21. § (1) A köznevelési intézmény jogi személy, amely […] a fenntartójától elkülönült, **önálló költségvetéssel** rendelkezik.

22. § (2) A köznevelési intézmény feladatainak ellátásához szükséges eszközöket, felszereléseket a fenntartó az intézmény rendelkezésére bocsátja, önálló költségvetéssel rendelkező intézmény **a feladatainak ellátásáról** az alapító, **a fenntartó szerv által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik**. A köznevelési intézmények fenntartási költségeit a fenntartó által évente megállapított költségvetésben kell előirányozni.

Az alábbiakban az első hat pont esetében a fenntartó a döntéseiről határozatot hoz:
25. § (1) A köznevelési intézmény **SZMSZ**-ét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó az igazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül dönt róla. (85. § (1a))

25. § (4) A **házirend** azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. Az egyetértés kialakítására harminc nap áll rendelkezésre. (85.§ (1))

25. § (7) Az óvodai csoportra, iskolai osztályra, kollégiumi csoportra a köznevelési törvény ide vágó mellékletében megállapított **maximális létszám** a nevelési év, illetve a tanítási év indításánál a fenntartó engedélyével **legfeljebb húsz százalékkal átléphető**.

26. § (1) A pedagógiai programot a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó az igazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül dönt róla. (85.§ (1a))

27. § (3) A munkatervet a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó az igazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül dönt róla. (85.§ (1a))

Magyarországi Németek Országos Önkor

30. § (2) Alapos indokkal, a fenntartó egyetértésével **a tanítási hetek** – a szombat igénybevételével – hat tanítási nappal is megszervezhetők abban az esetben, ha a tanulók részére legalább harminchat óra megszakítás nélküli heti pihenőidő és az elmaradt heti pihenőnapok igénybevétele – egy vagy több összefüggő tanítási szünetként – a tanítási félév során biztosítható. (3) A fenntartó egyetértésével az iskola igazgatója – az elmaradt heti pihenőnapok igénybevételének biztosítása nélkül is – elrendelheti a hat tanítási napból álló tanítási hét, valamint a tanuló heti kötelező óraszámát meghaladó tanítás megszervezését, ha a rendkívüli tanítási szünet miatt az előírt követelmények átadását, elsajátítását nem lehet megoldani. (5) Ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a nevelési-oktatási intézmény működtetése nem lehetséges, a) az intézményre kiterjedő veszélyhelyzet esetében az igazgató, b) a településre kiterjedő veszélyhelyzet esetében a jegyző a fenntartó egyidejű értesítése mellett, **rendkívüli szünetet** rendel el.

37. § (3) A fenntartó jár el, és hoz **másodfokú döntés**t • a) a **jogszabálysértés**re vagy az intézmény belső szabályzatának megsértésére hivatkozással benyújtott kérelem, továbbá • b) az **óvodai felvétel**lel és az óvodából való kizárással, a **tanulói jogviszony**, valamint a kollégiumi tagsági viszony létesítésével, megszüntetésével, a **tanulói fegyelmi ügy**ekkel kapcsolatban érdeksérelemre hivatkozással benyújtott kérelem tekintetében.

73. § (3) Az iskolában a helyi közösségek érdekeinek képviseletére a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, egyházi jogi személyek azonos számú képviselőjéből és a fenntartó delegáltjából álló **intézményi tanács** hozható létre.

73. § (7) Az intézmény igazgatója félévenként egy alkalommal beszámol az intézmény működéséről az intézményi tanácsnak, amely az intézmény működésével kapcsolatos álláspontját megfogalmazza és eljuttatja a fenntartó számára.

74. § (5) A lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat megtéríti a kötelező felvételt biztosító óvodába való **utazás költség**eit, továbbá szükség esetén gondoskodik kísérő személyről a gyermek részére, ha az óvoda a településen kívül található, és az óvodába való utaztatást az önkormányzat nem biztosítja. A kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a fenntartó gondoskodik.

85. § (2) A fenntartó tanévenként legfeljebb egy alkalommal kötelezi az igazgatót arra, hogy az intézmény tevékenységéről átfogó módon **beszámol**jon.

85. § (3) A fenntartó a honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon **nyilvánosságra hozza a nevelési-oktatási intézmény munkájával összefüggő értékelését**.

85. § (4) A fenntartó kötelezettségeinek teljesítése, jogainak gyakorlása nem sértheti a nevelési-oktatási intézmény szakmai önállóságát, az intézmény szakmai döntési hatásköreit, a köznevelési intézmény igazgatójának munkáltatói jogait, döntési jogosítványait, beleértve a gazdasági vezető feletti munkáltatói jogokat.

88. § (1) A köznevelés rendszerének **működéséhez szükséges fedezetet** az állami költségvetés és a fenntartó biztosítja. A fenntartó biztosítja az általa engedélyezett többletszolgáltatások, többletlétszámok fedezetét.

88. § (4) A központi költségvetés a fenntartók számára **átlagbér alapú költségvetési hozzájárulás**t biztosít. Az átlagbér alapú költségvetési hozzájárulás mértékét a központi költségvetésről szóló törvény állapítja meg.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

96. § (3c) Amennyiben a kincstár megállapítja, hogy a nemzetiségi önkormányzatok a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatását a fenntartó jogosulatlanul veszi igénybe, a figyelmeztetést tartalmazó döntésében határidő tűzésével felhívhatja a fenntartót a jogellenes állapot megszüntetésére. (3d) A kincstár a támogatás folyósítását legfeljebb a jogellenes állapot megszüntetésére megadott határidőre felfüggeszti. *(A törvény szerinti normatívák igénylésre nagyon oda kell figyelni, ne legyen jogosulatlan igény, vagy szabályellenes felhasználás, mert komoly pénzbírságot von maga után.)*

3.5. A köznevelési intézmények ellenőrzési és szabályozási rendszere

3.5.1 Törvényességi és szakmai felügyeleti ellenőrzések

A köznevelési törvény 86. § (1) szerint a köznevelési intézmény ellenőrzése lehet
a) pedagógiai-szakmai,
b) törvényességi,
c) hatósági ellenőrzés.

a) Pedagógiai-szakmai ellenőrzés
A pedagógiai-szakmai ellenőrzés történik egyrészt az Oktatási Hivatal, másrészt a **fenntartó által**. A fenntartó évente egyszer értékeli az intézmény **szakmai** munkáját, amelynek alapja az általa arra a nevelési vagy tanévre megadott szempontsor. Az igazgató éves beszámolója ettől független.
Az **Oktatási Hivatal** ellenőrzése korábban kiterjedt a pedagógusok, igazgatók és az intézmények ellenőrzésére a tanfelügyelet keretében.
Eltörölték a pedagógusok és a vezetők tanfelügyeleti ellenőrzését, ugyanakkor megtartották az intézmények ötévenként kötelező **intézményi ellenőrzését** a 20/2012. EMMI rendelet 2023. október 22-én hatályba lépett módosítása szerint.
A 20/2012. EMMI rendelet 146. § szerint az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés fajtái a következők:

- az intézményellenőrzés és
- a komplex ellenőrzés.

(A fenti két ellenőrzési forma keretében továbbra is sor kerülhet a vezető ill. kiválasztott pedagógusok ellenőrzésére, de nem önállóan, mint korábban.)

87. § (7) Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés eredménye és az azt megalapozó dokumentumok a fenntartó számára a fenntartott intézmény vonatkozásában nyilvánosak.

145. § (1) Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés a nevelési-oktatási intézmények szakmai tevékenységét az intézmények saját céljainak megvalósulására, továbbá az intézményi önértékelés eredményeire alapozva értékeli, és ezzel az intézmény szakmai fejlődéséhez támogatást ad. (2) Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés az óra- és foglalkozáslátogatás, a megfigyelés, az interjú és a pedagógiai dokumentumok vizsgálata módszereit alkalmazza. Az intézmény ellenőrzését legalább három – a jogszabályi feltételek szerint kijelölt – köznevelési szakértőből álló bizottság végzi. A szakértői bizottság intézkedésre nem jogosult, megállapításait, javaslatait jegyzőkönyvben rögzíti. (3) Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés részét képező intézményi önértékelés területeit, szempontjait, módszereit és eszközrendszerét az Oktatási Hivatal dolgozza ki, és – a miniszter jóváhagyását követően – a honlapján közzéteszi. *(A nemzetiségi intézmények ezt a központi elvárásrendszert saját intézményük profiljára alakítják, hiszen a központi dokumentum nemzetiségi sajátosságokat nem tartalmaz. Ezt a lépést sajnos csak nagyon kevés intézmény lépte meg, így náluk hiányozni fog a nemzetiségi tartalom értékelésének alapja, vagy maga az értékelés is. Fontos lenne, hogy – főleg a nemzetiségi önkormányzatok*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

által fenntartott intézményekben – fenntartótól függetlenül ez a szakmai lépés megtörténjen). (4) Az intézményi önértékelés keretében ötévente az intézmény teljeskörűen értékeli saját pedagógiai munkáját.

150. § Az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató rendszer biztosítja a benne rögzített ellenőrzési jegyzőkönyvek és szakértői értékelések ellenőrzést követő ötödik év december 31-éig történő elektronikus tárolását, valamint az ellenőrzött személyek, intézmények számára az azokhoz való hozzáférés lehetőségét. Az intézményi ellenőrzések tekintetében az intézmény igazgatója a 147. § (9) bekezdésében foglalt értékelés elérhetővé válásától számított nyolc napon belül **megküldi a szakértői értékeléseket az érintett fenntartó számára**, aki a szükséges intézkedéseket megteszi.

58/A A komplex ellenőrzés sajátos szabályai

151. § (1) A komplex ellenőrzés során – az ötévente megvalósuló intézményellenőrzéstől eltérően – egyes köznevelési intézmények tevékenységének átfogó, célzott vizsgálata valósul meg a miniszter által kijelölt intézmények tekintetében. (2) A komplex ellenőrzés során indokolt esetben az igazgató és az intézmény pedagógusának tevékenysége is vizsgálható. (3) A komplex ellenőrzés a) a köznevelési intézmény és annak tagintézménye, az intézmény szervezetének, és a pedagógiai folyamatoknak a stratégiai és operatív vezetésére és irányítására, a vezetői kompetenciák fejlesztésére terjed ki, b) általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok szerint történik, c) az igazgató pedagógiai és vezetői készségeinek fejlesztése az igazgató munkájának általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok, valamint az igazgató saját céljaihoz képest elért eredményei alapján valósul meg, d) módszertana az interjúkészítés és a dokumentumelemzés, valamint az Nkt. 69. § (4) bekezdése által előírt és egyéb, az intézmény feladatellátásával összefüggő kérdőíves felmérések és az intézményi önértékelés igazgatóra vonatkozó dokumentumainak elemzése, e) a teljesítményértékelés mutatóinak a vizsgálatára is kiterjed. (4) A komplex ellenőrzés során a pedagógus ellenőrzése a) általános pedagógiai szempontok szerint történik, célja a pedagógus pedagógiai kompetenciáinak fejlesztése, b) a tanulás támogatásának, pedagógiai módszertani felkészültségének – ha a pedagógus munkakörének részét képezi – a foglalkozások, tanítási órák egységes szempontok szerinti megfigyelése a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültségének elemzése, c) a pedagógus mindennapi nevelő-oktató munkáját megalapozó pedagógiai tervezés dokumentumainak vizsgálatára, elemzésére is kiterjed.

152. § A komplex ellenőrzésbe az intézmények a következő szempontok alapján kerülnek kiválasztásra: a) az intézmény az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés szakértői értékelése alapján aa) legalább három területen hatvan százalék alatti eredményt ért el, vagy ab) egy területen harminc százalék alatti eredményt ért el, b) az adott intézmény az országos kompetenciamérés legutóbbi nyilvánosságra hozott eredményei alapján bármelyik mérésben érintett évfolyamon, bármelyik vizsgált kompetenciaterületen a családiháttér-indexet figyelembe véve az adott intézménytípusra számított és az Oktatási Hivatal által nyilvánosságra hozott országos átlagértékénél statisztikailag kimutathatóan gyengébb eredményt ért el, c) az Oktatási Hivatal által működtetett korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerben a legutóbbi két adatfelvételkor rögzített intézményi szintű lemorzsolódási mutatók közül bármelyik jelentősen meghaladja az adott intézménytípusra az Oktatási Hivatal által számított vármegyei vagy országos átlagértéket, vagy az intézmény legalább két adatfelvétel során romló tendenciát mutat bármelyik lemorzsolódási mutató esetében, vagy d) az intézmény az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés kapcsán készített fejlesztési vagy intézkedési tervet nem töltötte fel az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató rendszerbe.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

b) Törvényességi ellenőrzés

Köznevelési törvény 34. § (2-3): A köznevelési feladatokat ellátó hatóság *(ez a területileg illetékes Kormányhivatal)* legalább kétévente végzi a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmény fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzését. Ennek eredményéről értesíti a MÁK-ot. Felhívja a fenntartót a törvénysértés megszüntetésére. Ha a fenntartó a megadott határidőn belül nem intézkedett, a köznevelési feladatokat ellátó hatóság a köznevelési intézményt törli a nyilvántartásból.
(Az ellenőrzés kiterjed arra, hogy a nevelési-oktatási intézményt az alapító okiratban és a működéshez szükséges engedélyben meghatározottak szerint működtetik-e. Ellenőrzik többek között a foglalkoztatottak végzettségét igazoló dokumentumokat, a tantárgyfelosztást, az alapdokumentumokat, a fenntartói szakmai ellenőrzés eredményét stb.)

c) Hatósági ellenőrzés

Hatósági ellenőrzést a Kormányhivatal és a Magyar Államkincstár végez a nevelési -oktatási intézményeknél, ill. azok fenntartójánál. A MÁK elsősorban a gazdálkodás törvényes működésére koncentrál, célzottan a normatíva igénylésére és annak felhasználására, valamint a pályázatok elszámolására. Felhívjuk a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények figyelmét erre, mert a normatíva nem megfelelő igényléséből és felhasználásából, ill. a pályázatok hibás elszámolásából számos büntetésre sor került ezekben az intézményekben.
(A törvényességi és hatósági ellenőrzést e kézikönyv következő kötete részletesen tartalmazza.)

3.5.2 A köznevelési intézmények működésének szabályozása és az ehhez kapcsolódó feladatok

A köznevelési intézmények működéséhez kapcsolódóan a legfontosabb, a mindennapi gyakorlatban használatos jogszabály a 20/2012. EMMI rendelet.

Néhány passzust idézünk:
3. § (2a) Az iskola munkatervében kell meghatározni azoknak a tanulmányi versenyeknek az időpontját, amelyeken az iskola a tanulóival részt kíván venni. Ha a tanulmányi versenyt a munkaterv elfogadásakor még nem hirdették meg, az iskola a felkészítést a munkatervben való feltüntetés nélkül is elvégezheti. Ha a **versenyek anyagi ráfordítást igényelnek, ahhoz a fenntartó egyetértése szükséges.**

3.§ (5) Az óvodai **nevelés nélküli munkanapok**, a kollégiumi foglalkozás nélküli munkanapok száma egy nevelési évben vagy egy tanítási évben az öt napot nem haladhatja meg. Az iskolában a tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet határozza meg a tanítás nélküli munkanapok számát. A tanítás nélküli munkanapok számát az iskola igazgatója a **fenntartó egyetértésével** megnövelheti abban az esetben, ha az iskola az Nkt. 30. § (2)–(3) bekezdéseiben meghatározottak megtartásával az ehhez szükséges időt megteremti.

13/A § (2) Amennyiben a nevelési-oktatási intézmény csoportszobáiban és tantermeiben a műszaki, működési feltételek tartós hiánya miatt a hőmérséklet legalább két egymást követő nevelési, oktatási napon nem éri el a húsz Celsius-fokot, az igazgató a fenntartó és a működtető egyidejű értesítése mellett rendkívüli szünetet rendel el, és a rendkívüli szünet elrendeléséről tájékoztatja a szülőket.
(3) A (2) bekezdésben meghatározott **rendkívüli szünet időtartama alatt** az intézmény fenntartója saját fenntartásában **működő másik intézményben köteles gondoskodni**

- a) a szülők kérésére a gyermekek, tanulók felügyeletéről és étkeztetésük megszervezéséről,
- b) a záróvizsgák és az adott tanévben már nem pótolható szakmai gyakorlat megtartásáról.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

19. § (4) A fenntartónak az egész napos iskolai nevelés és oktatás megszervezése esetén is biztosítania kell az ingyenes tankönyvellátást és étkezést mindazon tanulók számára, akik külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelnek. A fenntartónak az igazgató közreműködésével meg kell teremtenie továbbá a feltételeket a tankönyvek, füzetek és más tanulói felszerelések biztonságos iskolai tárolásához.

20. § (9-10), 22. § (8): Az óvodai/iskolai felvétel előtt védőnői igazolás kérésére jogosult a fenntartó által szervezett bizottság, hogy meggyőződjön arról, a gyermek az érintett intézmény körzetében életvitelszerűen él.

62. § (1) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kérhet.

(3) A közvetítőt a fenntartó egyetértésével az igazgató kéri fel és bízza meg írásban.

79. § (3), (5) Az országos mérések feltételeit a fenntartónak és az intézmény vezetőjének biztosítania kell, az eredményeket a fenntartó összeveti a hasonló intézménye mutatóival.

80. § Az országos mérések eredményeiből adódó intézkedési terv elkészítésével kapcsolatos tudnivalók, feladatok (OH küldi a fenntartónak, fenntartó kezdeményezi az elkészítését, 3 hónapon belül jóváhagyja, majd elküldi az OH-nak)

122. § (3) Egy-egy képviselőt delegálhat az iskolaszékbe az érdekelt a) fenntartó, b) települési, területi nemzetiségi önkormányzat, térségi vagy országos feladatot ellátó iskola esetén az országos nemzetiségi önkormányzat, ha nem az iskola fenntartója.

130. § (5) Az intézményben üzemelő élelmiszer-árusító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához a nevelési-oktatási intézmény igazgatója beszerzi a fenntartó, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértését.

137.§ (1-4) Nyelvi előkészítő évfolyam abban a gimnáziumban, szakgimnáziumban folytatható, amelyik három egymást követő tanév átlagában megfelel annak a feltételnek, hogy a nyelvi előkészítő nevelés-oktatásban részt vett és a kilencedik évfolyamot megkezdő, továbbá érettségi vizsgabizonyítványt szerzett tanulók hetvenöt százaléka a nyelvi előkészítő nevelés-oktatás idegen nyelvéből rendelkezik a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgával. – *A fenntartónak évente vizsgálnia kell!*

169. § (1) A nevelési-oktatási intézmény kivizsgálja és nyilvántartja a tanuló- és gyermekbaleseteket, teljesíti az előírt bejelentési kötelezettséget. (2) A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni. Ennek során fel kell tárni a kiváltó és a közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat. Ezeket a baleseteket a miniszter által vezetett, a minisztérium üzemeltetésében lévő elektronikus jegyzőkönyvvezető rendszer segítségével kell nyilvántartani, vagy ha erre rendkívüli esemény miatt átmenetileg nincs lehetőség, jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvek egy-egy példányát – az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyvek kivételével – a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap nyolcadik napjáig meg kell küldeni a fenntartónak. Az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyv kinyomtatott példányát, a papíralapú jegyzőkönyv egy példányát át kell adni a tanulónak, kiskorú gyermek, tanuló esetén a szülőnek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési-oktatási intézményében meg kell őrizni.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

(4) Amennyiben a baleset súlyosnak minősül, akkor azt a nevelési-oktatási intézmény a rendelkezésre álló adatok közlésével – telefonon, e-mailen, telefaxon vagy személyesen – azonnal bejelenti az intézmény fenntartójának. A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

182/B. § (5) A hit- és erkölcstan oktatásra létrehozott csoportok létszámáról az igazgató június 30-ig tájékoztatja a fenntartót.

184/F. § (1) Az iskolai tankönyveket az iskola a fenntartó egyetértésének beszerzését követően rendeli meg azzal, hogy a tanévenkénti a) tankönyvrendelés határideje április utolsó munkanapja, b) tankönyvrendelés módosításának határideje június 30., c) pótrendelés határideje szeptember 15.

Köznevelési Információs Rendszerrel (továbbiakban: KIR) kapcsolatos feladatok a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról alapján

8. § (1) Az új fenntartó a köznevelési intézmény működéséhez szükséges engedély véglegessé válását követő öt napon belül a KIR honlapján keresztül megadja a fenntartó hivatalos nevét, adószámát, KSH statisztikai számjelét, székhelyét, képviseletére jogosult személy nevét, beosztását, elérhetőségeit, az új köznevelési intézmény hivatalos nevét és székhelyét, elérhetőségeit. A fenntartó ezzel az adatszolgáltatással tesz eleget az Nkt.-ben előírt, a KIR-be történő bejelentkezési kötelezettségének.

10. § (1) A fenntartó vagy annak megbízásából a köznevelési intézmény képviselője a szünetelést elrendelő fenntartói döntés kézhezvételétől számított öt napon belül köteles a KIR-en keresztül bejelenteni a köznevelési intézmény működésének szüneteltetését.

(3) Ha a köznevelési intézmény az (1) bekezdés szerinti szünetelést követően a bejelentést követő nevelési évben vagy tanévben folytatja működését, a köznevelési intézmény képviselője legkésőbb augusztus 25-ig köteles az Oktatási Hivataltól az OM azonosító visszaállítását kérni.

37/H. § (1) A fenntartó nyolc napon belül változás-bejelentést küld a területileg illetékes vármegyei igazgatóság részére, ha a 37/C. § (7) bekezdése szerinti nyilatkozatában, a köznevelési intézmény feladataiban vagy más nyilvántartott adataiban változás következett be. Ha a változás a KIR adattartalmát is érinti, az Igazgatóság erről – az eltérés okának bemutatásával – tájékoztatja az Oktatási Hivatalt.

37/I. § (2) A fenntartó a köznevelési alapfeladat-ellátás megszűnésére, megszüntetésére, a köznevelési intézménye, feladatellátási helye megszűnésére, megszüntetésére, szüneteltetésére, fenntartói jogának átadására (a továbbiakban e bekezdés tekintetében: megszűnés) vonatkozó döntéséről és a megszűnés kezdő időpontjáról a döntést követő nyolc napon belül értesíti az Igazgatóságot és a megszűnés napjától számított nyolc napon belül a MÁK honlapján közzétett évközi elszámoló adatlap alapján elszámol az igénybe vett támogatásokkal. Évközi elszámolás esetén a fenntartót a megszűnés hónapjának utolsó napjáig illeti meg támogatás.

2024. 01. 01-től a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény szerinti feladatok

28. § (2) A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak finanszírozott létszámán belül a betöltött munkakörök száma között – kivéve a gyógypedagógiai asszisztens munkakör létszámát – az igazgató a fenntartó egyetértésével átcsoportosítást hajthat végre, azzal, hogy a fenntartó átcsoportosítás esetén is jogosult az átlagbéralapú támogatásra az adott

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

intézményben az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő finanszírozott összlétszám erejéig.

36. § (3) Az állami és önkormányzati fenntartású köznevelési intézmény fenntartója a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony keletkezésétől számított harminc napon belül köteles a kinevezés tényéről, a Nemzeti Pedagógus Kar (továbbiakban: Kar) adatnyilvántartási körébe tartozó adatokról és azok változásáról értesítést küldeni a Karnak az intézmény székhelye szerint illetékes területi szervéhez.

49. § (1) A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyt a munkáltató felmentéssel megszüntetheti, ha
b) a fenntartó, – költségvetési intézmény munkáltató esetén – az Országgyűlés, a Kormány, vagy a köznevelésért felelős miniszter döntése alapján létszámcsökkentést kell végrehajtani.

133.§ (3) A munkáltatónál vezetett foglalkoztatotti alapnyilvántartásba betekinthet: d) a fenntartó.

3.6. Igazgató kinevezésével kapcsolatos jogkörök

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 37. § (1) alapján igazgatói megbízás nyilvános pályázat alapján adható, kivéve az egyházi és magán fenntartású köznevelési intézmény igazgatóját. Ettől eltérően, a második igazgatói ciklus esetén a pályázat mellőzhető, ha az igazgató ismételt megbízásával a fenntartó és a nevelőtestület egyetért.

73. § (2) szerint nevelési-oktatási intézményben **igazgatói megbízás** felsőfokú végzettséggel, pedagógus szakképzettséggel rendelkező és a Kormány rendeletében meghatározott egyéb feltételnek megfelelő személynek adható. Ha a nevelési-oktatási intézményben az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás kizárólag nemzetiségi nyelven folyik, vagy a tanulók több mint fele kétnyelvű nemzetiségi iskolai nevelésben-oktatásban vesz részt, igazgatói megbízást az kaphat, aki a nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban pedagógus-munkakört tölthet be. Azonos feltételek esetén előnyben kell részesíteni azt, aki a nemzetiséghez tartozik.
(13) A köznevelési igazgatói megbízással és annak visszavonásával kapcsolatos munkáltatói jogkört b) a települési, valamint a nemzetiségi önkormányzat által fenntartott köznevelési intézmény igazgatója tekintetében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló vagy a nemzetiségek jogairól szóló törvényben meghatározott személy vagy testület, gyakorolja (Njtv. 24.§ (1) (a) szerint miniszteri egyetértés szükséges!)
(15) A köznevelési intézmény igazgatója felett az egyéb munkáltatói jogokat a fenntartó gyakorolja.

74. § (3) **Nem lehet a köznevelési intézmény igazgatója** a köznevelési intézmény fenntartója, továbbá a köznevelési intézmény fenntartójánál vezető állású munkavállaló vagy vezetői megbízással rendelkező köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló személy. Ha a köznevelési intézmény fenntartója a nemzetiségi önkormányzat vagy az óvoda fenntartója a települési önkormányzat, ez a korlátozás nem vonatkozik a fenntartói jogot gyakorló képviselő-testület tagjaira. Az egyházi és magán fenntartású köznevelési intézmények esetében ez a korlátozás nem vonatkozik a fenntartói jogot gyakorló személyre vagy testület tagjaira.
79. § (4) […] a nevelési-oktatási intézmény, a pedagógiai szakszolgálat vezetőjének és helyettesének, továbbá vezető megbízással rendelkező pedagógusának munkaideje a) neveléssel-oktatással lekötött munkaidőre és b) a vezetői feladatok ellátására szolgáló időre oszlik, melynek mértékét a 2. melléklet határozza meg. Vezetői megbízással rendelkező pedagógus heti neveléssel-oktatással lekötött munkaidejétől a fenntartó döntése alapján lefelé el lehet térni.
A 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról vezetői kinevezéssel kapcsolatos rendelkezései:

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

5. § (1) A köznevelési intézmény vezetésével kapcsolatos feladatok ellátására **ideiglenes igazgatói megbízás** adható legfeljebb egy évre kivételesen pályázati eljárás lefolytatása nélkül a jogszabályban előírt feltételekkel egyébként rendelkező személynek, ha
a) az igazgatói feladatok ellátására kiírt pályázat nem vezetett eredményre, mert nem volt pályázó, vagy egyik pályázó sem kapott megbízást, vagy
b) az igazgatói feladatok ellátására szóló megbízás a megbízás határidejének lejárta előtt megszűnt.
A köznevelési intézmény vezetésével kapcsolatos feladatok újabb nyilvános pályázat kiírása nélkül – e bekezdésben foglaltak szerint – legfeljebb egy évig láthatók el.
(4) Az (1) és (3) bekezdés szerint szabályozott ideiglenes igazgatói megbízást a miniszter, az országos, területi nemzetiségi önkormányzat közgyűlése, a települési nemzetiségi önkormányzat, a települési önkormányzat képviselő-testülete, illetve a fenntartó vezetője vagy megbízottja adja. A vezetői megbízáshoz be kell szerezni a helyi nemzetiségi önkormányzat egyetértését, ha a köznevelési intézmény a nemzetiségi nevelésben, oktatásban részt vevő intézmény.

26. § (1) Nevelési-oktatási intézményben az **igazgatói (főigazgatói) megbízás feltétele**:
a) az adott nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges, a 2. mellékletben meghatározott szakképzettség, középiskolában pedagógus-munkakör betöltésére jogosító mesterképzésben szerzett szakképzettség,
b) pedagógus-szakvizsga keretében szerzett *igazgatói* szakképzettség,
c) legalább négy év pedagógus-munkakörben, vagy heti tíz tanóra vagy foglalkozás megtartására vonatkozó óraadói megbízás ellátása során szerzett szakmai gyakorlat, valamint
d) a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre, teljes munkaidőre szóló kinevezés vagy a megbízással egyidejűleg pedagógus-munkakörben történő, határozatlan időre teljes munkaidőre szóló kinevezés.

A miniszteri jóváhagyást az igazgató kinevezéséhez a nemzetiségi önkormányzati fenntartású intézményeknél is be kell kérni, megbízás esetén ugyancsak. (Njtv. 24.§ (1) (a))

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

4. A helyi nemzetiségi önkormányzatok működésének átláthatósága

4.1. Közérdekű adatok közzététele

A nemzetiségi önkormányzatok feladatellátásához kapcsolódóan egy eddig elhanyagolt területre szeretnénk felhívni a figyelmet: Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) hatálya kiterjed a nemzetiségi önkormányzatokra is, mint a jogszabályban meghatározott közfeladatot ellátó szervezetre.
Az Infotv. célja, hogy a közügyek átláthatósága a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével megvalósuljon. Ennek keretében meghatározza a közfeladatot ellátó szerv számára, hogy a feladatkörébe tartozó ügyekben köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

Az Infotv. 33. § (1) kimondja:
Az e törvény alapján kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni (a továbbiakban: elektronikus közzététel). A közzétett adatok megismerése személyes adatok közléséhez nem köthető.

Az adatokat a közfeladatot ellátó szervek, mint adatfelelősök a saját, vagy a szakmai irányításukat vagy működésükkel kapcsolatos koordinációt ellátó szervek által fenntartott, valamint az erre a célra létrehozott központi honlapon kell közzétenni. Az adatokat nem a saját honlapon közzétevő adatfelelős a közzéteendő adatokat az adatközlőnek továbbítja, amely gondoskodik az adatok honlapon való közzétételéről, és arról, hogy egyértelmű legyen az, hogy az egyes közzétett közérdekű adatok melyik szervtől származnak, illetve melyikre vonatkoznak.

Az adatközlőnek a közzétételre szolgáló honlapot úgy kell alakítania, hogy az adatok közzétételére alkalmas legyen, gondoskodik a folyamatos üzemeltetésről, az esetleges üzemzavar elhárításáról és az adatok frissítéséről. A közzétételre szolgáló honlapon közérthető formában tájékoztatást kell adni a közérdekű adatok egyedi igénylésének szabályairól. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségek ismertetését is.

A kötelezően közzéteendő adatokat közzétételi listák formájában kell nyilvánosságra hozni, azonban a közzétételi listákon meghatározott közérdekű adatokon kívül elektronikusan közzétehetőek más közérdekű és közérdekből nyilvános adatok is. A közzétételre kötelezett szervek tevékenységükhöz kapcsolódóan az Infotv. 1. sz. melléklet szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az 1. sz. mellékletben meghatározott határidőben közzéteszik. A közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról szóló 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet (a továbbiakban: IHM rendelet) rögzíti a közzétételi listák szerinti adatok közzétételének szerkezetére és az összefüggő tárgyú közzétett adatokat egybefoglaló tartalmi egységekre vonatkozó előírásokat.

A közzétételre szolgáló honlap megnyitásakor megjelenő oldalon az adatközlő köteles elhelyezni a közzétételi listák által előírt adatokat tartalmazó jegyzékre vagy felületre (a továbbiakban: jegyzékre) mutató hivatkozást. A hivatkozást jól látható módon, a *nyitólapon közvetlenül* kell elhelyezni, *„Közérdekű adatok”* elnevezéssel, továbbá fel kell tüntetni az *egységes közadatkereső rendszerre, a központi elektronikus jegyzékre mutató hivatkozást* is.
Az adatközlő a jegyzéket úgy alakítja ki, hogy a jegyzék az IHM rendelet 1. melléklete szerinti tagolásban tartalmazza az általános közzétételi lista szerinti adatokat tartalmazó közzétételi egységeket, vagy hivatkozik azokra. A közzétételi listában az értelmezhetetlen közzétételi

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

egységeket is fel kell tüntetni, de a pontos tájékoztatás érdekében jelezni kell, hogy az adott közérdekű adat a szervnél nem áll rendelkezésre.

A nemzetiségi önkormányzat fenti kötelezettségeinek a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott honlapon kell eleget tennie.

Megjegyezzük, hogy az Njtv. 80. §-ban foglalt megállapodásban célszerű szabályozni, hogy a települési önkormányzat biztosítja-e és ha igen, akkor milyen módon a közérdekű adatok közzétételével kapcsolatos közzétételeket a nemzetiségi önkormányzat számára.

A kiadványban terjedelmi okok miatt nem tudjuk megjelentetni a közérdekű adatok körét, azonban a www.ldu.hu honlapon a „Szakmai anyagok" menüpont alatt elérhetővé tesszük a mintáját.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Központi elektronikus jegyzék, egységes közadatkereső rendszer

Az Infotv. alapján az elektronikusan közzétett adatok egyszerű és gyors elérhetősége érdekében a közérdekű adat elektronikus közzétételére kötelezett szervek közérdekű adatot tartalmazó honlapjára, valamint az általuk fenntartott adatbázisra és nyilvántartásra vonatkozó leíró adatokat a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszter (a továbbiakban: nemzeti fejlesztési miniszter) által működtetett, az erre a célra létrehozott honlapon közzétett központi elektronikus jegyzék tartalmazza.

A közérdekű adatokhoz való egységes szempontok szerinti elektronikus hozzáférést és a közérdekű adatok közötti keresés lehetőségét a nemzeti fejlesztési miniszter által működtetett egységes közadatkereső rendszer biztosítja.

Az IHM rendelet és a közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról szóló 305/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet rögzíti az *egységes közadatkereső rendszerre, a központi elektronikus jegyzékre mutató hivatkozás* honlapon történő feltüntetését. Erre vonatkozóan a részletes szabályokat az Infotv., valamint a Kormányrendelet tartalmazza.

Az Infotv. alapján az adatfelelős gondoskodik a kezelésében lévő, közérdekű adatot tartalmazó honlapok, adatbázisok, illetve nyilvántartások leíró adatainak a nemzeti fejlesztési miniszternek történő továbbításáról és a továbbított közérdekű adatok rendszeres frissítéséről, valamint felel az egységes közadatkereső rendszerbe továbbított közérdekű adatok tartalmáért és a továbbított közérdekű adatok rendszeres frissítéséért is.

Fontos hangsúlyozni, hogy a közérdekű adatokat tartalmazó adatbázisok, illetve nyilvántartások jegyzékének fenntartása, valamint az egységes közadatkereső rendszerhez való csatlakozás nem mentesíti az adatfelelőst az elektronikus közzététel kötelezettsége alól.

A Kormányrendelet 13. §-a alapján az adatfelelős az egységes közadatkereső rendszer és a központi elektronikus jegyzék teljeskörűségének biztosítása céljából bejelenti a nemzeti fejlesztési miniszternek a következő adatokat:
a) az adatfelelős neve és székhelye, az adatfelelőssel való kapcsolattartás adatai (elérhetőség);
b) a szerv nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy
ba) az Infotv. 33. § (2) bekezdése szerinti szervnek vagy
bb) egyéb, az Infotv. 33. § (2) bekezdésében nem nevesített közfeladatot ellátó szervnek
minősül-e.

A bejelentés az admin.kozadat.hu oldalon történő regisztrációval, az intézményi és személyi adatok megadásával történik.

Ha az adatfelelős közzétételi kötelezettségének adatközlő útján tesz eleget, az adatközlőnek a fenti bekezdésben foglalt adatait is bejelenti a nemzeti fejlesztési miniszternek nyilvántartásba vétel céljából.

A bejelentés alapján a miniszter az adatfelelőst nyilvántartásba veszi és engedélyezi számára az egységes közadatkereső rendszerhez és a központi elektronikus jegyzékhez való csatlakozást.

Az adatfelelős vagy jogutódja a nemzeti fejlesztési minisztert tájékoztatja a fenti adatainak megváltozásáról, beleértve az adatfelelős megszűnését vagy átalakulását is. A bejelentés vagy a változás bejelentésének elmulasztása esetén az adatfelelős az Infotv.-ben foglaltak szerint felel.

Az adatfelelős feladata a közzétett adatokat összefoglaló, külön jogszabályban meghatározott közzétételi egységekre vonatkozó, a mellékletben meghatározott leíró adatok előállítása. A saját honlapon közzétevő a leíró adatokat rendszeresen frissíti, a nem saját honlapon közzétevő adatfelelős pedig továbbítja a frissített leíró adatokat az adatközlő számára.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Központi Információs Közadat-nyilvántartás

Az Infotv. 2022. november 29. napján hatályos módosítása újabb közzétételi kötelezettséget írt elő a költségvetési szervek számára.

A közpénzek felhasználásának átláthatósága érdekében az államháztartásról szóló törvény szerinti költségvetési szervek (a továbbiakban: a felületen közzétételre kötelezettek) a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség Kft. (NAVÜ) által üzemeltetett és bárki számára hozzáférhető – a gépi olvashatóságot, a csoportos letöltést, az adatok csoportosítását, kereshetőségét, kivonatolását és összehasonlíthatóságát is lehetővé tevő – **Központi Információs Közadat-nyilvántartás** felületén (a továbbiakban: felület) **kéthavi** rendszerességgel, a közzétételt követő legalább tíz évig elérhető módon, az Infotv.-ben meghatározott bontásban közzéteszik az alábbi adatokat:
A felületen közzétételre kötelezettek a felületen az **ötmillió forintot meghaladó**, az általuk hazai vagy európai uniós forrásból megvalósulóan
a) nyújtott, az államháztartásról szóló törvény szerinti költségvetési támogatások – kivéve, ha a közzététel előtt a költségvetési támogatást visszavonják vagy arról a kedvezményezett lemond –,
b) árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésre, vagyonértékesítésre, vagyonhasznosításra, vagyon vagy vagyoni értékű jog átadására, valamint koncesszióba adásra vonatkozó szerződések – kivéve a védelmi és biztonsági célú beszerzések adatai és a minősített adatok, továbbá a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 9. § (1) bekezdés b) pontja szerinti beszerzések és az azok eredményeként kötött szerződések –,
c) nem alapfeladataik ellátására – így különösen egyesület támogatására, foglalkoztatottai szakmai és munkavállalói érdek-képviseleti szervei számára, foglalkoztatottjai, ellátottjai oktatási, kulturális, szociális és sporttevékenységet segítő szervezet támogatására, alapítványok által ellátott feladatokkal összefüggő kifizetésre – fordított kifizetések adatait **teszik közzé.**

Fontos, hogy az Infotv. szerint a szerződések esetében az egy költségvetési évben ugyanazon szerződő féllel kötött, azonos tárgyú szerződések értékét egybe kell számítani, azaz nem feltétlenül csak azokat kell feltüntetni, amelyek egyedi szerződéses értéke meghaladja az ötmillió forintot. Szükséges megvizsgálni, hogy ugyanazon szerződő féllel, ugyanazon tárgyban, egy költségvetési éven belül került-e megkötésre több szerződés, és azok együttes értéke meghaladja-e az ötmillió

forintot. Amennyiben az összeszámítás eredményeként a megkötött szerződések egybeszámított értéke meghaladja az ötmillió forintot akkor az utolsó megkötött szerződést követő adatszolgáltatásban valamennyi szerződést egy cellán belül kell feltüntetni.

A felületen közzétételre kötelezettek az Infotv. 1. melléklet „III. Gazdálkodási adatok" táblázat 3., 4. és 6. pontja szerinti adataik közzétételét a felület alkalmazásával is teljesíthetik.

4.2. Átláthatósági kötelezettség

Az Áht. 41. § (6) bekezdése alapján az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerében alkalmazandó az a szabály, miszerint nem átlátható szervezettel érvényesen visszterhes (nem ingyenes) szerződés nem köthető, illetve létrejött ilyen szerződés alapján kifizetés nem teljesíthető.

Az átláthatósági nyilatkozatok beszerzése esetében, a fent írt rendelkezés alapján egy olyan kötelező törvényi előírásról beszélünk, amelytől eltérni főszabály szerint semmilyen esetben sem lehet. Ez alól kizárólag az Ávr. 53. § (1) bekezdés a) pontja határoz meg kivételt, amely szerint a kétszázezer forint értéket el nem érő kötelezettségvállalást nem szükséges írásba foglalni. Mivel az Ávr. ezen szabálya alapján a szerződés írásba foglalására sincs szükség, az átláthatósági nyilatkozat sem válik annak kötelező tartalmi elemévé.
A fentiekre tekintettel a kétszázezer forint értékhatárt el nem érő kötelezettségvállalások esetében lehetőség van eltekinteni az átláthatósági nyilatkozat beszerzésétől, egyéb esetekben azonban – függetlenül a kötelezettségvállalás formájától, illetve tartalmától – nincs.

Fontos kiemelni azt is, hogy az átláthatósági nyilatkozatok beszerzése csak az olyan jogi személyekkel, illetve jogi személynek nem minősülő szervezetekkel kötött szerződések esetében merülhet fel, amelyek nem minősülnek a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény szerint átláthatónak. Ennek értelmében nem szükséges ilyen nyilatkozatot bekérni például a költségvetési szervekkel, egyházakkal, vagy a magánszemélyekkel kötött szerződések esetében.

Az átláthatósági nyilatkozatok érvényessége szempontjából fontos hangsúlyozni, hogy azok mindig az adott jogviszonyhoz kapcsolódnak. Amennyiben az adott kötelezettségvállalással egy új jogviszony jön létre, akkor elengedhetetlen a nyilatkozatok bekérése. Ez azt jelenti, ha a kötelezettségvállaló ugyanazzal a szerződő féllel újabb jogviszonyt létesít, akkor a jelenleg hatályos szabályok alapján nem tekinthet el attól, hogy beszerezze az átláthatósági nyilatkozatot, még akkor sem, ha az egy korábbi jogviszonyból egyébként rendelkezésre áll.

Az Áht. 41. § (6) bekezdése az átláthatóság követelményének való megfelelés ellenőrzése céljából az Áht. 55. §-ában meghatározott adatok kezelésére jogosítja fel a kötelezettségvállaló szervet. Ezen adatok az érintett nyilatkozata alapján kezelhetőek, így a kötelezettségvállaló akkor jár el helyesen, ha az átláthatóság követelményének való megfelelést az Áht. 55. §-ában meghatározott adattartalmú nyilatkozat alapján ellenőrzi. A kötelezettségvállaló felelőssége a nyilatkozattétel megkövetelésében és a nyilatkozat teljeskörűségének ellenőrzésében kimerül. Ha azonban a nyilatkozat nyilvánvaló ellentmondást tartalmaz, vagy annak valóságtartalmát illetően kétségek merülnek fel, indokolt, hogy a kötelezettségvállaló további nyilatkozattételre hívja fel a másik felet. A nyilatkozat minden adatára kiterjedő ellenőrzésére azonban a kötelezettséget vállaló nem köteles. A nyilatkozattétel valóságtartalmáért a költségvetési szervvel szerződő fél felel, így a valótlan adatokat tartalmazó nyilatkozat alapján létrejött szerződés szerint teljesített kifizetésekből eredő magánjogi és büntetőjogi felelősség is őt terheli.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

5. A helyi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzése

5.1. Az államháztartási ellenőrzési rendszer

Az államháztartási ellenőrzések (kontrollok) célja az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása.
A helyi nemzetiségi önkormányzatok, mint az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó költségvetés alapján gazdálkodó szervezetek alanyai az államháztartási ellenőrzési rendszernek.
Az ellenőrzési rendszerben külső és belső ellenőrzést különböztetünk meg, amelynek alapja az ellenőrző szervezetek elhelyezkedése.

Az államháztartási kontrollrendszer 2011. január 1-jét követően külső ellenőrzésből, kormányzati ellenőrzésből és a költségvetési szervek szintjén megvalósuló államháztartási belső kontrollrendszerekből épült fel.
2012. január 1-jétől a szabályozási háttér teljes mértékben megújult, a régi törvényeket és kormányrendeleteket újak váltották fel. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: régi Áht.) helyébe a 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: új Áht.) lépett, melynek kialakítása egyszerűbb, átláthatóbb, keretjellegű szabályozást alkalmaz. Egységesen, immáron nem az alrendszerekre, hanem a folyamatokra tekintettel lévő törvényi szerkezetet képvisel.

A 2011-ben bevezetett hármas felosztás továbbfejlesztésre került, melynek értelmében 2012. január 1-től az államháztartási kontrollok három szintjét különböztetjük meg: külső (törvényhozói), kormányzati szintű és szervezeti szintű. A külső (törvényhozói) ellenőrzést az Állami Számvevőszék végzi. Az államháztartás kormányzati szintű ellenőrzése a kormányzati ellenőrzési szerv, az európai támogatásokat ellenőrző szerv és a kincstár által valósul meg. Szervezeti szinten az államháztartás belső kontrollrendszere a költségvetési szervek belső kontrollrendszere – beleértve a belső ellenőrzést – keretében valósul meg.

5.1.1 Külső ellenőrzések (ÁSZ, Kincstár, pályázati támogatási ellenőrző szervek)

Az államháztartás külső ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat az Állami Számvevőszék (ÁSZ) látja el, az államháztartás kormányzati szintű ellenőrzését a kormányzati ellenőrzési szerv, az európai támogatásokat ellenőrző szerv és a Magyar Államkincstár (Kincstár) valósítja meg.

Az Állami Számvevőszék az államháztartás gazdálkodásának ellenőrzése keretében ellenőrzi a nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodását, illetve az államháztartásból származó források felhasználásának keretében ellenőrzi az államháztartásból nyújtott támogatás vagy az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyon felhasználását. Továbbá a nemzeti vagyon kezelésének ellenőrzése keretében ellenőrzi az államháztartás körébe tartozó vagyon kezelését, a vagyonnal való gazdálkodást, az államháztartás körébe tartozó vagyon elidegenítésére, illetve megterhelésére vonatkozó szabályok betartását.
Az európai támogatásokat ellenőrző szerv ellenőrzési jogköre kiterjed a kormányrendeletben meghatározott forrásokból nyújtott költségvetési támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzésre a lebonyolításban érintett szervezeteknél, a kedvezményezetteknél és a költségvetési támogatással összefüggésben megvalósított beszerzésekre, az ezekre kötött szerződések teljesítésének vizsgálatára.

Az államháztartási belső kontrollkörnyezet fontos eleme a Magyar Államkincstár, melynek tevékenysége a költségvetés végrehajtásának pénzügyi lebonyolításában a folyamatba épített kontrollokat testesít meg, valamint egyes támogatási formákhoz kapcsolódva utólagos

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

ellenőrzéseket végez. A Kincstár küldetése a közpénzek takarékos, átlátható és ellenőrzött felhasználásának hatékony támogatása. Ennek érdekében a Kincstár végzi a költségvetés pénzügyi lebonyolításának feladatait, amely során – a tevékenység természetéből fakadóan – kontrolltevékenységeket is megvalósít.
A Kincstár által ellátott ellenőrzési funkció sokféle, céljában és jellegében eltérő tevékenységet foglal magában. A Kincstár ellenőrzési tevékenységének legfontosabb területét a költségvetés végrehajtásának pénzügyi lebonyolításában és az ehhez kapcsolódó nyilvántartási feladatok ellátásában foglalt ellenőrzési funkciók jelentik. Ide soroljuk a kifizetéseket megelőzően végzett, a bejelentett kötelezettségvállalásra, az előirányzati és likviditási fedezet meglétére vonatkozó ellenőrzéseket, a hazai és az uniós támogatások lebonyolítása keretében ellátott ellenőrzési funkciókat. Ellenőrzési célt szolgál a köztartozás-figyelési és kötelezettségvállalás nyilvántartási tevékenység ellátása is. A Kincstári Monitoring Rendszer a támogatási alapadatok nyilvántartásával és közzétételével alkalmazható a támogatás halmozódások kiszűrésére. A Kincstár ellenőrzési tevékenységének másik nagy területe a területi igazgatóságok által végzett, hatósági jellegű ellenőrzések az önkormányzatok, a humánszolgáltatást nyújtó nem állami fenntartók, a családtámogatási ellátást, a gázár támogatást igénybevevők tekintetében.

Az Államkincstár ellenőrzési jogköröket gyakorol a költségvetési hozzájárulásokhoz, támogatásokhoz (a költségvetésből az önkormányzati alrendszer számára nyújtott normatív hozzájárulások) kapcsolódóan.
Az Államkincstár területi szervei végzik az önkormányzati támogatások előzetes, szabályszerűségi szempontú ellenőrzését. Az Államkincstár a költségvetési év utolsó napjáig a rendelkezésére álló adatok alapján, illetve helyszíni ellenőrzés során vizsgálja a helyi önkormányzatok általános működéséhez és ágazati feladataihoz kapcsolódó támogatások igénylésében és évközi módosításában szerepeltetett mutatószámokat és azok alakulását, az igénylés és annak módosítása megalapozottságát.

A Mötv. 119. § (1) szerint helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei, kormányzati ellenőrzési szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, az Államkincstár, az ellenőrzési hatóság, az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a közreműködő szervezetek képviselői is ellenőrizhetik. Ez a rendelkezés a nemzetiségi önkormányzatokra is vonatkozik.

Az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (továbbiakban: EUTAF) a közösségi jogszabályokban, illetve nemzetközi szerződésekben meghatározott ellenőrzési hatóság feladatait látja el, amely kizárólag az uniós és egyéb nemzetközi támogatásból finanszírozott projektek megvalósítását vizsgálja, tevékenysége a hazai támogatásokra nem terjed ki. Az EUTAF az államháztartásért felelős miniszter irányítása alá tartozó önállóan működő költségvetési szerv, melynek tevékenységére vonatkozó szabályokat az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról szóló 210/2010. (VI. 30.) Korm. rendelet tartalmazza. Az EUTAF ellátja:
- az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások tekintetében az ellenőrzési hatósági feladatokat;
- az egyéb európai uniós és nemzetközi támogatások Kormány által meghatározott ellenőrzési feladatait.

A csalás, illetve korrupció ellenes küzdelemben minden egyes állami szerv – saját vagy akár összkormányzati szinten – részt vesz. A korrupció elleni fellépés melletti elkötelezettség kinyilvánítása céljából 2011. november 18-án az ÁSZ, a Legfelsőbb Bíróság, a Legfőbb Ügyész, a közigazgatási és igazságügyi miniszter közös nyilatkozatot írt alá. A Kormány 2012-ben egy, a korrupció elleni kormányzati intézkedésekről és a Közigazgatási Korrupció-megelőzési Programjának elfogadásáról szóló 1104/2012. (IV. 6.) Kormányhatározatot fogadott el, amelynek

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

célja, hogy jelentős mértékben és a lakosság és a vállalkozások által jól érezhetően csökkenjen az államszervezeten belüli korrupció mértéke, továbbá alakuljon ki és erősödjön meg az állami szervek korrupcióval szembeni ellenálló-képessége. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium a kormányhatározat végrehajtása érdekében Antikorrupciós Munkacsoportot hozott létre.

5.1.2 Belső ellenőrzés a nemzetiségi önkormányzatnál, illetve az általa fenntartott nemzetiségi intézménynél

Az Áht. értelmében a belső kontrollrendszer célja, hogy:
- a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre,
- az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, és
- megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használattól.

A magyarországi államháztartási belső kontrollok (ÁBK) szabályozásának leírására, a könnyebb érthetőség érdekében egy szintekre épülő struktúrát vázolunk fel. Ez a megközelítés átláthatóan mutatja be az ÁBK rendszer szabályozásának lépcsőit.

A költségvetési szerv belső kontrollrendszeréért a költségvetési szerv vezetője felelős, aki köteles - a szervezet minden szintjén érvényesülő - megfelelő
- kontrollkörnyezetet,
- kockázatkezelési rendszert,
- kontrolltevékenységeket,
- információs és kommunikációs rendszert, és
- nyomon követési (monitoring) rendszert (melynek része a független belső ellenőrzés)

kialakítani, működtetni és azok megfelelő működését folyamatosan nyomon követni, vizsgálni.

A belső kontrollrendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, melyek alapján a költségvetési szerv érvényesíti a feladatai ellátására szolgáló előirányzatokkal, létszámmal és a vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás követelményeit. A belső kontrollrendszer fejlesztése során figyelembe kell venni az államháztartási külső ellenőrzést és belső ellenőrzést végző szervek által megfogalmazott ajánlásokat és javaslatokat.

1. Kontrollkörnyezet:
A költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben:

- világos a szervezeti struktúra,
- egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok,
- meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén,
- átlátható a humánerőforrás-kezelés.

A költségvetési szerv vezetője köteles olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását. A költségvetési szerv vezetője köteles elkészíteni és rendszeresen aktualizálni a költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalát, amely a költségvetési szerv működési folyamatainak szöveges vagy táblázatba foglalt, vagy folyamatábrákkal szemléltetett leírása, amely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését. A költségvetési szerv vezetője köteles szabályozni a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét. A költségvetési szerv vezetőjének felelőssége érvényre juttatni a költségvetési szerv működésében a szakmai felkészültség, a pártatlanság és elfogulatlanság, az erkölcsi fedhetetlenség értékeit, valamint biztosítani a közérdekek előtérbe helyezését az egyéni érdekekkel szemben (integritás).

2. Kockázatkezelés:

A költségvetési szerv vezetője köteles kockázatkezelési rendszert működtetni, melynek során fel kell mérni és meg kell állapítani a költségvetési szerv tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatokat, valamint meg kell határozni az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, valamint azok teljesítésének folyamatos nyomon követésének módját.

3. Kontrolltevékenységek:

A költségvetési szerv vezetője köteles a szervezeten belül kontrolltevékenységeket kialakítani, melyek biztosítják a kockázatok kezelését, hozzájárulnak a szervezet céljainak eléréséhez. A kontrolltevékenység részeként minden tevékenységre vonatkozóan biztosítani kell a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzést (FEUVE), különösen az alábbiak vonatkozásában: a pénzügyi döntések dokumentumainak elkészítése (ideértve a költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések, a támogatásokkal való elszámolás, a szabálytalanság miatti visszafizettetések dokumentumait is),

- a pénzügyi kihatású döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága,
- a költségvetési gazdálkodás során az előzetes és utólagos pénzügyi ellenőrzés, a pénzügyi döntések szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyása, illetve ellenjegyzése,
- a gazdasági események elszámolása (a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvezetés és beszámolás) kontrollja.

A költségvetési szerv vezetője köteles a költségvetési szerv belső szabályzataiban legalább az alábbiakat szabályozni:

- engedélyezési és jóváhagyási eljárások,
- az információkhoz való hozzáférés,
- fizikai kontrollok (hozzáférés az eszközökhöz),
- beszámolási eljárások.

4. Információ és kommunikáció:

A költségvetési szerv vezetője köteles olyan rendszereket kialakítani és működtetni, melyek biztosítják, hogy a megfelelő információk a megfelelő időben eljutnak az illetékes szervezethez, szervezeti egységhez, illetve személyhez. Az információs rendszerek keretében a beszámolási rendszereket úgy kell működtetni, hogy azok hatékonyak, megbízhatóak és pontosak legyenek, a beszámolási szintek, határidők és módok világosan meg legyenek határozva.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

5. Monitoring:
A költségvetési szerv vezetője köteles olyan monitoring rendszert működtetni, mely lehetővé teszi a szervezet tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését. A költségvetési szerv monitoring rendszere az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből, valamint az operatív tevékenységektől függetlenül működő belső ellenőrzésből áll. A belső ellenőrzés kiemelt feladata tevékenységén keresztül elősegíteni a belső kontrollrendszerek minőségének javítását. A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről külön kormányrendelet rendelkezik.

A belső kontrollrendszert – a belső ellenőrzést is beleértve – a költségvetési szerv valósítja meg.
A helyi nemzetiségi önkormányzatok esetében ez a kötelezettség az önkormányzati hivatalé a teljes körű gazdálkodási feladatellátás részeként. Az önkormányzati hivatal belső ellenőrzése (akár belső létszámmal, akár külső szolgáltatóval) ellenőrzi a nemzetiségi önkormányzati gazdálkodás törvényességét, valamint a célszerűségi vizsgálatok keretében gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét is.
Fontos azonban hangsúlyozni, hogy ez a belső ellenőrzés a nemzetiségi önkormányzat elnöke megbízásából és számára készül. Ezekről az ellenőrzésekről nem a települési önkormányzat számára kell beszámolni.

Sajátos a helyzet azonban, ha a helyi nemzetiségi önkormányzat irányítása alatt költségvetési szerv (pl. iskola, óvoda) is működik. Ebben az esetben az irányító szervi jogosultságok alapján a nemzetiségi önkormányzat maga is gondoskodhat intézménye belső ellenőrzéséről. A nemzetiségi intézmény belső ellenőrzését saját forrása terhére elrendelheti a képviselő-testület is, de gondoskodhat a belső ellenőrzésről az intézmény vezetője is.
Véleményünk szerint a Szervezeti és Működési Szabályzaton (SzMSz) túl a közigazgatási szerződésekben is szükséges rendelkezni a nemzetiségi önkormányzat és irányítása alá tartozó költségvetési szervei belső ellenőrzése megszervezésének módjáról.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

6. Mellékletek

6.1. Felhasznált jogszabályok jegyzéke

Magyarország Alaptörvénye

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njtv.)

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.)

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról (Áht.)

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.)

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (köznevelési törvény)

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

305/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról

210/2010. (VI. 30.) Korm. rendelet az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról

368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (Ávr.)

370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről (Ber.)

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT)

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítmény-értékeléséről

BM rendelet az adott tanév rendjéről

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

6.2. Mintadokumentumok

6.2.1 Közigazgatási szerződés

(szerkeszthető formában elérhető: https://ldu.hu/szakmai-anyagok?lang=hu)

Közigazgatási szerződés

…….. Önkormányzat és a ……. Nemzetiségi Önkormányzat között

amely létrejött egyrészről …… Önkormányzat (képviseli: …….. polgármester), másrészről a …… Nemzetiségi Önkormányzat (képviseli: …… a Nemzetiségi Önkormányzat elnöke) között az alábbiak szerint:

A Közigazgatási szerződést (továbbiakban: megállapodás) az együttműködő felek a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.), az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet (Ávr.), az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Kormányrendelet (Áhsz.), valamint a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet, alapján kötik.

Az Áht. 6/C. § (2) bekezdés b) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat bevételeivel és kiadásaival kapcsolatban a tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatok ellátásáról a helyi nemzetiségi önkormányzattal kötött szerződés alapján az az önkormányzati hivatal gondoskodik, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatait ellátja.

A szerződő felek jelen megállapodásban rögzítik az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeinek biztosítását, a költségvetés elkészítésének, jóváhagyásának eljárási rendjét, és a költségvetési gazdálkodással, az információs és adatszolgáltatási, a nyilvántartási tevékenységgel, illetve a vagyonkezeléssel összefüggő szabályokat, valamint a belső kontrollrendszerhez (ezen belül a belső ellenőrzéshez) kapcsolódó feladatokat.

I. Az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére – az önkormányzat Polgármesteri Hivatalában a ……. szám alatt – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá közreműködik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásában az alábbiak szerint:

- A helyi nemzetiségi önkormányzat részére havonta igény szerint, de legalább **harminckét órában** biztosítja az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai (laptop, nyomtató) eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használatát, amelyhez – a testületi tagok és tisztségviselők telefonhasználata költségei kivételével – kapcsolódó költségeket a Polgármesteri Hivatal viseli. A terem használatára vonatkozó igényt a …… ügyintézőnél kell jelezni az ülést megelőzően 8 nappal.
- A helyi önkormányzat a Polgármesteri Hivatalon keresztül évente bruttó ……Ft összeg erejéig a helyi nemzetiségi önkormányzat részére igény szerint irodaszert, illetve fénymásolópapírt biztosít adminisztrációs feladatai elvégzéshez.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

- A helyi önkormányzat megbízásából a ……. ügyintéző közreműködik a testületi ülések előkészítése során, különösen a meghívók, az előterjesztések, valamint a testületi ülések jegyzőkönyvei esetében, továbbá a jegyzőkönyvek benyújtásában való közreműködés és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása során.
- A jegyző, vagy annak – a jegyzővel azonos képesítési előírásoknak megfelelő – megbízottja, a ……. ügyintéző a helyi önkormányzat megbízásából és képviseletében részt vesz a helyi nemzetiségi önkormányzat testületi ülésein és jelzi, amennyiben törvénysértést észlel továbbá a nemzetiségi önkormányzat kérésére szakmai segítséget nyújt annak ülésén és azon kívül is a nemzetiségi önkormányzat működését érintően.
- A …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) az éves költségvetési határozat elfogadásakor, annak módosításakor, a zárszámadás elfogadásakor, valamint a költségvetés végrehajtásáról szóló határozatok forrásának egyeztetése céljából vesz részt a nemzetiségi önkormányzat testületi ülésén.
- A helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére igény szerint biztosítja jelnyelv és speciális kommunikációs rendszer használatát.
- A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzati képviselők, valamint hozzátartozóik vagyonnyilatkozatainak őrzése céljából a Polgármesteri Hivatal épületében igény szerint 1 db kulcsra zárható szekrényt biztosít. A vagyonnyilatkozatok nyilvántartásáért és kezeléséért a nemzetiségi önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában kijelölt két képviselő a felelős.
- A helyi önkormányzat hivatalos honlapján tárhelyet biztosít a nemzetiségi önkormányzat részére a közérdekű adatok megjelentetésére vonatkozó kötelezettség teljesítése céljából. Az adatok, valamint a nemzetiségi önkormányzat dokumentumainak kezelése és feltöltése az elnök kötelezettsége.
- A jegyző a Polgármesteri Hivatal …… ügyintézőjét jelöli ki a nemzetiségi önkormányzattal történő kapcsolattartásra, a ……. (szervezeti egység) ……ügyintézőit a helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési gazdálkodásának lebonyolítására. A Polgármesteri Hivatal kijelölt munkatársai ellátják az iratkezelési és a gazdálkodással kapcsolatos nyilvántartási feladatokat.
- A helyi önkormányzat költségvetési rendelete alapján támogatja a területén működő helyi nemzetiségi önkormányzatok tevékenységét.

II. A helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési és zárszámadási határozata elkészítésének és elfogadásának rendje

A költségvetési törvény kihirdetését követően, a költségvetésre vonatkozó részletes információk megismerése után a …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) folytat egyeztetést az elnökkel, és rendelkezésére bocsátja a helyi nemzetiségi önkormányzatra vonatkozó adatokat.

A helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési határozatának szerkezetére és tartalmára az Áht. 23. és 26. §-át, az Ávr. 24. és 29. §-át kell alkalmazni.
A helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési előterjesztését és költségvetési határozat-tervezetét a …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) készíti el és az elnök terjeszti a helyi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete elé.
A helyi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete megtárgyalja és önállóan költségvetési határozatban állapítja meg feladatainak ellátásához szükséges előirányzatait.
A …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) ennek alapján készíti el az elemi költségvetést.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A zárszámadási előterjesztést és határozat-tervezetet …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) készíti el, az elnök a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig terjeszti a képviselő-testület elé. A helyi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete a zárszámadását határozattal fogadja el.

A helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési határozatának elfogadását követően, a zárszámadási határozatához kapcsolódóan a Magyar Államkincstárnak határidőben történő adatszolgáltatás teljesítését …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) végzi.

III. A költségvetés végrehajtása és előirányzatok módosításának rendje

Ha a helyi nemzetiségi önkormányzat az eredeti előirányzatán felül többletbevételt ér el, bevételkiesése van, illetve kiadási előirányzatain belül átcsoportosítást hajt végre, a helyi nemzetiségi önkormányzat határozatával módosítja az éves költségvetésének előirányzatát.
A testület a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves költségvetési beszámoló elkészítésének határidejéig, december 31-ei hatállyal módosítja a költségvetési határozatát.

A helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke által megküldött, aláírt jegyzőkönyv alapján …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) elvégzi a szükséges előirányzat módosításokat.

IV. Költségvetési információszolgáltatás rendje

1. Információszolgáltatás

A helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési határozatát úgy fogadja el, és erről információt az önkormányzatnak úgy szolgáltat, hogy az a költségvetésével kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének határidőben eleget tudjon tenni.
A helyi nemzetiségi önkormányzat üléseiről készült jegyzőkönyveket – a jegyző által kijelölt személy segítség nyújtásával – az elnök kötelessége feltöltetni a ……. Kormányhivatal hivatalos írásbeli kapcsolattartásra kijelölt online felületére, valamint megküldeni a helyi önkormányzat jegyzője, vagy megbízottja részére az ülést követő 15 napon belül törvényességi ellenőrzés céljából.

A Polgármesteri Hivatal …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) az elnök által megküldött, aláírt jegyzőkönyvek alapján tudja végrehajtani a jegyzőkönyv határozataiban foglalt pénzügyi intézkedéseket.

A helyi nemzetiségi önkormányzat időközi jelentéseit (költségvetési jelentést havonta, mérlegjelentést negyedévente) …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) készíti el és rögzíti a Magyar Államkincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltató rendszerbe a tárgyhót követő 20-áig.

2. Beszámolási kötelezettség teljesítésének rendje

A helyi önkormányzatnak és a helyi nemzetiségi önkormányzatnak december 31-i fordulónappal éves beszámolót kell készítenie a központilag előírt nyomtatványon és tartalommal. Az éves

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

költségvetési beszámolót a hatályos jogszabályok szerint előírt határidőig készíti el …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy).

Az Áht. információs rendszere felé benyújtott éves beszámoló adatait a nemzetiségi pénzügyi ügyintéző megküldi a helyi nemzetiségi önkormányzat elnökének.

A helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke az éves költségvetés teljesítéséről kapott adatok alapján információt szolgáltat és beszámol a következő testületi ülésen a helyi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének.

A helyi nemzetiségi önkormányzat elemi költségvetési beszámolóját a jogszabályban meghatározott határidőben …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) továbbítja a Magyar Államkincstár részére.

Az Ávr-ben meghatározott adatszolgáltatás során biztosított adatok valódiságáért, a számviteli szabályokkal és a statisztikai adatokkal való tartalmi egyezőségért a helyi nemzetiségi önkormányzat tekintetében az elnök a felelős.

V. A költségvetési gazdálkodás végrehajtásának rendje

A helyi nemzetiségi önkormányzat gazdálkodásának végrehajtásával kapcsolatos feladatokat …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) látja el. A feladat ellátásával kapcsolatos jogosultságokat és kötelezettségeket, valamint eljárási és nyilvántartási szabályokat ezen megállapodáson túl a gazdálkodás rendjét szabályozó belső szabályzat és a helyi nemzetiségi önkormányzat gazdálkodásának végrehajtására vonatkozó egyedi határozatai is tartalmaznak.

1. Kötelezettségvállalás rendje

A helyi nemzetiségi önkormányzat nevében a helyi nemzetiségi önkormányzat feladatainak ellátása (végrehajtása) során fizetési, vagy más teljesítési kötelezettséget vállalni (továbbiakban: kötelezettségvállalás) az elnök – vagy az általa írásban felhatalmazott helyi nemzetiségi önkormányzati képviselő – kizárólag írásban jogosult.
Nem szükséges előzetes írásbeli kötelezettségvállalás a bruttó 200.000 Ft-ot el nem érő beszerzések esetén, amelyeket a számla beérkezésével egyidejűleg kell nyilvántartásba venni.
Ha az Ávr. 52. § (7a) bekezdésében foglaltak alapján a helyi nemzetiségi önkormányzatnál nincs a fentiek alapján kötelezettségvállalásra jogosult személy, vagy a kötelezettségvállalásra jogosult személy feladata ellátásában akadályoztatva van, a képviselő-testület egyedi határozatával a Polgármesteri Hivatal alkalmazásában álló személyt jelölhet ki a kötelezettségvállalás gyakorlására.

A kötelezettségvállalás előtt a kötelezettséget vállalónak meg kell győződnie arról, hogy a rendelkezésre álló, fel nem használt előirányzat biztosítja-e a kiadás teljesítésére a fedezetet. Az előkészített szerződés-tervezeteket jogszabályi ellenőrzés céljából bemutathatja a Polgármesteri Hivatal jogtanácsosának. A jóváhagyott, valamennyi szerződő fél által aláírt végleges kötelezettségvállalásokból egy eredeti példányt nyilvántartásba vétel céljából el kell juttatni a …….. (Polgármesteri Hivatal pénzügyekkel foglalkozó egysége).

2. Pénzügyi ellenjegyzés

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Pénzügyi ellenjegyzést a helyi nemzetiségi önkormányzat kiadási előirányzatai terhére vállalt kötelezettség esetén a Polgármesteri Hivatal gazdasági vezetője által írásban kijelölt, a Hivatal állományába tartozó köztisztviselő, a …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) végzi.

3. Érvényesítés

Az érvényesítést a Polgármesteri Hivatal gazdasági vezetője által írásban kijelölt, a Hivatal állományába tartozó, megfelelő pénzügyi-számviteli szakképesítésű köztisztviselő, …… (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy) végzi.

4. Teljesítés igazolás

A kiadás elrendelése előtt a tényleges teljesítést igazolni kell.
A teljesítés igazolását a bizonylaton kell elvégezni a …….. (Polgármesteri Hivatal pénzügyekkel foglalkozó egysége) erre a célra rendszeresített bélyegzővel, dátum és az igazolást végző aláírásának feltüntetésével. A teljesítés igazolására a kötelezettségvállaló, vagy az általa írásban kijelölt helyi nemzetiségi önkormányzati képviselő jogosult.
Összeférhetetlenség esetén – amennyiben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerint közeli hozzátartozója, vagy maga javára látná el – a …… kap felhatalmazást a teljesítés igazolás elvégzésére.

5. Utalványozás

A helyi nemzetiségi önkormányzatnál a kiadás teljesítésének, a bevétel beszedésének vagy elszámolásának elrendelésére (továbbiakban: utalványozásra) kizárólag az elnök, vagy az általa írásban felhatalmazott helyi nemzetiségi önkormányzati képviselő jogosult.
Összeférhetetlenség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatnál a kiadás és bevétel utalványozására a …….. (Polgármesteri Hivatal pénzügyekkel foglalkozó egysége) vezetője kap felhatalmazást.
Utalványozni csak az érvényesítés után lehet. Pénzügyi teljesítésre ezután kerülhet sor.

6. Összeférhetetlenségi szabályok

A kötelezettségvállaló és a pénzügyi ellenjegyző ugyanazon gazdasági esemény tekintetében azonos személy nem lehet. Az érvényesítő ugyanazon gazdasági esemény tekintetében nem lehet azonos a kötelezettségvállalásra, utalványozásra jogosult és a teljesítést igazoló személlyel.
Kötelezettségvállalási, pénzügyi ellenjegyzési, érvényesítési, utalványozási és teljesítés igazolására irányuló feladatot nem végezhet az a személy, aki ezt a tevékenységét a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója, vagy saját maga javára látná el.

VI. A számlavezetési, egyéb nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségekről

A helyi nemzetiségi önkormányzat törzskönyvi nyilvántartásba vételével és az adószám igénylésével kapcsolatos feladatokat a nemzetiségi önkormányzat elnöke látja el.

Elektronikus ügyintézéshez a helyi nemzetiségi önkormányzatok cégkapuval, illetve hivatali kapuval rendelkeznek. A cégkapu, illetve hivatali kapu kezelésére – cégkapu megbízott, hivatali kapunál

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

kapcsolattartó – a nemzetiségi önkormányzat elnöke jogosult, aki ügykezelői megbízást adhat a ……..-nek (a nemzetiségi önkormányzat pénzügyeivel foglalkozó személy).

A helyi nemzetiségi önkormányzat önálló pénzforgalmi számlát vezet, amely megnyitását a ……(Polgármesteri Hivatal pénzügyekkel foglalkozó egysége) végzi, és ellátja a számlavezetéssel kapcsolatos adminisztratív feladatokat is.
A helyi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete dönt a bankszámla feletti rendelkezési jogosultságokról egyedi határozattal, amelyet az általa elfogadott saját pénzkezelési szabályzatában is rögzíthet.

A helyi nemzetiségi önkormányzat készpénzt kizárólag előleg jogcímen saját bankszámlájáról vehet fel a számlavezető pénzintézet pénztárából.

A központi költségvetési támogatás közvetlenül a helyi nemzetiségi önkormányzat bankszámlájára érkezik.

VII. Vagyoni és számviteli nyilvántartás rendje

A ……..(Polgármesteri Hivatal pénzügyekkel foglalkozó egysége) a helyi nemzetiségi önkormányzat vagyoni, számviteli nyilvántartásait a helyi önkormányzat nyilvántartásain belül elkülönítetten vezeti.

A helyi nemzetiségi önkormányzat gazdálkodásával összefüggő sajátos feladatokat az önkormányzatra vonatkozó számviteli politikához kapcsolódóan elkészített számlarend, az eszközök és források értékelési szabályzata, a leltározási és leltárkészítési szabályzat, a pénzkezelési szabályzat, a felesleges vagyontárgyak hasznosításának és selejtezésének szabályzata tartalmazza, amelyek kiterjednek a helyi nemzetiségi önkormányzatra is.

A helyi nemzetiségi önkormányzat vagyonának leltározása a helyi önkormányzat leltározási és leltárkészítési szabályzatában meghatározott módon és rendszerességgel történik. A vagyon leltározásában a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke és az általa írásban kijelölt képviselő működik közre.

A vagyontárgyak selejtezésére a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke írásban tesz javaslatot a Polgármesteri Hivatal témafelelős szervezeti egysége felé.

A helyi nemzetiségi önkormányzat vagyona, az abban bekövetkezett növekedés vagy csökkenés elkülönítetten a könyvviteli mérleg szerinti tagolásban, a zárszámadási határozatban kerül bemutatásra.

VIII. Belső kontrollrendszer és belső ellenőrzés

A Polgármesteri Hivatalnál a jegyző felelősségi körébe tartozóan kialakított és működtetett belső kontrollrendszer, ennek keretében a kontrollkörnyezet fejlesztése, a kockázatkezelési rendszer, a kontrolltevékenységek, az információs és kommunikációs rendszer, továbbá a nyomon követési rendszer a helyi nemzetiségi önkormányzatokra is vonatkozik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat belső ellenőrzését a Polgármesteri Hivatal belső ellenőre/megbízási szerződés útján megbízott belső ellenőr végzi. Belső ellenőrzésre a

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

kockázatelemzéssel alátámasztott éves belső ellenőrzési tervben meghatározottak szerint kerül sor. A belső ellenőrzés lefolytatásának rendjét a jegyzői intézkedésben elfogadott Belső Ellenőrzési Kézikönyv tartalmazza.

Opcionális:
A helyi nemzetiségi önkormányzat irányítása alá tartozó …….. nemzetiségi köznevelési intézmény belső ellenőrzését …… módon biztosítják.

IX. Záró rendelkezések

A Megállapodást az érintett önkormányzatok minden évben január 31-ig felülvizsgálják, és szükség szerint módosíthatják a hatályos jogszabályok figyelembevételével.

A helyi önkormányzat a Polgármesteri Hivatal ……. ügyintézőjén keresztül biztosítja, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnöke részére megismerés céljából – dokumentáltan, elektronikus úton – továbbításra kerüljenek az önkormányzatra és a Polgármesteri Hivatalra vonatkozó következő szabályzatok, illetve azok módosításai:

- Gazdálkodási rend,
- Számviteli politika,
- Eszközök és források értékelési szabályzata,
- Pénzkezelési szabályzat,
- Leltározási szabályzat,
- Selejtezési és hasznosítási szabályzat,
- Közérdekű adatok szolgáltatásával kapcsolatos szabályzat,
- Reprezentációs kiadások szabályzata,
- Belső ellenőrzési kézikönyv,
- Kontrollrendszer,
- Iratkezelési szabályzat.

A jegyző által kiadott szabályzatokat és módosításaikat a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke a nemzetiségi önkormányzatra vonatkozóan önálló aláírásával egyidejűleg kiadja
A nemzetiségi önkormányzat a Szervezeti és Működési Szabályzatában rendelkezik arról, hogy bélyegzőjét mely esetekben használja.

A Megállapodást …….. Önkormányzat Képviselő-testülete …../20….. (…….) határozatával, a …….. Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete …../20….. (…….) határozatával hagyta jóvá.

[2]Jelen Megállapodás mindkét fél általi aláírásával egyidejűleg hatályát veszti a Képviselő-testület ……./20…….(…...) és a Nemzetiségi Önkormányzat ……/20….(…..) határozata alapján létrejött megállapodás.

……., 20……. év ……..…… hó ...…... nap

…….	……..
Polgármester	…….. Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

[2] *Új megállapodás megkötése esetén törlendő.*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

6.2.2 Szervezeti és Működési Szabályzat
(szerkeszthető formában elérhető: https://ldu.hu/szakmai-anyagok?lang=hu)

…… Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének

Szervezeti- és Működési Szabályzata

I. Fejezet

PREAMBULUM

…… Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete (továbbiakban: képviselő-testület) a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: Njtv.) 113. § a) pontjában kapott felhatalmazás alapján az alábbi Szervezeti és Működési Szabályzatot alkotja meg:

II. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.) A nemzetiségi önkormányzat hivatalos megnevezése:
a) németül: Deutsche Nationalitätenselbstverwaltung …….
b) magyarul:……..….Német Nemzetiségi Önkormányzata (a továbbiakban: nemzetiségi önkormányzat)

2.) Székhelye: ……..……

3.) Működési helye: ……

4.) Törzskönyvi nyilvántartási száma: ……

5.) Adószáma: ……..

6.) Pénzforgalmi szolgáltatója és pénzforgalmi számlaszáma: ……

7.) A nemzetiségi önkormányzat kiadmányain, egyéb iratain hivatalos bélyegzőjét használja.

A bélyegző kör alakú, szövege: „Német Nemzetiségi Önkormányzat, …….. Deutsche Nationalitätenselbstverwaltung …….”.
A nemzetiségi önkormányzat bélyegzőjének a lenyomatát jelen szabályzat **3. számú melléklete** tartalmazza.

III. Fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT JOGÁLLÁSA, FELADATA, HATÁSKÖRE

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

1.) A nemzetiségi önkormányzat jogi személy.

2.) A nemzetiségi önkormányzat alapvető feladata a német nemzetiségi érdekek védelme és képviselete a nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörének gyakorlásával.

3.) A nemzetiségi önkormányzat a nemzetiségi közügyek intézése során feladat- és hatáskörében eljárva határozatot hoz, önállóan igazgat, tulajdona tekintetében tulajdonosként jár el, önállóan megalkotja költségvetését és ezen alapuló költségvetési gazdálkodást folytat.
A települési nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörök a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületét illetik meg, a nemzetiségi önkormányzat képviseletét az elnök látja el.

4.) A nemzetiségi önkormányzat az alábbi kötelező feladatokat látja el:
a.) a nemzetiségi feladatokat ellátó intézménye fenntartásával kapcsolatos feladatellátás,
b.) a saját kezdeményezésére más önkormányzat által átruházott feladat- és hatáskör ellátása, ideértve az átvett intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatellátást,
c.) a más szervtől átvett intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatok ellátása,
d.) a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,
e.) a nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén működő állami, helyi önkormányzati vagy más szerv által fenntartott intézmények működésével, feladatellátásával összefüggő, a nemzetiségi közösség kulturális autonómiája megerősítését szolgáló döntési, együttdöntési jogok gyakorlása,
f.) a képviselt közösség kulturális autonómiájának megerősítése érdekében a közösség önszerveződésének szervezési és működtetési feladatok ellátásával történő támogatása, kapcsolattartás a képviselt közösség helyi nemzetiségi civil szervezeteivel, szerveződéseivel, a helyi nemzetiségi önkormányzat területén működő vallási közösségekkel,
g.) a nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén lévő, a nemzetiségi közösséghez kötődő kulturális javak megőrzése érdekében szükséges intézkedések kezdeményezése,
h.) közreműködés a fejlesztési tervek előkészítésében,
i.) a nemzetiségi nyelven folyó nevelésre és oktatásra irányuló igények felmérése.

5.) A nemzetiségi önkormányzat rendelkezésére álló források keretei között önként vállalt közfeladat ellátását is vállalhatja.

6.) A nemzetiségi önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátására intézményt, gazdasági társaságot, más szervezetet alapíthat, amelynek kinevezi vezetőit, és gyakorolja a külön jogszabály szerinti alapítói jogokat. A nemzetiségi önkormányzat csak olyan gazdálkodó szervezetet alapíthat, vagy olyan működésében vehet részt, ahol felelőssége nem haladja meg a vagyoni hozzájárulásának mértékét, és vállalkozása a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyezteti.

7.) A képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörében minősített többséggel dönt:
a.) szervezeti és működési szabályzatának megalkotásáról vagy felülvizsgálatáról, módosításáról,
b.) elnevezéséről, jelképeiről, illetve az általa képviselt nemzetiség ünnepeiről,
c.) a törzsvagyona körének meghatározásáról, a tulajdonát képező vagyona használatának szabályairól, vagyonleltára meghatározásáról,
d.) a használatába adott, tulajdonba vagy vagyonkezelésbe vett, egyéb módon rendelkezésére bocsátott állami vagy önkormányzati vagyon kezelésére, használatára, működtetésére vonatkozó szabályokat, továbbá e körben megköti a szükséges megállapodásokat,
e.) gazdálkodó szervezet, vagy más szervezet létrehozásáról, megszüntetéséről és az ezekben való részvételről,

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

f.) intézmény alapításáról, átvételéről, megszüntetéséről, átszervezéséről, intézmény vezetőjének kinevezéséről, felmentéséről,
g.) önkormányzati társulás létrehozásáról és az ilyen társuláshoz való csatlakozásról,
h.) a helyi önkormányzattól vagy más nemzetiségi önkormányzattól átvett feladattal kapcsolatos megállapodás megkötéséről,
i.) a tulajdonost megillető jogosultságokról.

8.) A képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörében dönt:
a.) az elnök, elnökhelyettes megválasztásáról,
b.) bizottság létrehozásáról,
c.) bírósági ülnökök megválasztásáról,
d.) költségvetéséről, zárszámadásáról,
e.) hatáskörébe tartozó kinevezésről,
f.) állami és pályázati támogatás iránti kérelem, igénylés benyújtásáról, a támogatás lemondásáról,
g.) az olyan ügyben, amely a törvény vagy a szervezeti és működési szabályzat szerint át nem ruházható hatáskörébe tartozik.

9.) A Képviselő-testületének hatáskörébe tartozó választás, kinevezés, vezetői megbízás joga – a nemzetiségi önkormányzat elnöke, elnökhelyettesei választásának kivételével – magában foglalja a felmentés, vezetői megbízás visszavonásának jogát, továbbá az egyéb megbízási, jelölési vagy delegálási jog magában foglalja a megbízás, jelölés, delegálás visszavonásának jogát.

10.) A képviselő-testület által a bizottság/bizottságokra átruházott hatáskörök jegyzékét e szabályzat **4. számú melléklete**, a képviselő-testület által az elnökre átruházott hatáskörök jegyzékét e szabályzat **5. számú melléklete** tartalmazza.

11.) A hatásköri jegyzék valamint az átruházott hatáskörök jegyzékének naprakész állapotban tartásáról az elnök gondoskodik.

12.) A szabályzatban, valamint a feladatok között nem szereplő feladatkörök gyakorlásáról, illetve azok átruházásáról esetenként a képviselő-testület dönt.

13.) Az átruházott feladatkör gyakorlásáról az azokat gyakorló szerv a képviselő-testületnek beszámol.

14.) A települési nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésére a települési önkormányzat képviselő-testülete feladat- és hatáskörét a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületére átruházhatja.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

IV. Fejezet

SZERVEZET ÉS MŰKÖDÉS

A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete

1.) A nemzetiségi önkormányzat az Njtv.-ben foglaltaknak megfelelően, választott tagokból alakult, közvetlen módon létrejövő önkormányzati képviselő-testület. A nemzetiségi önkormányzat feladat- és hatásköreinek gyakorlását a nemzetiségi önkormányzat testületét illetik meg.

2.) A képviselő-testület tagjainak száma: *5 fő / 3 fő*[3]
3.) A testület tagjainak névjegyzékét jelen szabályzat **1. számú melléklete** tartalmazza. Az elnök, elnökhelyettes, a bizottság(ok) elnöke(i), és tagjai névjegyzékét a szervezeti és működési szabályzat **2. számú melléklete** tartalmazza.

4.) A testület hatáskörét szerveire, vagyis az elnökre, valamint a bizottságokra átruházhatja. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, valamint e hatáskör gyakorlására vonatkozó döntést visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható át.

5.) Az átruházott hatáskörök gyakorlásáról. az azt gyakorló elnök, illetve bizottságok a testület felhívására kötelesek írásbeli előterjesztés formájában beszámolni.

6.) A települési önkormányzat által létrehozott polgármesteri hivatal – saját Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a ..... Német Nemzetiségi Önkormányzatával kötött együttműködési megállapodásban meghatározott módon – köteles a helyi nemzetiségi önkormányzat munkáját segíteni.

A képviselő-testület megalakulása

7.) A képviselő-testület alakuló ülését a helyi választási bizottság elnöke a választás eredményének jogerőre emelkedését követő 15 napon belül hívja össze és felkéri a legidősebb képviselőt a korelnöki teendők ellátására. Az alakuló ülés összehívására legfeljebb további két ízben, a választás eredményének jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belüli időpontra kerülhet sor. Ha az alakuló ülés határidőben nem kerül megtartásra, időközi választást kell kitűzni.

8.) Az alakuló ülést – az elnök megválasztásáig – a jelen levő legidősebb nemzetiségi önkormányzati képviselő, mint korelnök vezeti.

9.) Az alakuló ülésen a helyi választási bizottság beszámol a képviselő-testület tagjai választásának eredményéről.

10.) Az alakuló ülésen a nemzetiségi önkormányzat a testületének tagjai közül nyílt szavazással megválasztja az önkormányzat elnökét, elnökhelyettesét, bizottsága elnökét és tagjait, megalkotja szervezeti és működési szabályzatát, dönt a tiszteletdíjakról, illetményekről.

11.) Az elnök megválasztásával a képviselő-testület megalakul.

A képviselő-testület ülései

12.) A képviselő-testület alakuló, rendes és rendkívüli ülést tart.

13.) A képviselő-testület üléseit az elnök hívja össze és vezeti.

14.) Az elnök akadályoztatása vagy a tisztség ideiglenes betöltetlensége esetén az ülést az elnökhelyettes hívja össze és vezeti. Az elnöki és az elnökhelyettesi tisztség egyidejű betöltetlensége vagy tartós akadályoztatásuk esetén, illetve kijelölt elnökhelyettes hiányában az ülést a korelnök hívja össze és vezeti.

[3] *értelemszerűen eldöntendő*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Rendes és rendkívüli ülés

15.) A képviselő-testület szükség szerint, de évente legalább **4** rendes ülést tart.

16.) A rendkívüli ülést össze kell hívni
a) legalább két nemzetiségi önkormányzati képviselő,
b) a nemzetiségi önkormányzat bizottsága, vagy
c) a fővárosi és vármegyei kormányhivatal kezdeményezésére,
amennyiben az indítvány tartalmazza a testületi ülés összehívásának indokát, napirendjét és helyszínét, továbbá
d) a közigazgatási szerv megkeresésére, amennyiben az indítvány a nemzetiségi önkormányzat egyetértésének, véleményének vagy állásfoglalásának beszerzésére irányul.

17.) Az indítványt a képviselő-testület elnökénél írásban lehet előterjeszteni.

18.) Az elnök az indítvány benyújtásától számított 5 munkanapon belül köteles a rendkívüli ülést összehívni.

19.) A rendkívüli ülés összehívására vonatkozó meghívóban meg kell jelölni a rendkívüli ülés indokát és tervezett napirendjét.

A képviselő-testületi ülés összehívása

20.) A képviselő-testületi ülést a nemzetiségi önkormányzat elnöke *írásbeli/elektronikus meghívóval* [4] hívja össze.

21.) A képviselő-testületi ülés meghívóját, a napirendi pontok írásos anyagaival együtt úgy kell kézbesíteni, hogy azt a képviselő-testület tagjai és a meghívottak legalább az ülés előtt 4 nappal, a rendkívüli ülésre szóló meghívót pedig legalább az ülés előtt ……..órával/nappal megkapják.

22.) A meghívónak tartalmaznia kell az ülés helyének és napjának, kezdési időpontjának, a napirendi pontoknak a megjelölését, az előterjesztők nevét, az írásbeli előterjesztéseket, valamint az ülés minősítését.

23.) A képviselő-testület ülésére – a tagokon kívül – tanácskozási joggal azokat kell meghívni, akiknek jelenlétét jogszabály kötelezővé teszi, és akiknek a meghívását az elnök az egyes napirendi pontok megtárgyalásához indokoltnak tartja.

24.) Minden ülésre meg kell hívni:
- a jegyzőt, vagy annak megbízottját.

Az ülések nyilvánossága

25.) A képviselő-testület ülései az általános szabály szerint nyilvánosak, ezért a nyilvános üléseken bárki részt vehet. A hallgatóság az ülés rendjét nem zavarhatja.

26.) A képviselő-testület zárt ülést tart összeférhetetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, vagyonnyilatkozati eljárás és fegyelmi büntetés kiszabása során, továbbá, ha törvény az ügyet érintően a nyilvánosságot kizárja.

[4] *eldöntendő*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

27.) A képviselő-testület zárt ülést tarthat választás, kinevezés, felmentés vezetői megbízás, megbízás visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, állásfoglalást igénylő ügy tárgyalásakor az érintett kezdeményezése alapján. A képviselő-testület zárt ülést rendelhet el, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene.

28.) A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinthetnek a képviselő-testület előterjesztéseibe és üléseinek jegyzőkönyveibe.
A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi határozat nyilvános.

29.) A jegyzőkönyv hozzáférhetőségről az elnök a jegyző útján gondoskodik.

A képviselő-testület munkaterve

30.) A képviselő-testület éves munkatervet készít.
A munkaterv tervezetét az elnök terjeszti a képviselő-testület elé legkésőbb a tárgyév első ülésére.

31.) A munkaterv előkészítéséről és összeállításáról az elnök gondoskodik, az elnökhelyettestől, a képviselő-testület tagjaitól, a polgármesteri hivatal jegyzőjétől kért javaslatok alapján.

Az ülés napirendje

32.) A képviselő-testületi ülés napirendjére az elnök az írásbeli meghívójában tesz javaslatot.

33.) A meghívó szerinti napirend kiegészítésére, halasztására, törlésére bármelyik képviselő javaslatot tehet. A javaslat elfogadásáról a testület …….többségű döntéssel határoz.

34.) A képviselő-testület elé előterjesztést tehetnek:
a.) a képviselő-testület elnöke és elnökhelyettese,
b.) a képviselők,
…

35.) Az előterjesztések az elnöknél írásban nyújtandók be.

36.) A települési nemzetiségi önkormányzat tagja a nemzetiségi önkormányzat ülésén az elnöktől, elnökhelyettestől a települési nemzetiségi önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az érintett az ülésen – vagy legkésőbb 15 napon belül írásban – köteles érdemi választ adni.
A települési nemzetiségi önkormányzat tagja kérésére, az írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni.

A képviselő-testületi ülés tanácskozási rendje

37.) A képviselő-testületi ülést az elnök vezeti. Akadályoztatása esetén az elnökhelyettes elnököl.
Az elnöki és elnökhelyettesi tisztség egyidejű betöltetlensége, illetve tartós akadályoztatásuk esetén a képviselő-testületet a korelnök hívja össze, és a képviselő-testület ülését a korelnök vezeti.

38.) A képviselő-testületi ülést határozatképtelenség esetén is a meghirdetett időpontban kell kezdeni.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

39.) Az ülést a levezetőelnök nyitja meg. A levezetőelnök feladata a megjelent képviselők számbavétele és a képviselő-testület határozatképességének megállapítása.

40.) Ha a képviselő-testületi ülés nem határozatképes, az ülést 8 napon belüli időpontra újra össze kell hívni.

41.) Az ülés tartama alatt az egyes napirendi pontok határozathozatalánál figyelemmel kell kísérni a jelenlévő képviselők számát és a határozatképességet.

42.) A levezető elnök gondoskodik a képviselő-testületi ülés rendjének fenntartásáról.

43.) A levezető elnök vagy bármely képviselő javasolhatja a napirendi pont elnapolását, illetve a tárgyalásának megszakítását, a napirendi pont határozathozatal nélküli lezárását. Erről a képviselő-testület vita nélkül – egyszerű többséggel – határoz, a napirendi pont tárgyalásának új időpontra történő kitűzésével együtt.

44.) A levezető elnök a napirendi pont felett vitát nyit. A képviselőknek a napirendhez való felszólalásra a levezető elnök adja meg a szót, jelentkezésük sorrendjében. Ha a napirendi ponthoz nincs több hozzászólaló, a levezető elnök a vitát lezárja. A vita lezárását bármelyik képviselő javasolhatja, e kérdésben a képviselő-testület felszólalás és vita nélkül, egyszerű szótöbbséggel azonnal dönt.

A döntéshozatal szabályai

45.) A képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit, vagy akinek hozzátartozóját személyesen érinti az ügy. A képviselő személyes érintettségét köteles bejelenteni.
A kizárásról az érintett képviselő kezdeményezésére, vagy bármely képviselő javaslatára a képviselő-testület dönt. A kizárt képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlévőnek kell tekinteni.

46.) A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint fele jelen van. A javaslat elfogadásához a jelenlévő képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges.
Az elnök az előterjesztésben szereplő és a vita során elhangzott határozati javaslatokat egyenként szavaztatja meg úgy, hogy előbb a módosító és kiegészítő, majd az eredeti javaslatokat teszi fel szavazásra.
Szavazni először az „igen”, majd a „nem” szavazatokra, végül a tartózkodásra vonatkozó elnöki kérdésre adandó válaszként, kézfelemeléssel lehet.
A szavazás eredményének megállapítása után az elnök – a döntés szó szerinti elmondásával, illetve az előterjesztés határozati javaslatára történő hivatkozással – hirdeti ki a határozatot.

47.) A megválasztott képviselők több mint a felének a szavazata (minősített többség) szükséges az:
a.) e szabályzat III. fejezetének 4. pontjában felsorolt, át nem ruházható feladat-és hatáskörében hozott döntéseihez,
b.) a képviselő-testület feloszlása kimondásához,
c.) az elnök sorozatos törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatt – a képviselő-testület határozata alapján – kereset benyújtásához az illetékes törvényszékhez az elnök tisztségének megszüntetése érdekében,
d.) a tulajdonost megillető jogosultságokról szóló döntéshez,
e.) az önkormányzat törzsvagyonának meghatározásához,
f.) a törzsvagyon korlátozottan forgalomképes tárgyairól történő rendelkezéshez.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Titkos szavazás

48.) Titkos szavazás azon esetekben tartható, amikor egyébként zárt ülés elrendelésére is lehetőség nyílna.

49.) A titkos szavazás lebonyolítása a képviselő-testület tagjai közül választott *2 vagy 3 fős*[5] szavazatszámláló bizottság feladata.

50.) A bizottság biztosítja a szavazás titkosságát, valamint az eredményt külön jegyzőkönyvbe foglalva megállapítja, amely a képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének melléklete.

A képviselő-testület döntései

51.) A képviselő-testület döntései: normatív és egyéb határozatok. A képviselő-testület határozatban foglal állást azokban az ügyekben, amelyekben a nemzetiségi önkormányzatot véleményezési, egyetértési, döntési jog illeti meg.

52.) A határozatokat naptári évenként, közös, 1. sorszámmal kezdődően, folyamatos sorszámmal és évszámmal kell ellátni, a következők szerint:
a) A határozatok – kivéve normatív határozat – jelölése:
A …….Képviselő-testületének arab számmal a sorszám…./….év. (hónap római számmal. nap arab számmal) határozata.

b) A normatív határozatok jelölése:
A …… Képviselő-testületének arab számmal a sorszám…./….év. (hónap római számmal. nap arab számmal) határozata a …….(tárgy)-ról.

A képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve

53.) A képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet az ülésen használt tárgyalási nyelven kell elkészíteni. A jegyzőkönyv közokirat.

54.) A jegyzőkönyv tartalmazza:
a) a testületi ülés helyét és időpontját;
b) a megjelent képviselők nevét, az ülésről történő távozásuk időpontját;
c) a meghívottak nevét, megjelenésük tényét;
d) a javasolt, elfogadott és tárgyalt napirendi pontokat;
e) az előterjesztéseket;
f) az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk, illetve az ülésen elhangzottak lényegét;
g) a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát;
h) a döntéshozatalban résztvevők számát;
i) a döntésből kizárt önkormányzati képviselő nevét és a kizárás indokát;
j) a jegyző vagy megbízottja jogszabálysértésre vonatkozó jelzését;
k) a szavazás számszerű eredményét;
l) a hozott döntéseket és
j) az ülés bezárásnak idejét.

[5] *értelemszerűen eldöntendő*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

55.) A jegyzőkönyvet az elnök és a képviselő-testület által választott jegyzőkönyv-hitelesítő írja alá. A jegyzőkönyv-hitelesítő személyéről az ülést vezető javaslata után a képviselő-testület egyszerű szótöbbséggel dönt.
A jegyzőkönyv első példányát a polgármesteri hivatal irattárában kell elhelyezni.
Az elnök – a polgármesteri hivatal közreműködésével – a jegyzőkönyv egy példányát megküldi a …….. Megyei Kormányhivatalnak.
A képviselő-testület üléseiről hangfelvétel is készülhet.

56.) A jegyzőkönyvet az ülésen használt tárgyalási nyelven – vagy a képviselőtestület döntése alapján magyar nyelven – kell elkészíteni.

Közmeghallgatás

57.) A települési nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete évenként legalább egy alkalommal közmeghallgatást tart.

58.) A közmeghallgatás időpontját, napirendjét legalább 15 nappal előbb meg kell hirdetni, az előterjesztést a lakosság által megismerhetővé kell tenni az önkormányzat *honlapján / a helyben szokásos módon.*[6]
Kérdéseket, javaslatokat a közmeghallgatás előtt írásban, vagy telefonon is el lehet juttatni a hirdetményben közölt helyre.

59.) A közmeghallgatáson elhangzott felvetésekre lehetőség szerint még az ülésen választ ad a nemzetiségi önkormányzat elnöke, amennyiben erre nincs mód, akkor a választ az ülést követő 15 napon belül írásban kell megadni.

60.) A közmeghallgatáson a résztvevőknek tanácskozási joguk van, egyebekben az ülés vezetésére, a tanácskozás rendjére a képviselő-testület üléseire vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

61.) A közmeghallgatáson köteles részt venni:
- képviselők,
- elnök, elnökhelyettes,
- ….. bizottság elnöke,
- elnök által kijelölt önkormányzati intézmény vezetője
…

62.) A közmeghallgatásról jegyzőkönyv készül, amelyre a testületi ülés jegyzőkönyvére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

V. Fejezet

A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT TAGJAINAK JOGÁLLÁSA

1.) A képviselők jogait és kötelezettségeit az Njtv., valamint e szabályzat határozza meg.
A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének tagja a nemzetiségi ügyekben a német nemzetiségi közösség érdekeit képviseli.
A nemzetiségi önkormányzat tagjainak jogai, kötelességei azonosak.

[6] *eldöntendő*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A képviselő jogai

2.) A képviselő:
a.) részt vehet a képviselő-testület döntéseinek elkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében,
b.) megbízás alapján képviselheti a képviselő-testületet.

A képviselő kötelezettsége

3.) A képviselő köteles:
a.) részt venni a képviselő-testület munkájában,
b.) felkérés alapján segíteni a képviselő-testületi ülések előkészítését,
c.) bejelenteni az elnöknek, ha a képviselő-testület ülésén való részvételben, vagy egyéb megbízatásának teljesítésében akadályoztatva van.

Összeférhetetlenség

4.) A nemzetiségi önkormányzat tisztviselőjének és tagjának összeférhetetlenségére az Njtv. 106. §-ában foglaltak az irányadók.

Méltatlanság

5.) Méltatlanság miatt a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,
a.) akinek az állammal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezi,
b.) akinek a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezései alapján a felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság jogerősen megállapította a felelősségét, és a bírósági határozat szerinti helytállási kötelezettségét nem teljesítette,
c.) akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítéltek,
d.) aki a valóságnak nem megfelelő vagyonnyilatkozatot tett.
A képviselő köteles a b)-c) pontban foglaltakról, a jogerős ítélet kézhezvételétől, illetve az a)-c) pontban foglaltak beálltától számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet, az illetékes választási bizottságot és a megyei (fővárosi) kormányhivatalt.

6.) A nemzetiségi önkormányzati képviselő megválasztásától számított harminc napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott köztartozásmentes adózói adatbázisba (a továbbiakban: adatbázis). A nemzetiségi önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvételére irányuló kérelme benyújtásának hónapját követő hónap utolsó napjáig köteles a képviselő-testületnél, közgyűlésnél igazolni az adatbázisba való felvételének megtörténtét. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, amelyről írásban értesíti a képviselő-testületet és a megyei (fővárosi) kormányhivatalt.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség

7.) A képviselő megválasztásától számított 30 napon belül, majd ezt követően minden év január 31-ig vagyonnyilatkozatot tesz. A képviselő saját vagyonnyilatkozatához csatolja a vele közös háztartásban élő házastársának vagy élettársának, valamint gyermekének vagyonnyilatkozatát.

8.) A vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén – annak benyújtásáig – a képviselő nem gyakorolhatja képviselői jogait, és az Njtv. szerinti juttatásokban nem részesülhet.

9.) A vagyonnyilatkozat nyilvántartásáért a jegyző felelős. A vagyonnyilatkozat ellenőrzését a ……*bizottság/* …… *valamint* ……*(képviselők)*[7] önállóan végzi. A képviselő vagyonnyilatkozata – az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével – nyilvános. A képviselő hozzátartozójának vagyonnyilatkozata nem nyilvános, abba csak a ……Bizottság tagjai tekinthetnek be az ellenőrzés céljából.

10.) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárást a …….. *Bizottságnál/ a kijelölt képviselőknél* [8] bárki kezdeményezheti. Az eljárás eredményéről *a bizottság/ kijelölt képviselők*[9] a soron következő ülésén tájékoztatja a képviselő-testületet.

11.) A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás során, a vagyonnyilatkozatban foglaltak valóságtartalmának ellenőrzése érdekében, a ……*Bizottság/ a kijelölt képviselők* felhívására a képviselő köteles a saját, illetve hozzátartozója vagyonnyilatkozatában feltüntetett adatokra vonatkozó azonosító adatokat haladéktalanul írásban bejelenteni. Az azonosító adatokat csak a bizottság tagjai ismerhetik meg, azokat az eljárás lezárását követő 8 napon belül törölni kell.

12.) A nemzetiségi önkormányzat a vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárást zárt ülés keretében tárgyalja meg.

VI. Fejezet

A BIZOTTSÁGOK

1.) A képviselő-testület feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében bizottságot (bizottságokat) hozhat létre. A bizottságok háromtagúak.

2.) A bizottság legalább egy tagja a nemzetiségi önkormányzat tagja. A nemzetiségi önkormányzat elnöke nem lehet a bizottság elnöke és a bizottság tagja sem.

3.) A bizottság a feladatkörében előkészíti a képviselő-testület döntését. A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete által ráruházott hatáskörben döntést hoz, e jogkörében hozott döntéseit a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete felülvizsgálhatja.

4.) A bizottságot a nemzetiségi önkormányzat elnökének vagy bármely bizottsági tag indítványára össze kell hívni.

5.) A bizottság működésére, határozatképességére, döntéshozatalára a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testület működésének, döntéshozatalának szabályait kell alkalmazni. A bizottságok

[7] *eldöntendő*
[8] *eldöntendő*
[9] *eldöntendő*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

maguk állapítják meg szervezeti rendjüket, amelynek elfogadásához és módosításához a bizottság tagjainak minősített többségű szavazata szükséges. A bizottság szervezeti és működési szabályzata, ügyrendje nem lehet ellentétes a képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatával, ügyrendjével.

6.) A nemzetiségi önkormányzat elnöke felfüggesztheti a bizottság döntését, ha az ellentétes a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének határozatával, vagy sérti a nemzetiségi önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete a soron következő ülésén határoz. A nem nemzetiségi önkormányzati képviselő tag jogai és kötelezettségei a bizottság ülésein megegyeznek a nemzetiségi önkormányzati képviselő bizottsági tag jogaival és kötelezettségeivel.

7.) A bizottságok tagjait a képviselő-testület az alakuló ülésen nyílt szavazással választja meg.

8.) A bizottság szakmai munkája segítése érdekében igénybe vehet szakmai segítőket, szakértőket. A szakmai segítő vagy szakértő tanácskozási joggal részt vehet a bizottság ülésén.

9.) A képviselő-testület a következő bizottságokat hozza létre:[10]
pl. oktatási-kulturális bizottság, pénzügyi és ellenőrző, mandátumvizsgáló, vagyonnyilatkozati és összeférhetetlenségi bizottság.

VII. Fejezet

AZ ELNÖK, ELNÖKHELYETTES

1.) Az elnök személyére a képviselő-testület bármely tagja javaslatot tehet.

2.) Az elnök megválasztása a képviselő-testület zárt ülésén történik, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele.

3.) A képviselő-testület titkos szavazást tarthat az elnök megválasztásakor.

4.) A képviselő-testület elnöke az lesz, aki megkapja a megválasztott nemzetiségi képviselők több mint a felének a szavazatát.

5.) Az elnökhelyettes személyére az elnök tesz javaslatot, egyebekben megválasztására az elnök megválasztására vonatkozó rendelkezések érvényesek.

6.) A képviselő-testület társadalmi megbízatású elnököt választ. Az elnök tanácskozási joggal részt vesz a települési önkormányzat képviselő-testületének, bizottságainak ülésén. Az elnök a német közösséget érintő ügy napirendi tárgyalásakor részt vehet a települési önkormányzat zárt ülésén is.

7.) Az elnöknek a képviselő-testület működésével összefüggő feladatai különösen:
a.) segíti a képviselők munkáját,
b.) összehívja és vezeti a képviselő-testület üléseit,
c.) képviseli az önkormányzatot,

[10] *eldöntendő*

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

d.) gondoskodik a képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének elkészítéséről és a megyei (fővárosi) kormányhivatalnak történő megküldéséről,
e.) az önkormányzati határozatokat, valamint a képviselő-testületi ülésről készült jegyzőkönyvet a jegyzőkönyv-hitelesítővel együtt aláírja,
f.) kapcsolatot tart a települési önkormányzat polgármesterével, jegyzőjével, bizottságok elnökeivel,
g.) szervezi a nemzetiségi önkormányzat munkáját, gondoskodik az ehhez szükséges tárgyi, személyi feltételekről, a települési önkormányzattal való jó együttműködésről, az állami szervekkel és civil szerveződésekkel való kapcsolattartásról.
h.) dönt a rá átruházott hatáskörbe tartozó kérdésekben.

8.) A képviselő-testület az elnök helyettesítésére, munkájának segítésére társadalmi megbízatású elnökhelyettest választ. Az elnökhelyettes az elnök akadályoztatása esetén ellátja az elnök feladatait, illetve rendelkezik annak jogosítványaival.

VIII. Fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖLTSÉGVETÉSE, VAGYONA

1.) A képviselő-testület saját hatáskörében határozza meg:
a.) a nemzetiségi törvényben szabályozottak szerint, vagyonának használatát,
b.) költségvetését, zárszámadását, a települési önkormányzat által rendelkezésre bocsátott források felhasználását.

A költségvetés összeállításának részletes szabályait, ezen kívül az államháztartásról szóló törvény, az állami finanszírozás rendjét és a hozzájárulás mértékét az állami költségvetési törvény, valamint az államháztartási kormányrendeletek határozzák meg.

2.) A helyi nemzetiségi önkormányzat kezdeményezésére, jogszabályban meghatározott feladatai ellátásához a települési önkormányzat képviselő-testülete – a vagyontárgyak és pénzeszközök pontos megjelölésével – határozza meg a helyi nemzetiségi önkormányzat használatába adandó vagyont.

3.) A települési önkormányzat képviselő-testülete köteles a nemzetiségi önkormányzat költségvetését megállapítani.
A költségvetés tervezetének elkészítéséről, a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának ebben való közreműködéséről és a tervezetnek a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete elé terjesztéséről az elnök gondoskodik.

4.) Az önkormányzat működésének pénzügyi feltételeit az alábbi forrásokból biztosítja:
a.) az állam költségvetési hozzájárulása,
b.) a települési vagy megyei önkormányzat hozzájárulása,
c.) saját bevételek,
d.) alapítványi támogatások, pályázati források,
e.) hazai és külföldi szervezetektől kapott támogatás,
f.) a rendelkezésre bocsátott vagyontárgyak hozadéka,
g.) adományok.

5.) A nemzetiségi önkormányzat tulajdonát képezi mindaz az ingatlan és ingó vagyon, amelyet jogi személyek, magánszemélyek és természetes személyek bármilyen jogcímen a tulajdonába adtak.

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

A nemzetiségi önkormányzat olyan vállalkozásban részt vehet, amelyben a felelőssége nem haladja meg a vagyoni hozzájárulása mértékét.
A nemzetiségi önkormányzatot megillető, döntést igénylő tulajdonosi jogok gyakorlása kizárólag a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete hatáskörébe tartozik.

IX. Fejezet

TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELET

A …….Kormányhivatal ellátja a nemzetiségi önkormányzat törvényességi felügyeletét.

X. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1.) E szabályzat a kihirdetés napját követő napon lép hatályba.

2.) Egyidejűleg hatályát veszti a…….. határozattal elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat.

……..……
Német Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

1. Melléklet

..... Német Nemzetiségi Önkormányzatának képviselői

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

2. melléklet

Elnök, elnökhelyettes, bizottsági elnök(ök) és tagok névjegyzéke

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

3. melléklet

A……..Német Nemzetiségi Önkormányzat
hivatalos bélyegzőjének lenyomata

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

4. melléklet

A képviselő-testület által a bizottság/bizottságokra átruházott hatáskörök jegyzéke

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

5. melléklet

A képviselő-testület által az elnökre átruházott hatáskörök jegyzéke

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata